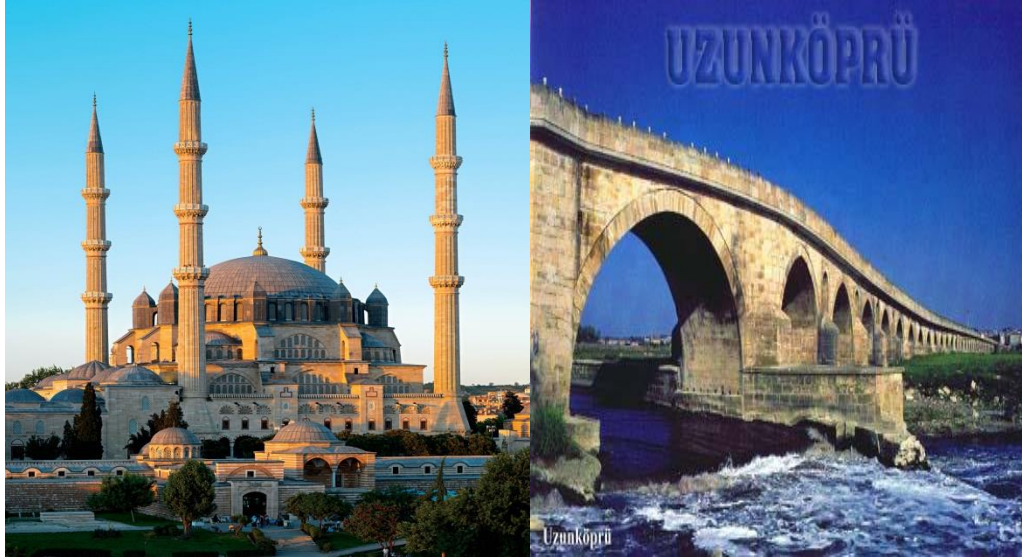

**T.C.
EDİRNE VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN:
EDİRNE ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

EDİRNE - 2016

ÖNSÖZ

Sanayileşme ve kentleşme ile birlikte ortaya çıkan çevre sorunlarıyla doğal kaynakların korunması konusunda sorunlar yaşanmaya başlanmıştır. Bu sorunlar en çok araştırılan, en çok çözüm yolu aranan ve kapsamı en çok genişleyen sorunlar olup, en temel yaşamsal ihtiyacımız olan çevre ile ilgili sürdürülebilir çözümler gerekmektedir. Bu nedenle, daha temiz üretim proseslerinin kullanılması, tabii kaynaklarımızın korunması, atıkların azaltılması, atıkların bertarafı, atıkların ve yan ürünlerin yeniden üretimde kullanılması gibi konular üzerinde çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmaların yapılması ve geliştirilmesinde güncel çevresel veri ve bilgiye erişmek, karar verme ve gerekli tedbirlerin alınmasında kaynak teşkil edecektir.

Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik personelinin çalışmaları sonucu ortaya çıkan 2016 yılı çevre durum raporunun hazırlanmasında kaynak sağlayan tüm kurumlara teşekkür eder, ilimizin çevre sorunlarının belirlenmesi ve bu sorunlara çözüm getirilebilmesi düşüncesiyle ilimize ve ülkemize hayırlı olmasını dilerim.

Abdullah BÜLBÜL
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İçindekiler

GİRİŞ	1
A. HAVA	5
A.1. Hava Kalitesi	5
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar	8
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar	12
A.4. Ölçüm İstasyonları	16
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü	25
A.6. Gürültü	25
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar	26
A.8. Sonuç ve Değerlendirme	26
B. SU VE SU KAYNAKLARI	27
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli	27
B.1.1. Yüzeysel Sular	27
B.1.2. Yeraltı Suları	31
B.1.3. Denizler	31
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi	32
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu	34
B.3.1. Noktasal kaynaklar	34
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	35
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri	36
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu	36
B.4.2. Sulama	37
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	39
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	39
B.4.5. Rekreatif Su Kullanımı	39
B.5. Çevresel Altyapı	40
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus	40
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	42
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri	42
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	42
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü	42
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	42

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı	43
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	43
B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	44
B.7. Sonuç ve Değerlendirme	45
C. ATIK	46
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)	46
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları	48
C.3. Ambalaj Atıkları	48
C.4. Tehlikeli Atıklar	49
C.5. Atık Madeni Yağlar	51
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler	52
C.7. Bitkisel Atık Yağlar	53
C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)	53
C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)	54
C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar	55
C.11. Tehlikesiz Atıklar	56
C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	57
C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	57
C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları	57
C.12. Tıbbi Atıklar	58
C.13. Maden Atıkları	59
C.14. Sonuç ve Değerlendirme	59
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	60
Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar	60
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme	60
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	61
D.1. Flora	61
D.2. Fauna	69
D.3. Ormanlar ve Milli Parklar	82
D.3.1. Gala Gölü Milli Parkı	82
D.3.2. Gökçetepe Tabiat Parkı	83
D.3.3. Danişment Tabiat Parkı	86
D.4. Çayır ve Mera	87

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

D.5. Sulak Alanlar	88
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları.....	89
D.7. Sonuç ve Değerlendirme.....	89
E. ARAZİ KULLANIMI	90
E.1. Arazi Kullanım Verileri	90
E.2. Mekânsal Planlama	92
E.2.1. Çevre Düzeni Planı.....	92
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	93
F.1. ÇED İşlemleri.....	93
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	94
F.3. Sonuç ve Değerlendirme	95
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	96
G.1. Çevre Denetimleri	96
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi	97
G.3. İdari Yaptırımlar	97
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları.....	98
G.5. Sonuç ve Değerlendirme.....	98
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	99
EK-1: 2016 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU	100
BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ	100
BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ	105
BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ	110
BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI	111

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge A.1 - Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları	6
Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi	6
Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri	7
Çizelge A.4 - Edirne ilinde 2016 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	10
Çizelge A.5 – Edirne ilinde 2016 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Kaynak, Yıl)	11
Çizelge A.6 – Edirne ilinde 2016 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (GAZDAŞ, 2017)	11
Çizelge A.7 – Edirne ilinde 2016 Yılında Kullanılan Fuel-oil Miktarı (Kaynak, Yıl).....	11
Çizelge A.8 - Edirne ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (havaizleme.gov.tr, 2017).....	15
Çizelge A.9 - Edirne ilinde 2016 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (havaizleme.gov.tr, 2017)	24
Çizelge A.10 - 2016 Yılında Edirne İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (EÇŞİM,2017)	25
Çizelge B.11 – Edirne İlinin Akarsuları (DSİ, 2017)	28
Çizelge B.12 - Edirne ilinde Mevcut Sulama Göletleri (DSİ,2016)	29
Çizelge B.13 – Edirne ilinin Yeraltı Suyu Potansiyeli (DSİ,2016)	31
Çizelge B.14 - İldeki yeraltı su seviyesi ve bunun yıllar içerisindeki değişimi	31
Çizelge B.15 - Edirne ilinde 2016 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları (EGTHİM,2016)	32
Çizelge B.16 – Edirne’de bulunan sanayi tesislerinin SKKY sektör tabloları.....	34
Çizelge B.17 – Edirne’de içme suyu temin edilen kaynaklar	37
Çizelge B.18 – Edirne ili sulama tesislerimiz (2016 yılı), (DSİ, 2016)	37
Çizelge B.19 – Edirne ilinde 2016 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (EÇŞİM, 2016)	41
Çizelge B.20 .- Edirne ilinde 2016 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (EÇŞİM,2017)	43
Çizelge B.21 – Edirne ilinde 2016 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (EGTHİM,2017)	44
Çizelge B.22 - Edirne ilinde 2016 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb) (EGTHİM,2017).....	44
Çizelge B.23 - Edirne ilinde 2016 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları (Kaynak, yıl).....	45
Çizelge C.24 Edirne ilinde 2016 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Yerel Yönetimlerce (Büyükşehir Belediyesi/ Belediye/ Birliklerce Yönetilen Belediye Atığı Miktarı ve Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri	47
Çizelge C.25 - Edirne ilinde 2016 Yılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Ambalaj Bilgi Sistemi, 2016).....	48
Çizelge C.26 - Edirne ilinde atık işleme ve miktarı (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016).....	50
Çizelge C.27 – Edirne ilinde 2016 Yılı için Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	51

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.28 – Edirne ilinde 2016 Yılında Toplanan Akümülatörlerle İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016).....	52
Çizelge C.29 – Edirne ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	52
Çizelge C.30 - Edirne ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	52
Çizelge C.31 – Edirne ilinde 2016 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	53
Çizelge C.32 – Edirne ilinde 2016 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	53
Çizelge C.33 – Edirne ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	54
Çizelge C.34 - Edirne ilinde 2016 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (EÇŞİM,2016)	55
Çizelge C.35 – Edirne ilinde 2016 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	56
Çizelge C.36 – 2016 Yılında Edirne İli Sınırları İçinde Oluşan Yıllık Tıbbi Atık Miktarı (Kaynak, yıl)	58
Çizelge C.37 - Edirne ilinde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı (EÇŞİM, 2016)	58
Çizelge Ç.38 – Edirne ilinde 2016 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (BEKRA Bildirim Sistemi, 2017)	60
Çizelge E.39 –Edirne ili mera varlığı	88
Çizelge E.40 – 2016 Yılı için Edirne ilinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (EGTHİM, 2017)	91
Çizelge E.41 – Edirne İli arazi Kullanım Durumu (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Corine veri tabanı, 2017)	91
Çizelge F.42 – Edirne İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2016 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (eced.csb.gov.tr, 2016)	93
Çizelge F.43 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (izinlisans.cevre.gov.tr, 2016).....	94
Çizelge G.44 - Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (EÇŞİM, 2016)	96
Çizelge G.45 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (EÇŞİM, 2016).....	97
Çizelge G.46 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (EÇŞİM, 2016)	97

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil A.1 - Edirne ilinde Merkez İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	16
Şekil A.2. - Edirne ilinde Merkez İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	16
Şekil A.13. - Edirne ilinde Keşan İstasyonu NO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	21
Şekil A.4 – Edirne ilinde 2016 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı.....	25
Şekil B.5 - (Edirne) ilinde 2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı	36
Şekil B.6 - Edirne ilinde 2015 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı	40
Şekil B.7 – Edirne ilinde 2015 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı	40
Şekil C.8 - (Edirne) ilinde 2016 Yılı Kayıtlı Ekonomik İşletmeler (Ambalaj Bilgi Sistemi,2016)	49
Şekil C.9 – Atık Yönetim Uygulaması Verilerine Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi (Atık Yönetim Uygulaması, 2016).....	49
Şekil C.10 – Edirne ilinde Atık Madeni Yağ Toplama Miktarları*	51
Şekil C.11 – (Edirne) ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama Miktarı (kg) (Kaynak, yıl)	52
Şekil C.12 – Edirne ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (Ton/Yıl) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	54
Şekil C.13 - Edirne ilinde 2016 Yılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Toplama Miktarları (ton) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)	55
Şekil E.14 – Edirne ilinde 2016 Yılı Arazi Kullanım Durumu (Kaynak, yıl)	90
Şekil F.15 – Edirne İlinde 2016 Yılında ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (eced.csb.gov.tr, 2016).....	93
Şekil F.16 – Edirne İlinde 2016 Yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (eced.csb.gov.tr, 2016).....	94
Şekil F.17 – Edirne ilinde 2016 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (izinlisans.cevre.gov.tr, 2016)	95
Şekil G.18– Edirne ilinde ÇŞİM Tarafından 2016 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (EÇŞİM, 2016).....	96
Şekil G.19 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (EÇŞİM, 2016)	97
Şekil G.20 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (EÇŞİM, 2016)	98

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Fotoğraf A.1 - Edirne Merkez Hava Kalitesi İzleme İstasyonu	12
Fotoğraf A.2 -Edirne Karaağaç Hava Kalitesi İzleme İstasyonu	13
Fotoğraf A.3 - Edirne Keşan Hava Kalitesi İzleme İstasyonu	13
Fotoğraf D.4- <i>Bellevalia edirnensis</i> (Edirne sümbülü)	62
Fotoğraf D.5 - <i>Galanthus plicatus</i> subsp. <i>byzantinus</i> -Sarayakpınar (Endemik, CITES Ekliste II, VU). (Foto:N. Güler)	63
Fotoğraf D.6 - <i>Verbascum purpureum</i> -Ömeroba (BERN Ekliste I, CR). (Foto:N. Güler)	64
Fotoğraf D.7 - <i>Paeonia tenuifolia</i> -Ömeroba (BERN Ekliste I, EN). (Foto:N. Güler).....	65
Fotoğraf D.8 - <i>Teucrium lamiifolium</i> -Mahmutköy (BERN Ekliste I, VU). (Foto:N. Güler)	65
Fotoğraf D.9 - <i>Fritillaria stribrnyi</i> –Çakmak Baraj civarı (EN). (Foto:N. Güler)	66
Fotoğraf D.10 - <i>Campanula rumeliana</i> subsp. <i>rumeliana</i> –Mecidiye kayalıkları (CR). (Foto:N. Güler)..	66
Fotoğraf D.11 - <i>Dianthus ingoldbyi</i> –Şehit karanfili Mecidiye kayalıkları (Endemik,CR) (Foto:N. Güler)	67
Fotoğraf D.12 - <i>Tripleurospermum baytopianum</i> (Sultan Papatyası)-Keşan (endemik IUCN:EN) (Foto:E. KÖSE)	68
Fotoğraf D.13 - <i>Linum tauricum</i> subsp. <i>bosphori</i> (Boğaz keteni)-Keşan (Endemik IUCN:CR) (Foto: E. KÖSE)	69
Fotoğraf D.14 - <i>Anguilla anguilla</i> . (Foto: N. Sağlam).....	70
Fotoğraf D.15 - <i>Myomimus roachi</i> (Yer yediuyuru) (Foto: B.Özkan).....	70
Fotoğraf D.16 - <i>Myocastor coypus</i> (Su maymunu) (Foto: B.Özkan).....	71
Fotoğraf D.17 - Trakya tosbağası (<i>Testudo hermanni</i>) ile büyük tosbağa (<i>Testudo graeca</i>) ayırt edici özellikleri. (Foto: B.Özkan)	71
Fotoğraf D.18 - Oluklu kertenkele (<i>Pseudopus apodus</i>). Gala Gölü Milli Parkı. (Foto: E.Köse).....	72
Fotoğraf D.19 - Sarı yılan (<i>Elaphe sauromates</i>) neredeyse tehdit altında (NT) Uzunköprü-Bülbül korusu (Foto:B.Özkan).....	72
Fotoğraf D.20 - Ova kurbağası (<i>Pelophylax ridibundus</i>) ve habitatı. Uzunköprü(Foto:B.Özkan)	73
Fotoğraf D.21 - Kırmızılı kurbağa (<i>Bombina bombina</i>) (Foto:B.Özkan).....	73
Fotoğraf D.22 - <i>Pelecanus crispus</i> (Tepeli Pelikan) (foto:trakus.org).....	74
Fotoğraf D.23 - <i>Ardea cinerea</i> (Gri Balıkçıl) (foto:trakus.org)	74
Fotoğraf D.24 - <i>Egretta garzetta</i> (Küçük Ak Balıkçı) (foto:trakus.org)	75
Fotoğraf D.25 - <i>Nycticorax nycticorax</i> (Gece Balıkçılı) (foto:trakus.org).....	75
Fotoğraf D.26 - <i>Cygnus cygnus</i> (Ötücü Kuğu) (foto:trakus.org)	76
Fotoğraf D.27 - <i>Glareola pratincola</i> (Bataklık kırlangıcı) (foto:trakus.org)	76
Fotoğraf D.28 - <i>Vanellus vanellus</i> (Kız Kuşu) (foto:trakus.org).....	77
Fotoğraf D.29 - <i>Formica pratensis</i> -Avrupa Kırmızı Orman Karıncası (Foto: www.naturfoto.cz).....	79
Fotoğraf 30 - <i>F. Pratensis</i> bireyleri bir tırtılı avlarken, Edirne, 2013. (Foto:Y. Çamlıtepe)	80
Fotoğraf D.31 - <i>Apatura metis metis</i> (Trakya imparatoru) (Endemik)	80
Fotoğraf D.32 - <i>Cordulegaster insignis</i> .(foto: www.bio-foto.com).....	81
Fotoğraf D.33 – Gala Gölü	83
Fotoğraf D.34 – Gala Gölü	83
Fotoğraf D.35 – Gökçetepe Tabiat Parkı	85

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Fotoğraf D.36 - Gökçetepe Tabiat Parkı	85
Fotoğraf D.37 – Danişment Tabiat Parkı	87

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - Edirne İli ve İlçe Sınırlarını Gösterir Kroki	2
Harita A.2 – İlimiz Merkez Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	14
Harita A.3. – İlimiz Karaağaç Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	14
Harita A.4 – İlimiz Karaağaç Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	15
Harita D.5 – Gala Gölü Milli Parkı	82
Harita D.6 Gökçetepe Tabiat Parkı	84
Harita D.7 – Danişment Tabiat Parkı	86
Harita D.8– Meriç Deltası Sulak Alanı.....	88
Harita D.9 – Meriç Deltası Sulak Alanı.....	89
Harita E.10 – Edirne İl Çevre Düzeni Planı.....	92

GİRİŞ

İlin nüfusu, iklimi, coğrafik durumu, sanayi, tarım, turizm vb. konularında genel kısa bilgiler ve İl Müdürlüğünün çevre kısmının yapılanması ve personel durumuna ilişkin genel bilgiler verilecektir. Bu bölüm 3 sayfayı geçmeyecek şekilde düzenlenecektir.

Edirne İli Yurdumuzun Kuzeybatısında Marmara Bölgesi'nin Trakya kısmında bulunmaktadır. Trak soylarından olan Odris'ler tarafından M.Ö.5. yüzyılda ilk defa kent olarak kurulan ve zaman içinde değişik milletler tarafından değişik isimler (Odris, Odrisya, Adriyanopolis, Edrinuo) verilen kentimize Edirne ismi I. Murat tarafından verilmiştir.

Edirne, M.S. ikinci ve üçüncü yüzyılda askeri, ticari ve tarımsal bakımdan çok önemli bir kent görünümündeydi. Bu durumu günümüzde de sürdürmektedir. 1361 yılında I. Murat tarafından fethedilen ve ebedi Türk yurdu olan Edirne, konumu nedeniyle İstanbul'un alınışına kadar 92 yıl boyunca Osmanlı Devletinin başkenti olmuştur.

Edirne'de eski çağlardan itibaren sanat eserleri yapılmıştır. Bu eserlerin en eskisi Roma İmparatoru Hadrianus tarafından yaptırılan Edirne Kalesinden günümüze kalan sur ve burç duvarlarıdır. Ayrıca, ilde Osmanlı mimarisinin de çok değerli cami, köprü, medrese, hamam örnekleri mevcuttur. Bunlardan en önemlileri arasında Selimiye Cami, Eski Cami, Üç Şerefeli Cami, Muradiye Cami, II. Beyazıt Cami, Darülhadis Cami, Sokullu Hamamı, Tahtakale Hamamı, Gazimihal Köprüsü, Saraçhane Köprüsü ve Uzunköprü sayılabilir. Selimiye Cami II. Selim tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmış (1569-1575) olup yapımı altı yıl sürmüş bir dünya şaheseridir.

Yüzölçümü 6276 km² olan Edirne İli; Doğuda Kırklareli ve Tekirdağ illeri, Batıda Yunanistan, Kuzeyde Bulgaristan Devletleri, Güneyde Çanakkale İli ile çevrilidir. Meriç, Tunca, Arda ve Ergene Nehirlerinin belli bölümleri il hudutları içindedir. Kuzeyde Istranca Dağları, orta bölümde Ergene Havzası, Güneyde dağ ve platolarla Meriç Deltası ilin yüzey şekillerini oluşturur.

Edirne, D-100 kara yolu ile Avrupa'ya bağlanan, Yunanistan ve Bulgaristan ile sınır oluşturan, coğrafi yapısı ile geçmişte olduğu gibi günümüzde de önemli konuma sahip bir kenttir. Kapıkule ve Pazarkule sınır kapılarının getirdiği hareketlilik il ve ülke ekonomisinin gelişmesinde önemli bir etkidir.

Edirne ilimizin Merkez İlçesi dışında 8 ilçesi mevcuttur Kırsal kesimde oba, mezra olarak nitelenen yerleşim şekli mevcut değildir. Yerleşim genelde toplu yerleşim şeklindedir.

İlimizin İlçeleri: Merkez, Enez, Havsa, İpsala, Keşan, Lalapaşa, Meriç, Süloğlu ve Uzunköprü'dür. İl ve ilçelerin sınırlarını gösteren kroki aşağıda verilmiştir.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

EDİRNE İLİ VE İLÇE SINIRLARINI GÖSTERİR KROKİDİR

Harita 1 - Edirne İli ve İlçe Sınırlarını Gösterir Kroki
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2015)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Edirne İli Trakya Yarımadasında; Kuzeyde Istranca Dağları, Güneyinde Kuru Dağları ve Ege Denizi-Saroz Körfezi, Batısında Meriç Nehri ve Meriç Ovası, Doğusunda da Ergene Ovasını içine alan 41° 40' Kuzey enlemleri ile 26° 30' Doğu boylamları arasında yer almaktadır. Ergene ve Meriç ovalarını içine alan ilimiz topraklarının % 80'ı tarıma elverişlidir.

Trakya Genel Jeoloji Kesiti (Güneybatı-Kuzeydoğu) Şekil-1'de verilmektedir. Yörenin jeolojik yapısını tersiyer kuvarterner yaşlı birimler oluşturmaktadır. Yaşlıdan gence doğru şöyle sıralanırlar;

Tersiyere ait Oligosen devrini Yenimuhacir Formasyonu, Üst Oligosen devrine ait Danişment Formasyonu, Pliyosene ait Ergene Formasyonu ve Kuvarternere ait Genç Çökeller yani Alüvyonlar oluşturmaktadır. (Trakya Genel Jeoloji Kesiti)

Yenimuhacir Formasyonu: Keşan İlçesi'nin Kuzey kesiminde Yenimuhacir Köyü yakınlarında yüzlek verirler. Genellikle ince taneli elemanlardan (kil, silt, az kum taşı) oluşmuş sarı-kızıl kahve renktedir. Yer yer karbonatlı seviyelere rastlanır. Kil ağırlıklı olduğundan yörede yapılan su yapılarında (baraj, gölet vs.) geçirimsiz doğal yapı gereci olarak kullanılmaktadır. Ayrıca inşaat sanayisinde tuğla-kiremit ham maddesi olarak kullanılmakta olup, formasyonun kalınlığı tahminen 600 m'dir.

Danişment Formasyonu: Yenimuhacir Formasyonu üzerinde geçişli olarak yer almaktadır. Kil- silt- kum ve çakıllı olan birim içerisinde, yer yer linyit oluşumlarına rastlanılmaktadır. Yer altı suyu bakımından zayıf akifer olarak bilinen bu formasyonun kalınlığı 300- 600 metre arasında değişmektedir.

Süloğlu Üyesi: Sarı, kahve renkli kum taşı, kil taşı, silt taşı ile yer yer kömür bantlarından oluşan birim Danişment Formasyonunun üyesi olarak kabul edilmiştir.

Ergene Formasyonu: Bu formasyon siltli, kumlu, çakıllı yer yer killi birimlerden oluşmaktadır. Formasyonun kalınlığı 100-500 metre arasında değişken olup, yapısı itibariyle Trakya'nın akifer özelliğindeki en önemli yer altı suyu bulunduran birimdir.

Alüvyon: Trakya yöresinde akarsu vadilerinde oluşmuş genç çökeller olup, kalınlıkları akarsu yatağının konumuna bağlı olarak değişir. 2 - 20 metre arasında kalınlık arz eden alüvyonlarda killi, siltli kum ve çakıl birimleri gözlenir.

Edirne İlinde TÜİK verilerine göre 2016 yılında toplam nüfus 401701 kişidir.

Yıl	Yerleşim	Köy	Şehir
	Enez	6.550	3.944
	Havsa	10.554	8.738
	İpsala	19.671	8.151
	Keşan	18.998	61.896
	Lalapaşa	5.235	1.599
	Meriç	11.139	2.889
	Merkez	12.804	160.233
	Süloğlu	3.550	3.450
2016	Uzunköprü	22.477	39.823
	Toplam	110.978	290.723

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Çevre Bölümü ÇED ve Çevre İzinleri Şubesi ve Çevre Yönetimi ve Denetimi Şubesinden oluşmakta olup, ÇED ve Çevre İzinleri Şubesinin personeli 2 Çevre Mühendisi; Çevre Yönetimi ve Denetimi Şubesinin personeli 1 Çevre Mühendisi, 1 Ziraat Mühendisinden oluşmaktadır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd., 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır. Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesini iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd., 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, EPA (Amerika Birleşik Devletleri Çevre Koruma Ajansı) Hava Kalitesi İndeksinin ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uyarlanması sonucu oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM10), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1' de verilmektedir.

Çizelge A.1 - Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
<i>Hava Kalitesi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri
(Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır değer	Sınır değer yıllık azalması	Uyarı eşiği
SO ₂	Saatlik	900 µg/m ³		İlk seviye: 500 µg/m ³ İkinci seviye: 850 µg/m ³ Üçüncü seviye: 1.100 µg/m ³ Dördüncü seviye: 1.500 µg/m ³ (Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	400 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 250 µg/m³ (sınır değerinin % 62,5'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	250 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 125 µg/m³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	Hedef Sınır Değer (Yıllık aritmetik ortalama)	60 µg/m ³		
	Hedef Sınır Değer Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart)	120 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -hassas hayvanların, bitkilerin ve nesnelerin korunması için-	60 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 20 µg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
NO ₂	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	100 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m³ (sınır değerinin %60'ı) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği) (devam)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır Değer	Sınır değerın yıllık azalması	Uyarı eşiği
PM10 ¹	-KVS- 24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 100 µg/m³ (sınır değerın %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İlk seviye: 260 µg/m ³ İkinci seviye: 400 µg/m ³ Üçüncü seviye: 520 µg/m ³ Dördüncü seviye: 650 µg/m ³
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	200 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 90 µg/m³ (sınır değerın %45'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	Dördüncü seviye: 650 µg/m ³
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m³ (sınır değerın %40'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	(Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
Kurşun	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	2 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 1 µg/m³ (sınır değerın %50'si) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
CO	24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	30 mg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 10 mg/m³ (sınır değerın %33'ü) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	10 mg/m³		

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

¹ PM₁₀, asılı partikül madde – siyah duman olarak da ölçülebilir. Siyah duman değerlendirmesi ve gravimetrik birimlere çevrimi için, hava kirliliğini ölçme metotları ve anket teknikleri üzerine çalışan OECD grubunun standartlaştırdığı metot (1964), referans metot olarak alınır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'den ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylene (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

İlde gerek evsel ısınmada, gerekse sanayide ve araçlarda kullanılan yakıt miktarları ve cinsi aşağıdaki bilgiler doğrultusunda ilgili kurum/kuruluşlardan toplanarak çizelgelere işlenir. Ayrıca konuya ilişkin gerekli yorumlar çizelgelerinin altına yazılmalıdır.

Çizelge A.4 - Edirne ilinde 2016 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler

Edirne

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Yerli	Edirne	63187,50	3200-4600 üzeri		%2-%2,5 (En çok)	%25-%30 (En çok)	%25-%30 (En çok)
İthal		21395,40	6200 üzeri	%14-%33 (En çok)	%1 (En çok)	%10 (En çok)	%18 (En çok)

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge A.5 – Edirne ilinde 2016 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Kaynak, Yıl)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Konuya ilişkin bilgi bulunmamaktadır.

Çizelge A.6 – Edirne ilinde 2016 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (GAZDAŞ, 2017)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	63.620.962	9.431
Sanayi	-	-

Çizelge A.7 – Edirne ilinde 2016 Yılında Kullanılan Fuel-oil Miktarı (Kaynak, Yıl)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut			
Sanayi			

Konuya ilişkin bilgi elde edilememiştir.

Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimiz genelinde ısınma amaçlı üretimi yapılan katı yakıtların belgelendirilmesi Müdürlüğümüzce, yakıtların, yakıt satıcılarının ve yakma sistemlerinin denetimleri yetki devri yapılmış belediyelerce yapılmaktadır. 2016 yılında 9 adet uygunluk belgesi 45 adet satış izin belgesi, 12 adet katı yakıt satıcısı kayıt belgesi, 3 adet dağıtıcı kayıt belgesi verilmiştir.

İlimiz genelinde 10 adet sabit 1 adet mobil egzoz emisyon ölçüm istasyonu yetkilendirilmiştir. Motorlu taşıtların egzoz emisyon pulu kontrolleri neticesinde Müdürlüğümüze ulaşan tespitlere göre 2016 yılında 11 adet cezai işlem uygulanmıştır.

İlimiz merkez ilçede 2 adet, Keşan ilçesinde hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır.

Fotoğraf A.1 - Edirne Merkez Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

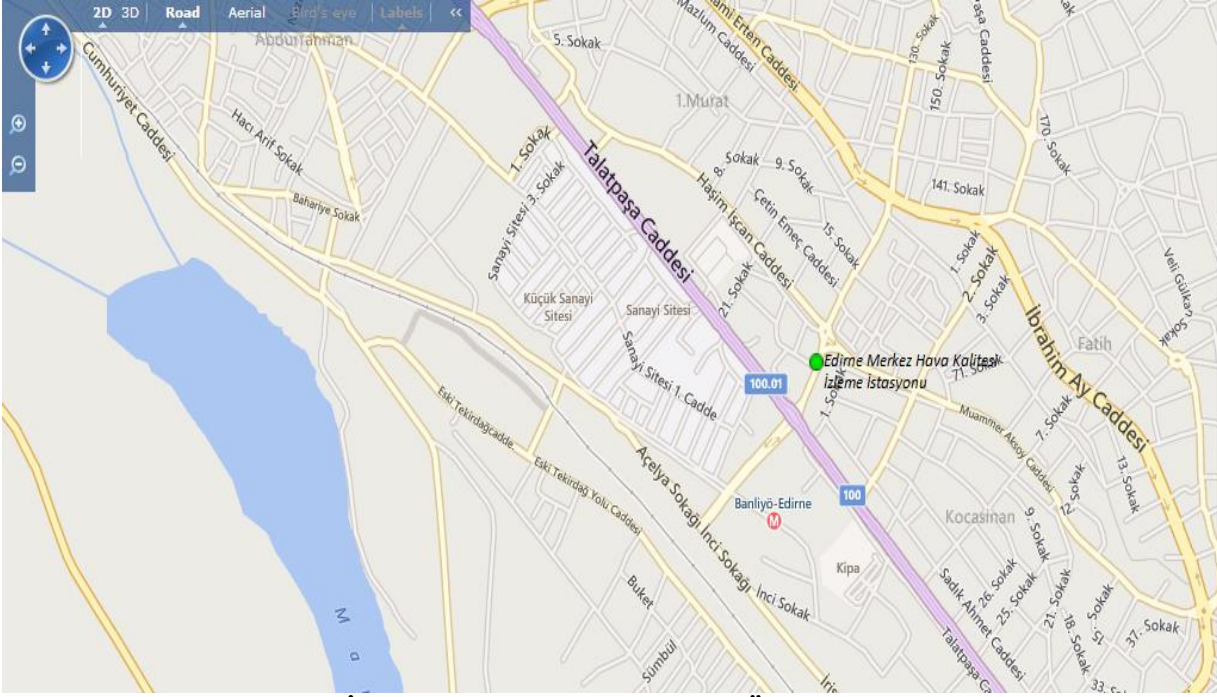

Fotoğraf A.2 -Edirne Karaağaç Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

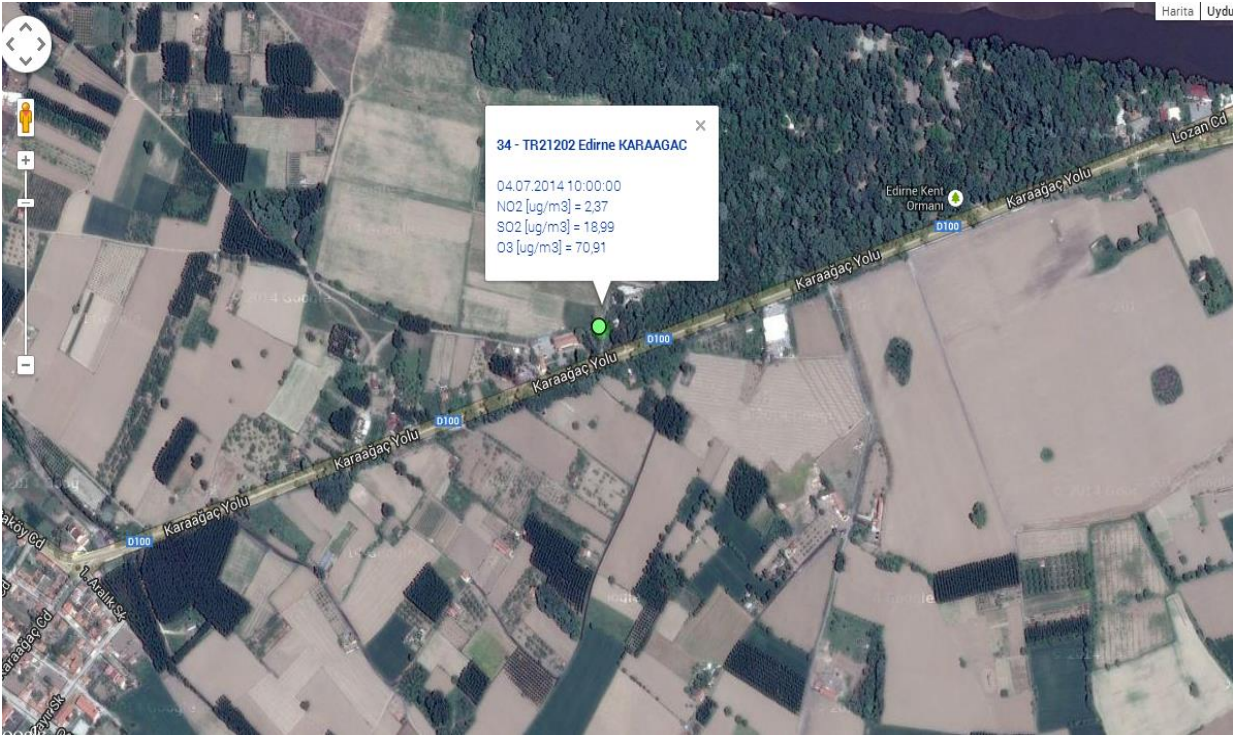

Fotoğraf A.3 - Edirne Keşan Hava Kalitesi İzleme İstasyonu

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Harita A.2 – İlimiz Merkez Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri

Harita A.3. – İlimiz Karaağaç Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri

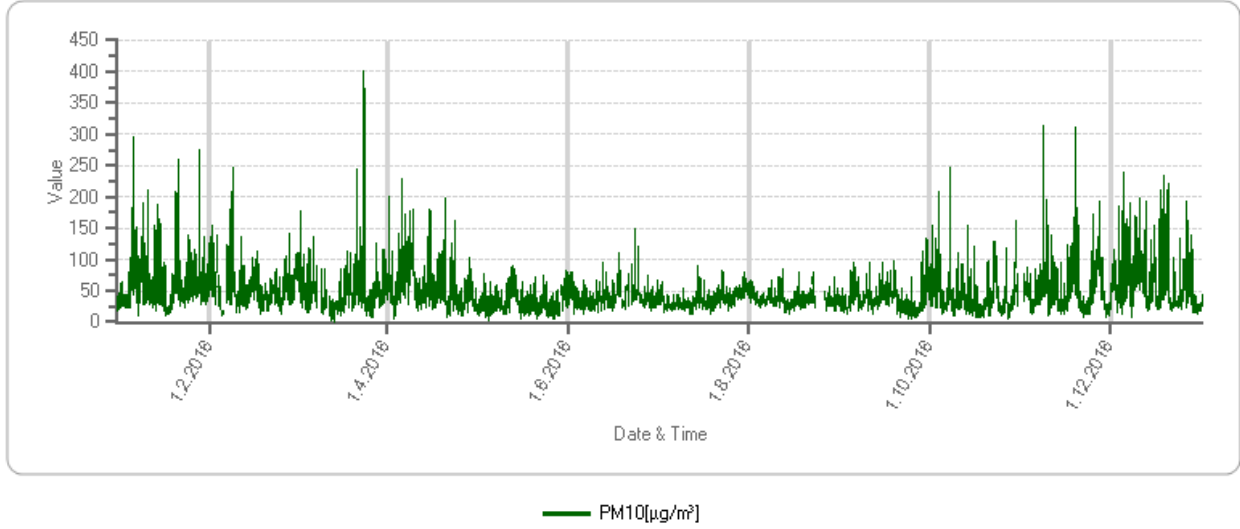
Harita A.4 – İlimiz Karaağaç Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri

Çizelge A.8 - Edirne ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (havaizleme.gov.tr, 2017)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	ÖLÇÜLEN PARAMETRELER							
		PM ₁₀	PM _{2.5}	SO ₂	NO	NO ₂	NO _x	O ₃	
Karaağaç	26.537222; 41.658889		X	X	X	X	X	X	
Merkez	41.65883; 26.58533	X		X					
Keşan	469579.22;4524300.68	X	X	X	X	X	X	X	

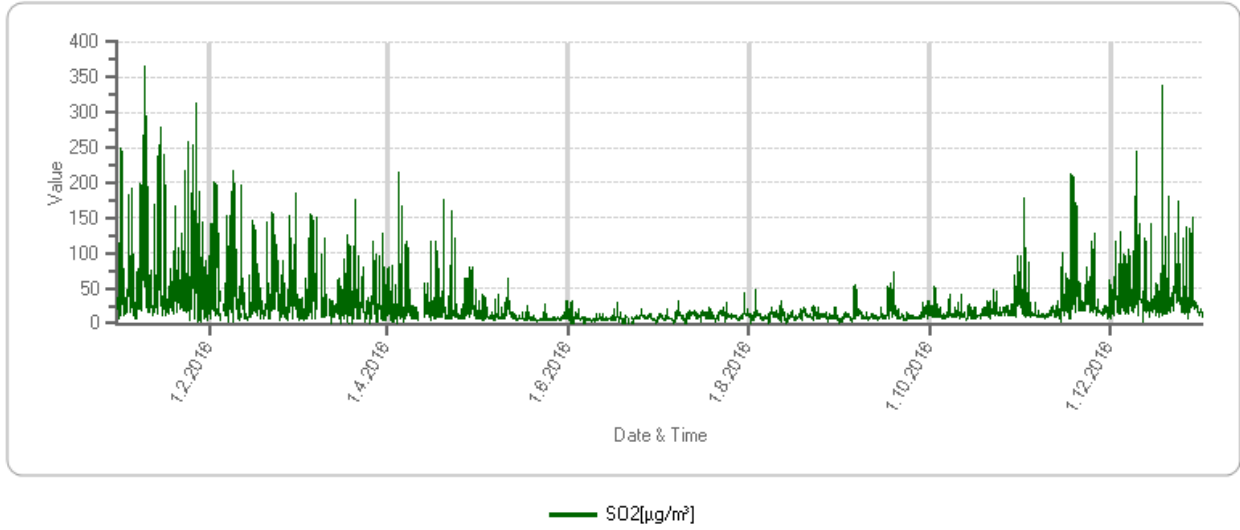
A.4. Ölçüm İstasyonları

İstasyon:Edirne Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.1 - Edirne ilinde Merkez İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

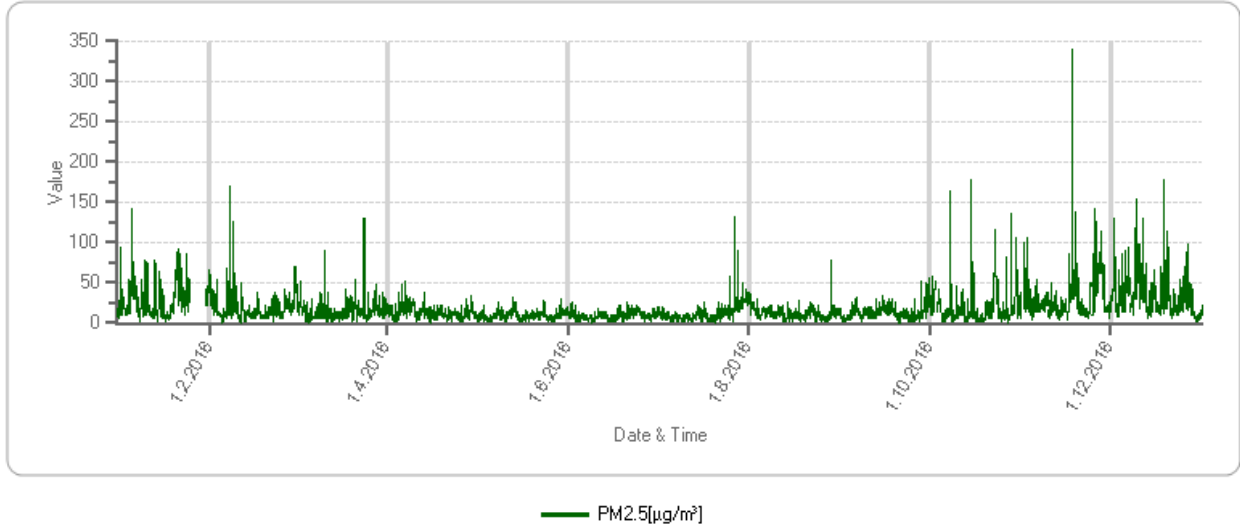
İstasyon:Edirne Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.2. - Edirne ilinde Merkez İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

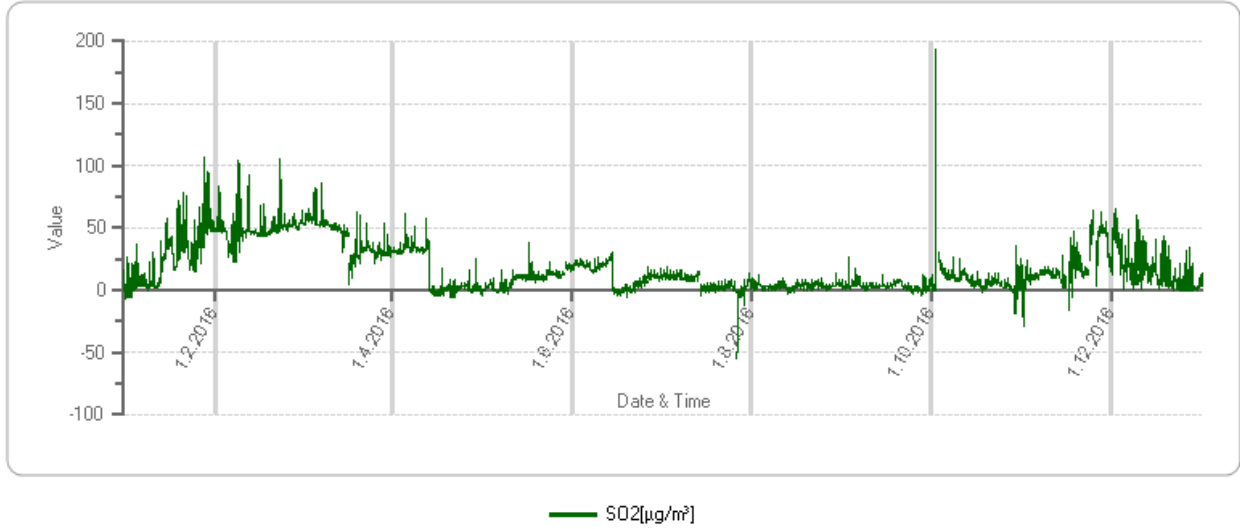
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

İstasyon:Edirne - Karaağaç-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.4. - Edirne ilinde Karaağaç İstasyonu PM_{2,5} Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

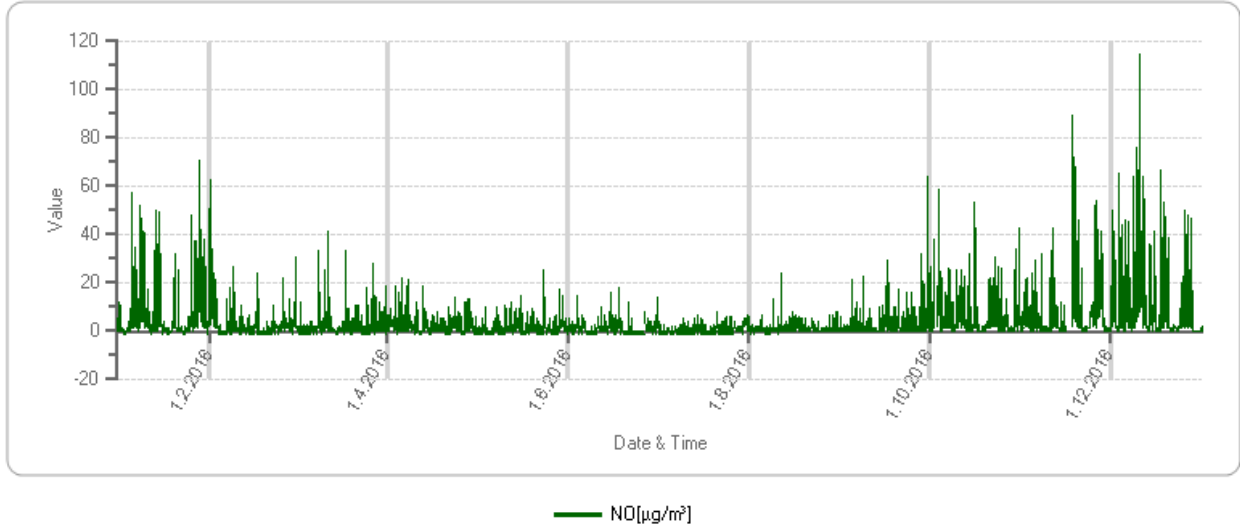
İstasyon:Edirne - Karaağaç-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.5. – Edirne ilinde Karaağaç İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

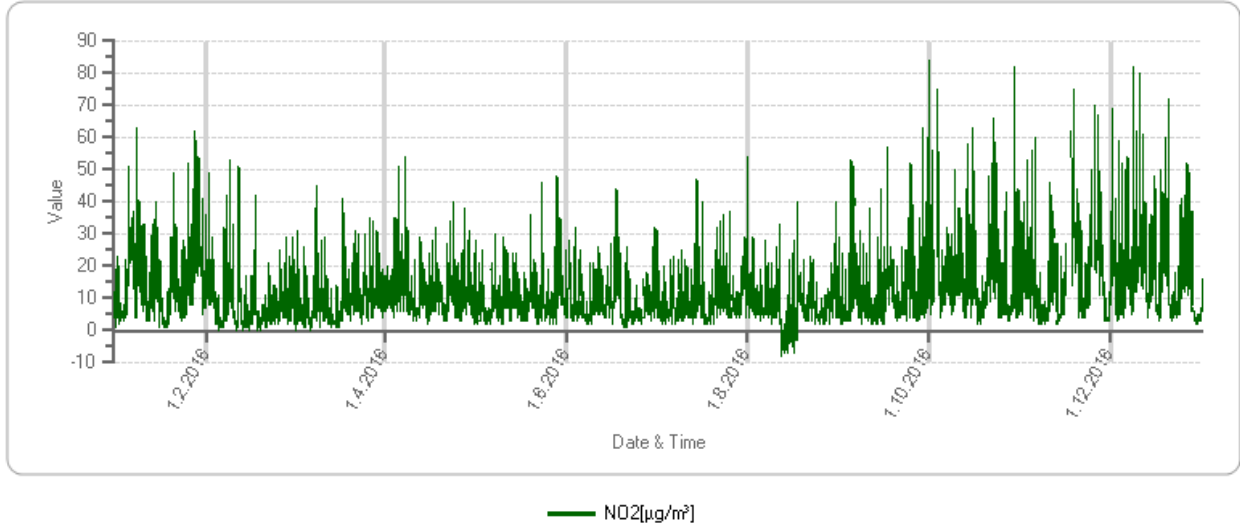
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

İstasyon:Edirne - Karaağaç-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

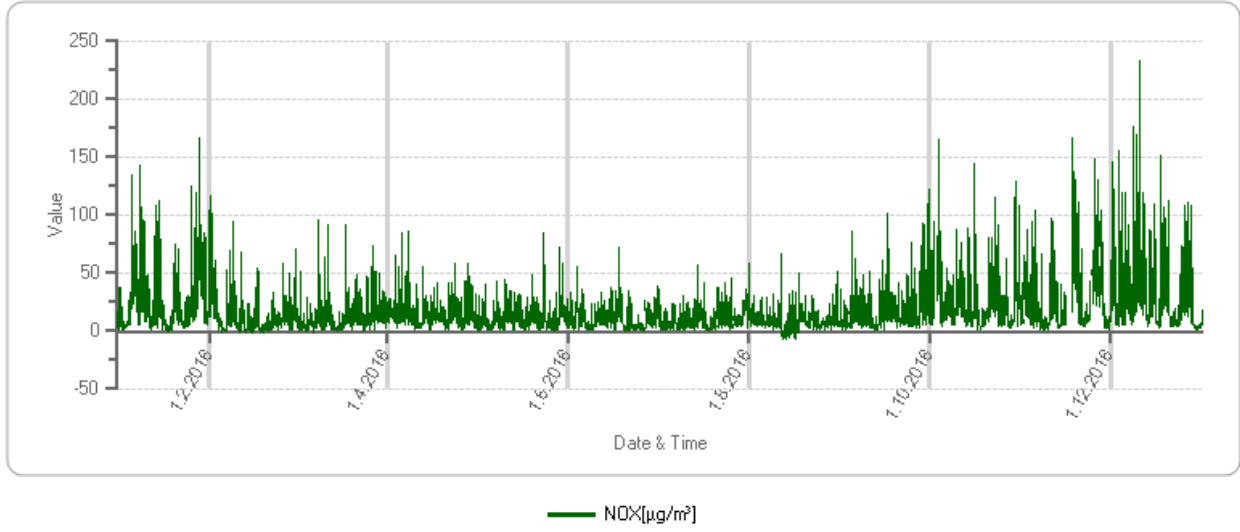
Şekil A.6. - Edirne ilinde Karaağaç İstasyonu NO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Edirne - Karaağaç-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

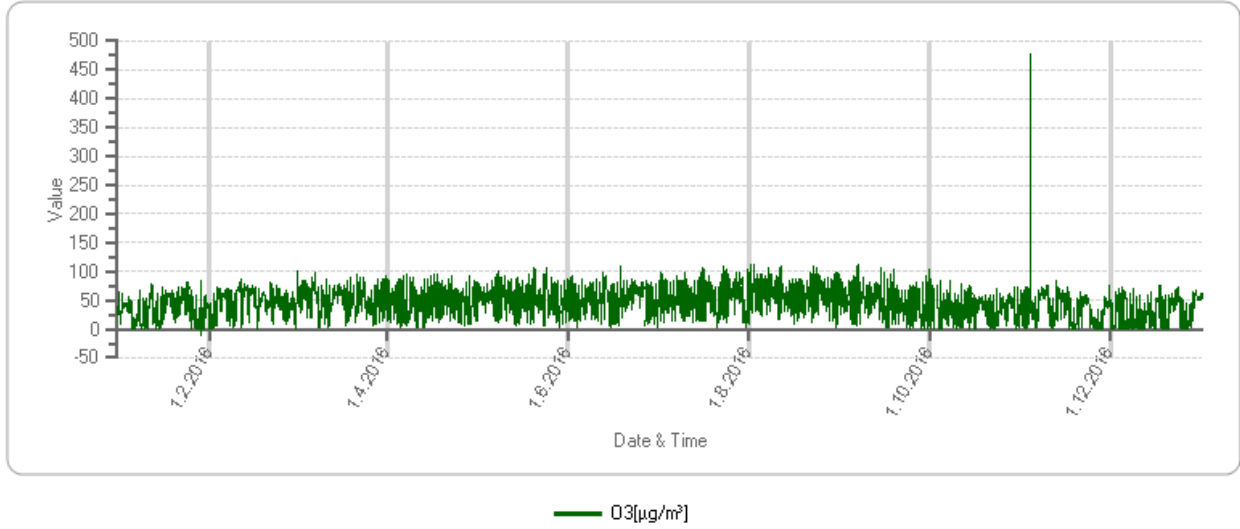
Şekil A.7. Edirne ilinde Karaağaç İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Edirne - Karaağaç-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.8. Edirne ilinde Karaağaç İstasyonu NO_x Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

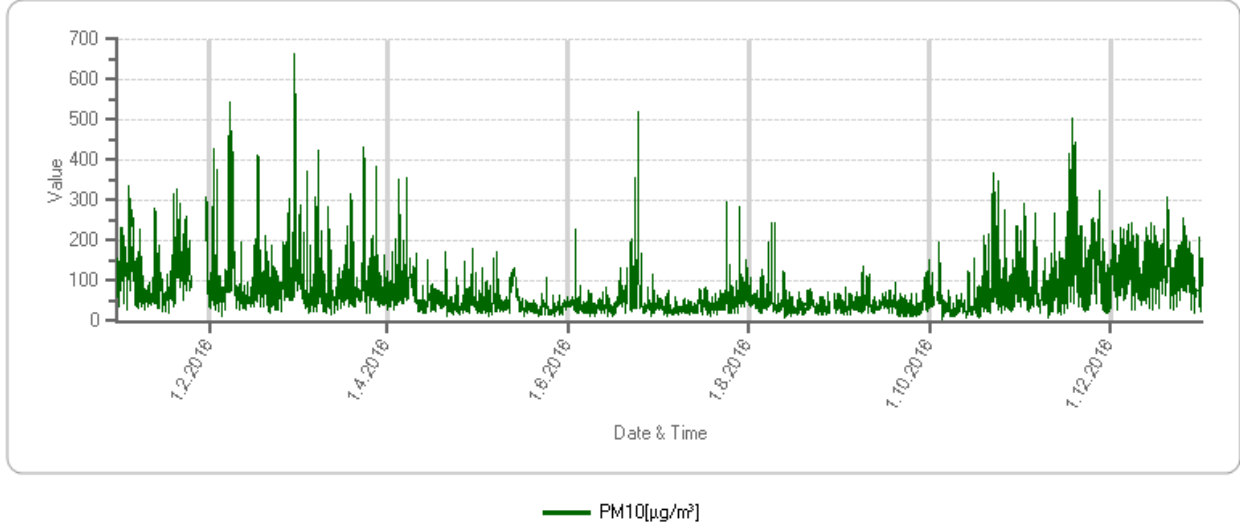
İstasyon:Edirne - Karaağaç-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.9. - Edirne ilinde Karaağaç İstasyonu O₃ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

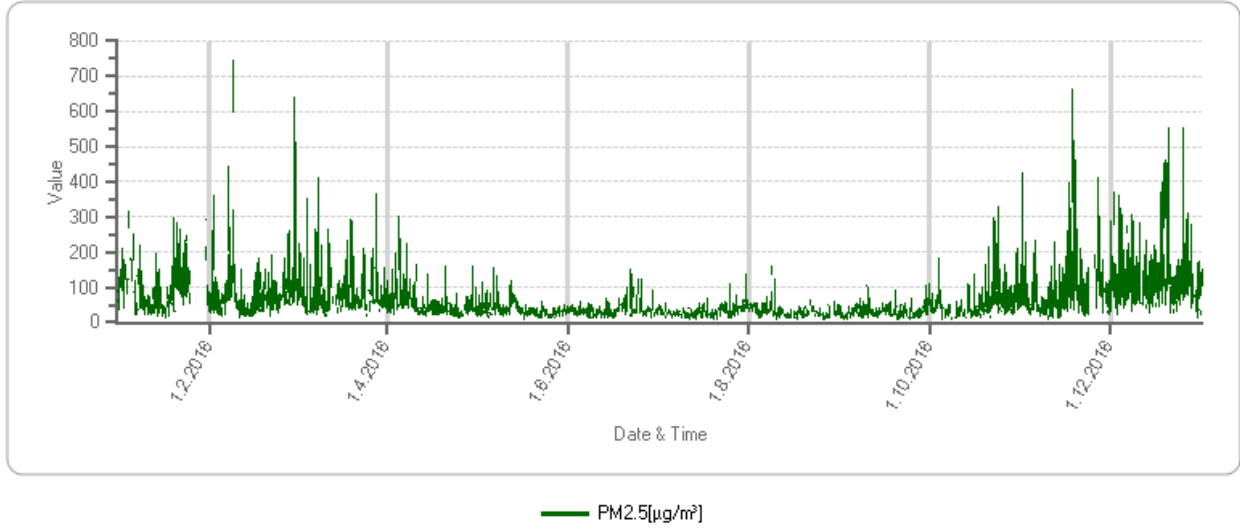
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.10 - Edirne ilinde Keşan İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

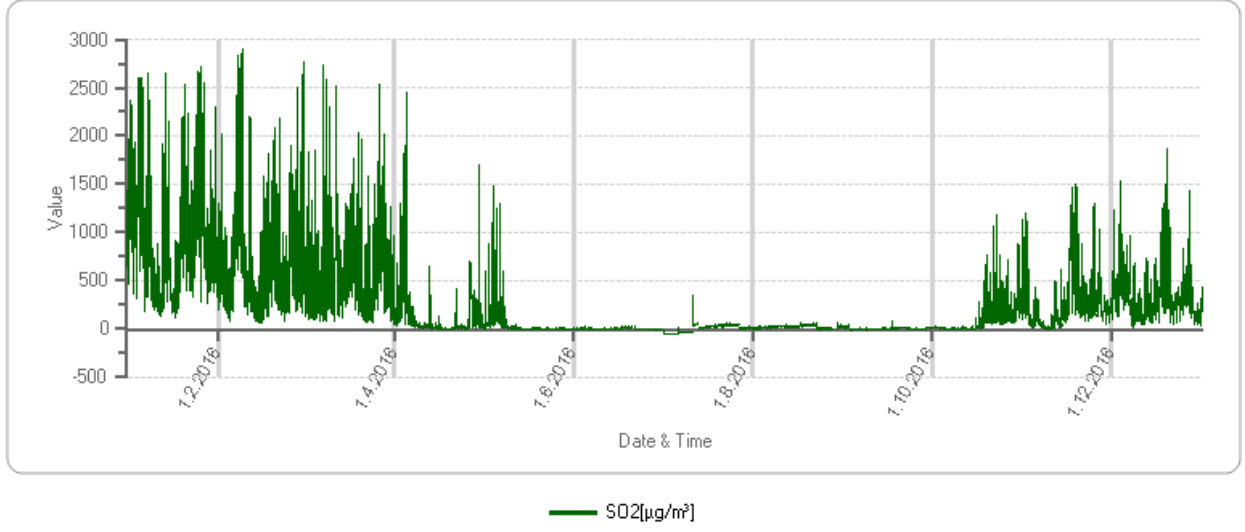
İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.11. Edirne ilinde Keşan İstasyonu PM_{2,5} Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

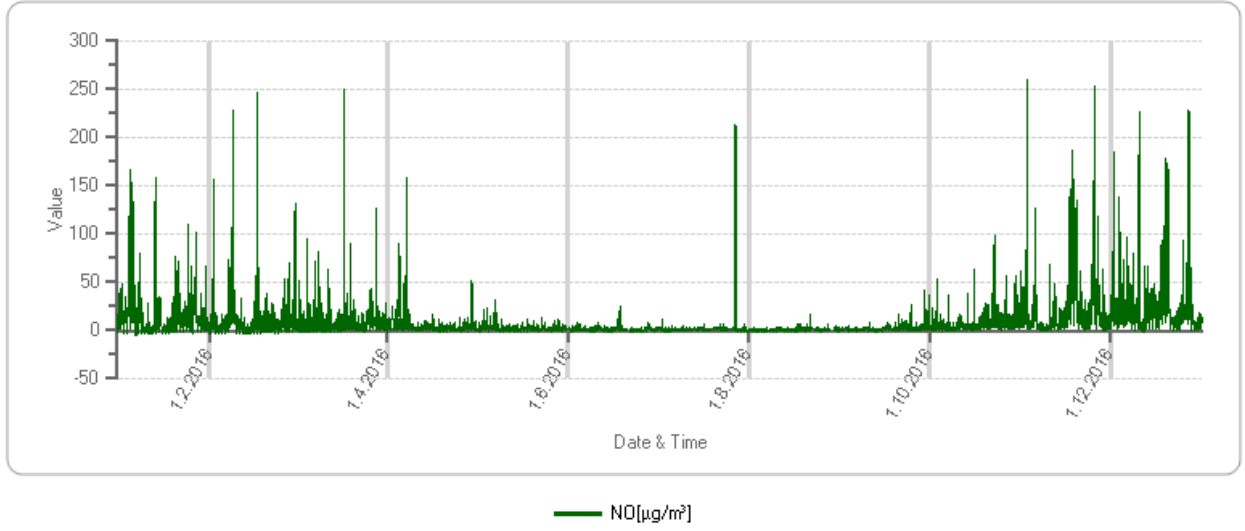
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.12 - Edirne ilinde Keşan İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

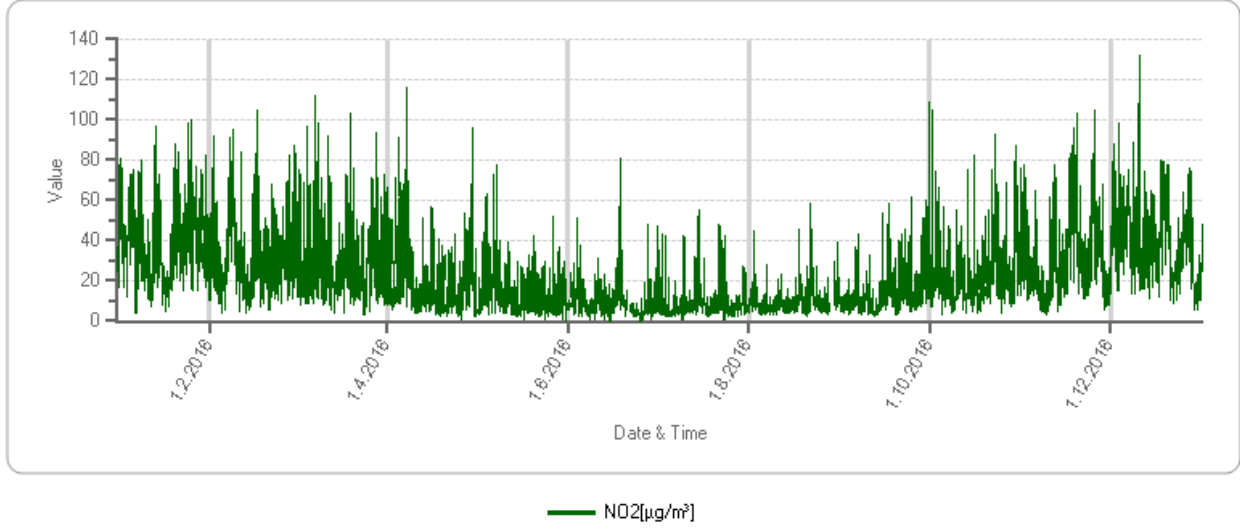
İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.13. - Edirne ilinde Keşan İstasyonu NO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

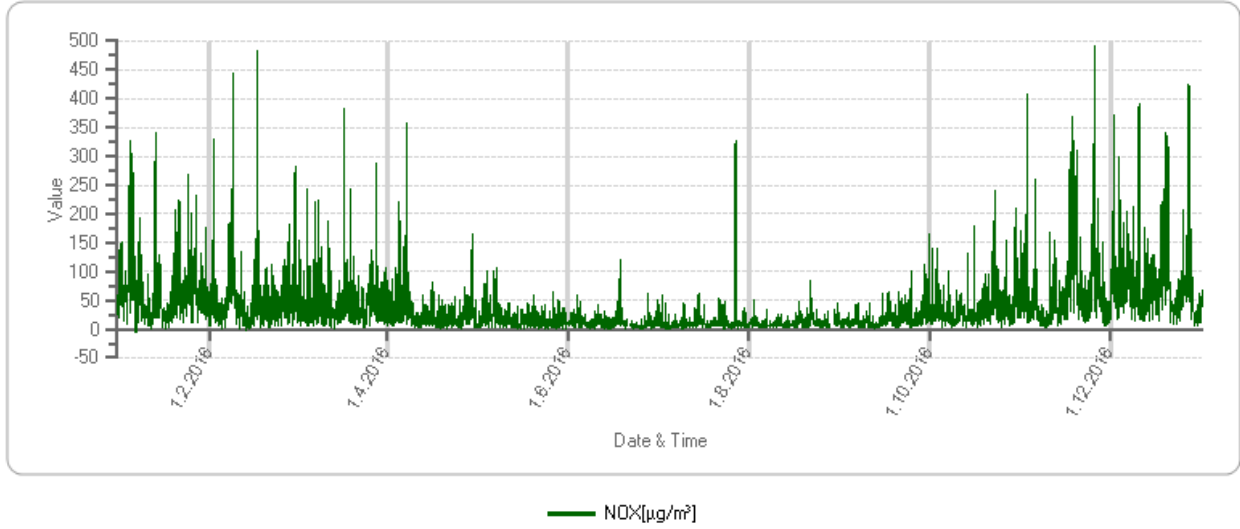
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.14. - Edirne ilinde Keşan İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

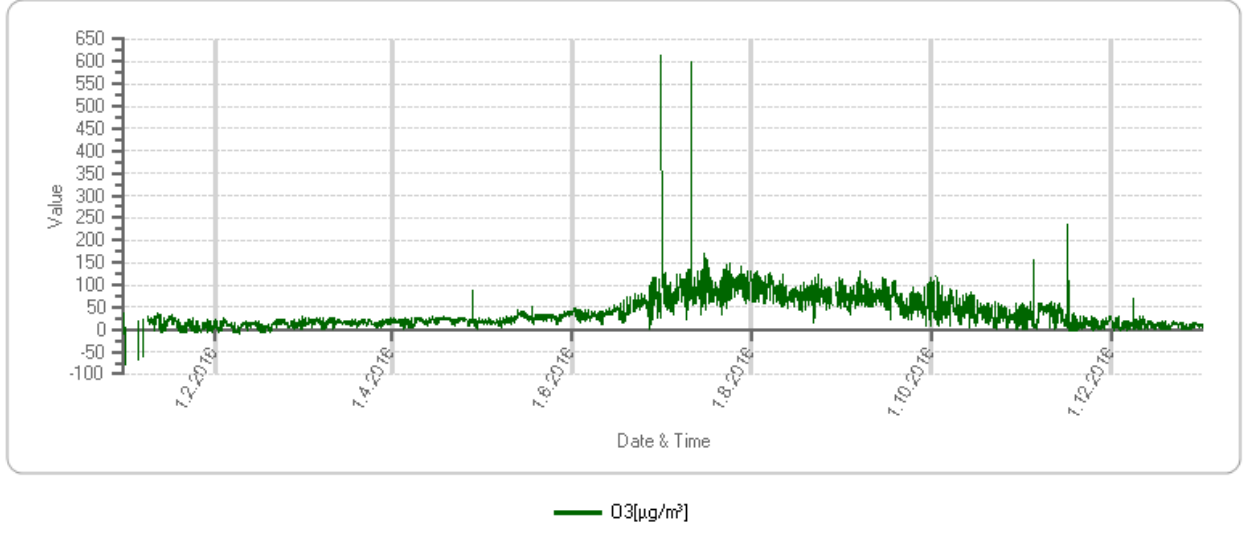
İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.15. - Edirne ilinde Keşan İstasyonu NO_x Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

İstasyon:Edirne - Keşan-MTHM Periyodik:1.1.2016 00:00 - 1.1.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.16. Edirne ilinde Keşan İstasyonu O₃ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge A.9 - Edirne ilinde 2016 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (havaizleme.gov.tr, 2017)

Merkez	SO2	AGS*	PM10	AGS	CO	AGS*	NO	AGS*	NO2	AGS*	NOX	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	59	-	61	6										
Şubat	42	-	51	2										
Mart	32	-	54	3										
Nisan	25	-	108	4										
Mayıs	32	-	10	-										
Haziran	8	-	38	-										
Temmuz	11	-	36	-										
Ağustos	11	-	37	-										
Eylül	12	-	36	-										
Ekim	45	-	69	-										
Kasım	29	-	52	5										
Aralık	44	-	60	7										
ORTALAMA	29		51											
Karaağaç	SO2	AGS*	PM2,5	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO2	AGS*	NOX	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	25	-	28	-			6		15		25		34	
Şubat	49		19				3		9		13		46	
Mart	42		16				3		9		13		52	
Nisan	15		13				2		12		15		46	
Mayıs	8		9				1		9		12		54	
Haziran	12		9				1		9		1		51	
Temmuz	5		12				0		9		10		56	
Ağustos	4		12				1		7		9		61	
Eylül	1		21				1		3		4		37	
Ekim	2		33				1		2		4		32	
Kasım	1		27				2		3		5		30	
Aralık	1		14				2		3		5		28	
ORTALAMA	14		18				2		8		10		44	
Keşan	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	953	31	106	17			16		39		64		11	
Şubat	659	28	96	14			12		32		50		10	
Mart	574	31	90	16			8		29		42		16	
Nisan	123	7	63	8			4		19		26		20	
Mayıs	65	4	43	2			2		14		17		26	
Haziran	5	0	49	2			1		10		12		46	
Temmuz	6	0	42	0			2		9		12		94	
Ağustos	25	0	44	1			1		10		11		83	
Eylül	6	0	40	0			2		14		17		69	
Ekim	109	8	59	6			7		23		34		40	
Kasım	266	16	102	16			21		31		63		24	
Aralık	349	25	114	27			25		39		77		10	
ORTALAMA	261.6		70.66				8.41		22.41		35.41		37.41	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

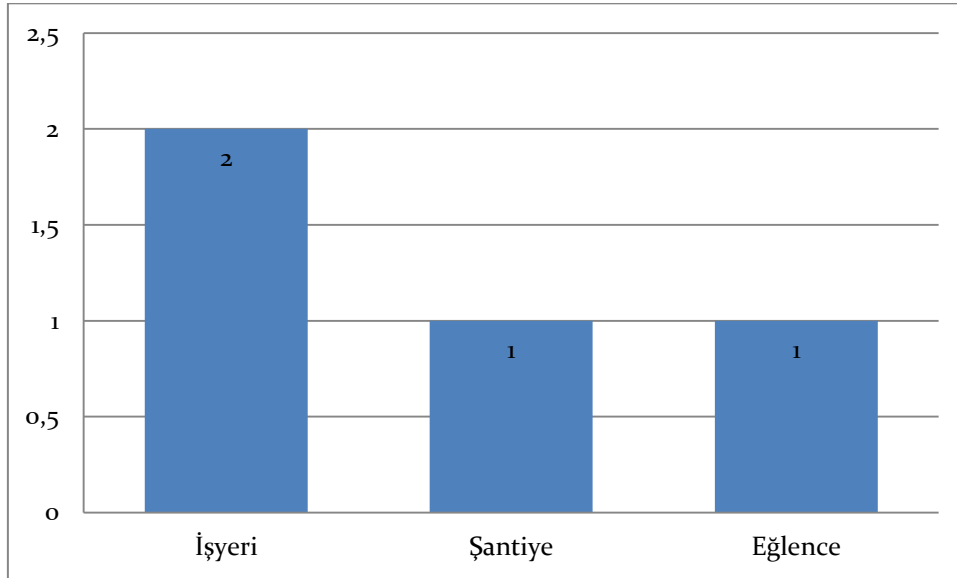
2016 yılında Edirne ilinde bulunan yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonları tarafından toplam 47.572 adet araçta ölçüm yapılmış bunların 46.510 tanesine egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmiştir. 1062 adet egzoz gazı emisyon ölçüm pulu Müdürlüğümüze iade edilmiştir.

Çizelge A.10 - 2016 Yılında Edirne İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (EÇŞİM,2017)

Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM
62.892	22.073	52.21	-	90.186					46.510

A.6. Gürültü

İl Müdürlüğümüze 2016 yılında ulaşan gürültü şikâyetlerinin konu bazında dağılımı Şekil A.4'deki gibi verilmiştir.

Şekil A.4 – Edirne ilinde 2016 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikâyetlerin Dağılımı (EÇŞİM,2016)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İlimizde 2016 yılı içerisinde iklim değişikliği eylem planı çerçevesinde yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde hava kalitesi ile ilgili yapılan değerlendirmelerde hava kirliliğine neden olan en büyük kaynaklar %70 ısınmadan kaynaklanan emisyonlar, %20 trafikten kaynaklanan emisyonlar, %10 sanayi kaynaklı emisyonlardır. Hava kirliliği en çok kış aylarında gözlenmektedir. Bunun nedeni kentleşme ve fosil yakıtların ısınmada yaygın olarak kullanılmasıdır. İlimiz Merkez İlçe Karaağaç Mahallesi Kurulu ve 24 saat faaliyet gösteren hava kalitesi izleme istasyonundan alınan veriler anlık olarak ağ üzerinden izlenmektedir. Keşan ilçesinde bulunan kentsel tip izleme istasyonunun 2016 kış dönemindeki SO₂ değerlerinin sınır değerini aştığı görülmektedir. Çıkan sonuçlar neticesinde ilçede katı yakıt yakma saatleri kontrol edilmiş, ilçede bulunan katı yakıt satıcılarına yapılan denetim sayısı artırılmış ve yakıtlardan numuneler alınmıştır. İlçede hava kirliliğinin çözümüne ilişkin en uygun çözümün doğalgaz bağlantısının kurulması olduğu düşünülmekte olup, konuya ilişkin çalışmalar hızla devam etmekte ve yeterli abone sayısına ulaşılması beklenmektedir.

Kaynaklar

1. Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
2. havaizleme.gov.tr
3. GAZDAŞ
4. İl Emniyet Müdürlüğü

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Meriç Nehri

Meriç nehri, Bulgaristan'da Rodop dağları üzerinde, Rila tepesi'nden doğmaktadır. Kısa sürede genişleyen Meriç nehri, Bulgaristan'da da sırası ile Pazarcık, Filibe, Dimitrovpat, Mustafa Paşa gibi önemli yerleşim ve sanayi bölgelerinin içinden geçer.

Meriç nehri, Bulgaristan'da yaklaşık 200 kilometre yol kat ederek, Edirne yakınlarında, Karaağaç istasyonunun kuzeyinde kalan Maraş köprüsü'nde Türk topraklarına girer.

Meriç nehri, Edirne yakınında önce Arda ile sonra da Tunca nehri ile birleşir. Edirne'den sonra güney istikametinde akar ve Dimetoka yakınında Yunanistan'dan gelen Kopkino nehrini alır, bir müddet güney-batı istikametinde ilerledikten sonra tekrar güneye döner. Balabancık köyü civarında Ergene ile birleşir. Buradan itibaren daha çok kıvrımlar yaparak güney-batıya doğru akar ve Enez ilçesinden Ege denizine dökülür.

Tunca Nehri

Tunca nehri, Edirne'nin kuzeyinde, Uzunbayır mevkiindeki il sınırına ve Türkiye topraklarına girer. Su akacağı köyüne kadar sınır çizerek, güneye doğru akar. Tunca Nehri, Edirne'nin Kirişhane mevkiinde Meriç'le birleşir. Meriç adı altında Enez'e doğru akar.

Ergene Nehri

Meriç nehrinin bir kolu olan Ergene, Tekirdağ'a bağlı Saray ilçesinin kuzeyini kaplayan Istranca dağlarındaki Karatepe'den çıkar. Geniş bir yay çizer. Kırklareli'nin Pehlivan köy ilçesinden geçerek Edirne topraklarına girer. Uzunköprü'den geçerek Balabancık köyü yakınında Meriç nehri ile birleşir.

Uzunköprü, Meriç ve İpsala topraklarının bir bölümünü sular, ilkbahar ve kış aylarında suları taşan Ergene ırmağının suları yazın azalır.

Dereler

Tarımsal arazinin sulanmasında kullanılır.

İlimizde bulunan akarsular Çizelge B.11'de yer almaktadır.

Çizelge B.11 – Edirne İlinin Akarsuları (DSİ, 2017)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Meriç Nehri	492,0	187	158,01	Meriç	Sınıraşan Su
Tunca Nehri	280,0	40,0	21,163	Meriç	Sınıraşan Su
Ergene Nehri	220,0	78,0	26,49	Meriç	Doğal Akarsu
Ana Dere (Keşan)	58,2	46,7	-	Gala Gölü	Kadıköy Barajı
Ova (Havsa) Dere	71,3	71,3	-	Ergene Nehri	Süloğlu Barajı
Hamza Dere	29,0	29,0	0,262	Hamzadere Baraj Gölü	Hamzadere Barajı
Sazlıdere	57,0	57,0	-	Meriç Nehri	Doğal Akarsu
Çömlekdere	29,0	29,0	0,240	Tunca Nehri	Doğal Akarsu*
Hasanağa (Pravadi) Deresi	27,0	27,0	0,355	Tunca Nehri	Doğal Akarsu
Çakmak Deresi	25,0	25,0	0,170	Meriç Nehri	Çakmak Barajı
Lalapaşa (Koca) Deresi	30,8	30,8	0,414	Tunca Nehri	Lalapaşa I – II Göletleri

*: Planlanmakta olan Çömlekköy Barajı

İlin akarsularında bulunan balık çiftliği bulunmamaktadır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Çizelge B.12 - Edirne ilinde Mevcut Sulama Göletleri (DSİ,2016)

GÖLETLER :

Sıra No	Gölet Adı	Tipi	Göl Hacmi (m ³)	Sulama Alanı (Net) (ha)	Çekilen Su Miktarı (m ³)	Kullanım Amacı
					2016	
1	Merkez-Korucuköy Göl.*	Hom.Top.Dol.	380 000	47	0	Sulama
2	Merkez-Eskikadın Göl.*	" " "	252 000	30	0	"
3	Merkez-B.Doğanca Göl.*	" " "	330 000	36	0	"
4	Merkez-Uzgaç Göl.	" " "	1 500 000	225	286 000	"
5	Merkez-Kerametlin Göl.	Zon.Top.Dol.	2 599 000	480	1 325 000	"
6	İpsala-Kumdere Göl.	Hom.Top.Dol.	279 000	24	54 000	"
7	İpsala-Yenikarpuzlu Göl.	" " "	44 100 000	2 426	32 800 000	"
8	Keşan-Dokuzdere Göl.**	" " "	4 020 000	50	-	Taş+Sul.
9	Keşan-Mercan Göl.**	" " "	3 523 000	50	-	"
10	Keşan-Muzalı Göl.	" " "	970 000	82	145 000	"
11	Keşan-Mecidiye Göl.	" " "	1 400 000	200	517 000	Taş + Sul + İçme suyu
12	Keşan-Kocadere Göl.	" " "	3 712 000	320	2 746 000	Taş+Sul.
13	Keşan-Koruklu Göl.	" " "	588 000	58	354 000	"
14	Keşan-Boztepe Göl.	" " "	752 000	57	189 000	"
15	Keşan-Kavakdere Göl.	" " "	1 343 000	115	507 000	"
16	Keşan-Kadıköy Göl.	" " "	902 000	89	307 000	"
17	Keşan-Küçükdoğanca	" " "	2 250 000	383	792 000	Sulama
18	Keşan-Çamlıca Göl.	" " "	865 000	86	516 000	Sulama + İçme suyu
19	Keşan-Begendik Göl.	" " "	883 000	91	337 000	Sulama + İçme suyu
20	Keşan-Karlıköy Göl.	Hom. Kil Dolgu	620 000	84	321 000	Sulama
21	Keşan-Yenimuhacır Göl.	" " "	417 000	36	211 000	"
22	Keşan-Karasatı Göl.	" " "	960 000	89	511 000	"
23	Keşan-Beyköy Göl.	Hom.Top.Dol.	520 000	50	341 000	"
24	Keşan-Mahmutköy Göl.	" " "	603 000	94	315 000	"
25	Meriç-Merkez Göl.	Hom. Kil Dolgu	750 000	70	456 000	"
26	Meriç-Kavaklı Göl.	" " "	199 000	24	33 000	"
27	Meriç-Küpdere Göl.	" " "	504 000	50	60 000	"
28	Meriç-Küçükdoğanca Göl.	" " "	653 000	51	249 000	"
29	Uzunköprü-Kavacık Göl.	" " "	624 000	45	415 000	"
30	Uzunköprü-Başağlı Göl.	" " "	1 412 000	66	0	"
31	Uzunköprü-Beykonak Göl.	" " "	1 163 000	60	399 000	"
32	Uzunköprü-Kurtbey Göl.	" " "	3 256 000	198	1 566 000	"
33	Uzunköprü-Bülbüldere G.	" " "	1 391 000	75	1 146 000	"
34	Uzunköprü-Değirmenci G.	" " "	7 480 000	330	4 855 000	Taş + Sul.
35	Uzunköprü-Yağmurca Göl.	" " "	564 000	72	466 000	Sulama
36	Uzunköprü-Gazihalil Göl.	" " "	300 000	27	181 000	"
37	Uzunköprü-Çiftlikköy Göl.	" " "	430 000	75	17 000	"
38	Uzunköprü-Kavakayazma	" " "	1 180 000	128	433 000	"
39	Uzunköprü-Elmalı Göl.	" " "	424 000	48	85 000	"
40	Havsa-Osmanlı Göl.	" " "	693 000	66	0	"
41	Enez-Çavuşköy Göl.	" " "	2 760 000	325	2 379 000	"
42	Enez-Karaincirli Göl.	" " "	873 000	141	296 000	"

Not : * Sulama Şebekesi inşa edilmemiştir.

** Keşan Sulaması (Kadıköy Barajı) içinde yer almaktadır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

BARAJLAR:

Baraj Adı	Tipi	Göl Hacmi (m ³)	Sulama Alanı (Net) (ha)	*Çekilen Su Miktarı (m ³)	Kullanım Amacı
				2016	
Süloğlu B.	Toprak + Kaya Dolgu	45 222 000	3 500	32 060 000	Sulama, Taşkın Koruma ve İçme suyu
Altinyazı B.	Toprak Dolgu	36 764 000	6 550	20 220 000	Sulama ve Taşkın Koruma
Sultanköy B.	Homojen Toprak Dolgu	27 241 000	6 576	10 130 000	Sulama
Kadıköy B.	Toprak Dolgu	56 496 000	3 750	6 750 000	Sulama, Taşkın Koruma ve İçme suyu
Hamzadere B.**	Kil Çekirdek Zonlu Kaya Dolgu	207 370 000	2 469	51 960 000	Sulama ve Taşkın Koruma

Not : * Çekilen Su Miktarı; Baraj rezervuarından Sulama, Buharlaştırma, İçme suyu ve Taşkın amaçlı su miktarlarının toplamını kapsamaktadır.

**Hamzadere Barajı; 32 221 ha net sulama alanına sahip olup, sulama inşaatı devam etmekte olduğundan 2 469 ha alan işletmeye açılmıştır.

B.1.2. Yeraltı Suları

İlin yeraltı suyu potansiyeli ile ilgili olarak Çizelge B.13 hazırlanmıştır.

Çizelge B.13 – Edirne ilinin Yeraltı Suyu Potansiyeli (DSİ,2016)

Kaynağın İsmi	Akifer	hm ³ /yıl
Meriç havzası	Meriç aluvyonu	59
1-7 Uzunköprü havzası	Ergene Formasyonu	56.2
1-6 Havsa	Ergene Formasyonu	53.9
Enez havzası	Çanakkale Formasyonu	25.5
TOPLAM		194.6

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Çizelge B.14 - İldeki yeraltı su seviyesi ve bunun yıllar içerisindeki değişimi

	1990		2004		2008		2012		2014		2015	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Toplam	13364134		48837163		73193811		86833447		97858977		100159554	
Sulama	7927562	59	13749751	28	17789589	24	27784727	32	29487257	30	30369709	30
İçme-kullanma	4823572	36	32499358	67	37977423	52	40610972	47	49136953	50	50431983	51
Sanayi	613000	5	2588054	5	17426799	24	18437748	21	19234767	20	19357862	19
	2016											
	m ³	%										
Toplam	103943697											
Sulama	29440198	28										
İçme-kullanma	54632498	52										
Sanayi	19871001	20										

B.1.3. Denizler

Edirne İli'nin Güneyinde yer alan Enez ve Keşan İlçelerinin Saroz Körfezinde (Ege Denizi) kıyısı mevcuttur. 2016 yılı itibariyle Mavi Bayrak almaya hak kazanmış plaj bulunmamaktadır. İlimizde, denizde balık çiftliği bulunmamaktadır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.15 - Edirne ilinde 2016 Yılı Yüze ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları (EGTHİM,2016)

Su Kaynağının Cinsi (Yüze/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun					
		İçme ve kullanma suyu	Enerji ür etimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akımgözetim istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
									Enlem	Boylam	
Yüze	Akhoca Göleti-Keşan	Göl-Gölet		+		22-054		Keşan-Akhoca Köyü	40.714195	26.391177	0.010
Yüze	Alıç Göleti	Göl-Gölet		+		22-029		Uzunköprü-Kadıköy	41.07756	26.65906	1.936
Yüze	Beğendik Göleti	Göl-Gölet		+		22-006		Beğendik-Keşan	40.936268	26.561038	3.148
Yüze	Budakdoğanca Göleti	Göl-Gölet		+		22-015		Merkez-Budakdoğanca Köyü	41.761821	26.363147	0.386
Yer Altı	Ciftlikkoy	Çeşme-Kuyu				22-041		Uzunköprü-Çiftlik Köyü	41.25242	26.6172	53.063
Yer Altı	Dagli Cesmesi	Çeşme-Kuyu				22-042		Uzunköprü-Kavacik Koyu	41.17972	26.66821	140.153
Yüze	Değirmenci Göleti	Göl-Gölet		+		22-009		Uzunköprü-Değirmenci Köyü	41.3278	26.722495	1.511
Yer Altı	Demirhanlı Köyü	Çeşme-Kuyu				22-032		Merkez-Demirhanlı Köyü	41.29448	26.524762	65.717
Yer Altı	Ferah Ailesi Hayratı	Çeşme-Kuyu				22-047		Merkez-Uzgaç Köyü	41.79821	26.431825	46.670
Yüze	Gala Gölü	Göl-Gölet		+		22-012		Enez	40.75586	26.168917	0.426
Yer Altı	Hacı Hamdiye Öztaş Çeşmesi	Çeşme-Kuyu				22-022		Merkez-Değirmenyeni	41.77363	26.566626	23.159
Yer Altı	Hacı Şevket Genç Çeşmesi	Çeşme-Kuyu				22-024		İpsala-Hacıköy	40.959931	26.559159	63.046
Yer Altı	Haciumur Koyu	Çeşme-Kuyu				22-058		Merkez-Haciumur Koyu	41.721256	26.793537	162.790
Yer Altı	Hamitli Köyü-Uzunköprü	Çeşme-Kuyu				22-049		Uzunköprü-Hamitli Köyü	41.334063	26.690005	224.659
Yüze	Hamzadere Göleti-Keşan	Göl-Gölet		+		22-055		Keşan-Hamzadere Köyü	40.760512	26.376269	0.010
Yer Altı	Hasan Muhterem Cesmesi	Çeşme-Kuyu				22-036		İpsala-Turpular Köyü	40.93409	26.44722	150.618
Yer Altı	Hasan Sahin Cesmesi	Çeşme-Kuyu				22-037		İpsala-Esetce Beldesi	40.87257	26.44117	350.894
Yer Altı	Kadıköy Yeraltı	Çeşme-Kuyu				22-030		Uzunköprü-Kadıköy	41.09659	26.66703	43.352
Yüze	Karlıköy Göleti	Göl-Gölet		+		22-057		Göleti Garlıköy yü	40.737857	26.544267	0.010
Yer Altı	Karlıköy-Keşan	Çeşme-Kuyu				22-056		Keşan-Karlıköyü	40.719099	26.531945	16.984
Yer Altı	Keramettin Koyu	Çeşme-Kuyu				22-059		Süloğlu-Keramettin Koyu	41.780735	26.967207	52.187
Yer Altı	Kircasali Beldesi	Çeşme-Kuyu				22-034		Uzunköprü-Kircasali Bld.	41.38194	26.79974	91.901

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Yer Altı	Kozlu Cesmesi	Çeşme-Kuyu				22-040	Meriç-Buyukaltiagac Koyu	41.12486	26.40235	5.906
Yer Altı	Köşen Köyü Yeraltı Suyu	Çeşme-Kuyu				22-023	Merkez-Köşen Köyü	41.653811	26.686714	27.536
Yer Altı	Kasap Recep Ergene Cesmesi	Çeşme-Kuyu				22-038	İpsala-Kumdere	40.88094	26.38403	34.191
Yer Altı	Kup Cesmesi	Çeşme-Kuyu				22-039	Uzunköprü-Kavaklı Koyu	41.22909	26.51952	112.787
Yüzey	Kurtbey Göleti	Göl-Gölet		+		22-052	Uzunköprü-Kurtbey Köyü	41.187778	26.587088	3.060
Yer Altı	Kurtbey Meradaki Çeşme	Çeşme-Kuyu				22-053	Uzunköprü-Kurtbey Köyü	41.158564	26.589115	188.667
Yer Altı	Malkoç HH Dalgıç	Çeşme-Kuyu				22-050	Uzunköprü-Malkoç Köyü	41.277607	26.75935	51.136
Yüzey	Meriç-Kum Ocağı	Nehir		+		22-045	Merkez	41.669328	26.525425	17.115
Yer Altı	Merkez-Orhaniye Köyü	Çeşme-Kuyu				22-048	Merkez-Orhaniye Köyü	41.509104	26.650771	7.000
Yer Altı	Meşeli Köyü	Çeşme-Kuyu				22-033	Uzunköprü-Meşeli Köyü	41.38779	26.73399	33.228
Yüzey	Muzalıdere	Göl-Gölet		+		22-028	Keşan-Muzalıdere Köyü	40.943117	26.655595	2.668
Yüzey	Osmanlı	Göl-Gölet		+		22-027	Havsa-Osmanlı Köyü	41.582671	26.852338	1.952
Yer Altı	Seref Kuş Çeşmesi	Çeşme-Kuyu				22-051	Uzunköprü-Çöpköy	41.237254	26.770617	85.946
Yüzey	Sultanköy Göleti	Göl-Gölet		+		22-007	İpsala-Sultanköy	41.035424	26.481338	5.254
Yüzey	Süloğlu Göleti	Göl-Gölet		+		22-005	Süloğlu	41.795377	26.913023	1.554
Yer Altı	Tatarlar Koyu	Çeşme-Kuyu				22-060	Süloğlu-Tatarlar Koyu	41.836512	26.887631	27.229
Yüzey	Tunca-Değirmenyeni	Nehir		+		22-043	Merkez-değirmenyeni Köyü	41.76166	26.546644	15.802
Yüzey	Tunca-Suakacağı	Nehir		+		22-044	Merkez-Suakacağı Köyü	41.844189	26.583954	17.816
Yüzey	Uzgaç Göleti	Göl-Gölet		+		22-046	Merkez-Uzgaç Köyü	41.813683	26.40292	0.550
Yer Altı	Üyükütatar Köyü	Çeşme-Kuyu				22-031	Merkez-Höyükütatar Köyü	41.29448	26.524762	11.423
Yüzey	Yeni Karpuzlu Gölet	Göl-Gölet		+		22-011	İpsala-Yenikarpuzlu Bld.	40.85915	26.420756	0.875

Not:

1-) Nokta "." ondalık ayırıcı olarak kullanılmıştır.

2-) 2016 yılı itibarıyla atanan yeni noktalar olduğundan ortalamalar sadece alındığı ay sayısına bölünmüştür.

3-) Yüzey sularında her ay analizler yapılırken yeraltı sularında üç ayda bir analizler yapılmaktadır.

4-) Yapılan analizler Nitrat, Fosfat, Toplam Azot ve Toplam Fosfor' dur.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimizde endüstri il genelinde ergene havzasında bulunmakta olup endüstride kullanılan su kaynağı DSİ tarafından izni verilmiş kuyulardan, yerel idarelerden karşılanan şebeke suyu ve taşıma suyu olarak karşılanmaktadır. Aşağıda verilen SKKY sektör tablolarına göre deşarj edilmektedir.

Çizelge B.16 – Edirne’de bulunan sanayi tesislerinin SKKY sektör tabloları

NO	TESİS ADI	SKKY TABİİ OLUNAN TABLO NO	ATIKSU DEBİSİ (m3/gün)
1	AKGÜNLER SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GIDA TARIM HAYVANCILIK TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	5,3	76
2	AKSAL MUSTAFA MEHMET SELİM	5,3	62
3	ALEMDAR SUN YAĞ VE GIDA SAN.TİC.LTD.ŞTİ	5,4	45
4	AMCOL MİNERAL MADENCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş. ENEZ FABR.	7,5	220
5	ÇİMENTAŞ İZMİR ÇİMENTO FAB.TÜRK A.Ş. TRAKYA Ş.B.	21,1	60
6	ÇİROZLAR SÜT MAMÜLLERİ GIDA SANAYİ VE TİC. A.Ş.	5,3	20
7	EDİRNE ET VE ET ÜRÜNLERİ ENTEGRE TES SAN.VE TİC.A.Ş.	5,6	305
8	EDİRNE GİYİM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ EDİRNE ŞUBESİ	21,1	50
9	EDİRNE YAĞ SAN.VE TİC.A.Ş.	5,4	180
10	EMİN TARIM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	5,4	160
11	KAYA KARDEŞLER GIDA SÜT ÜRÜN.SAN.VE TİC.A.Ş.-İPSALA ŞUBESİ	5,3	60
12	KEŞAN TİCARET BORSASI MEZBAHA İŞLETMECİLİĞİ GIDA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	5,6	90
13	KİLİM GRUBU KARTALTEPE MENSUCAT FABRİKASI TÜRK ANONİM ŞİRKETİ- EDİRNE ŞUBESİ	10,3	3000
14	LİDER ENTEGRE HAYVANCILIK ET GIDA VE TURİZM.SAN.TİC. A.Ş İPSALA ŞUBESİ	5,6	100
15	MEDİTEKS SAĞLIK HİZMETLERİ TIBBİ MALZEME TEKSTİL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE DIŞ TİCARET A.Ş.	10,3	100
16	MODAVİZYON TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş. EDİRNE ŞB.	21,2	120
17	MURAT YAPI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	21,1	80-40
18	NURLU SÜT TARIM ÜRÜN LERİ TİC. VE SAN LTD.ŞTİ.	5,3	6
19	OLMUKSAN INTERNATIONAL PAPER AMBALAJ SAN.VE TİC.A.Ş.-EDİRNE ŞUBESİ	13,2-13,10-20,1-20,2-20,7	1885
20	ORHUN ZAHİRE SÜT ÜRÜNLERİ TUR.TİC.VE SAN.LTD.ŞTİ.	5,3	65
19	ÖDEN GIDA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	5,4	8
20	ÖĞE ZEYTİNCİLİK GIDA VE ORMAN ÜRÜNLERİ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	5,9-21,1	60
21	ÖZDİMETOKALI GIDA PAZARLAMA TİC.VE SAN.LTD.ŞTİ.	5,4	25
22	ÖZTÜRKLER YEM VE YAĞ SAN. TİC. AŞ.	21,1	20
23	TAM GIDA TARIM VE HAYVANCILIK ÜRÜN. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	5,3	26

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

24	TARIM TAÇ TARIM TARIMSAL GL.SAN.PRO.MÜH.HİZ.ARŞ.ÜR.PAZ.A.Ş.. KEŞAN Ş.B.	5,3-21,1	41
25	TRAKYALILAR SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	5,3	76
26	YARDIMCI TARIM ÜRÜNLERİ GIDA SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ	5,3	65
27	YAYLA TURİZM İNŞ.VE GIDA SAN.A.Ş.	5,3	43

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

İlimizde merkez ve ilçe belediyelerinin kanalizasyon sistemlerinin arıtma tesisleri ile sonlanmaması ve sularının arıtılmadan yüzeysel su kaynaklarına deşarj edilmeleri su kalitesine etki etmektedir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlde tarım yapılan alanlar kuru alan 270.948 ha olup, sulanan alan 100.00 ha' dır.

B.3.2.2. Diğer

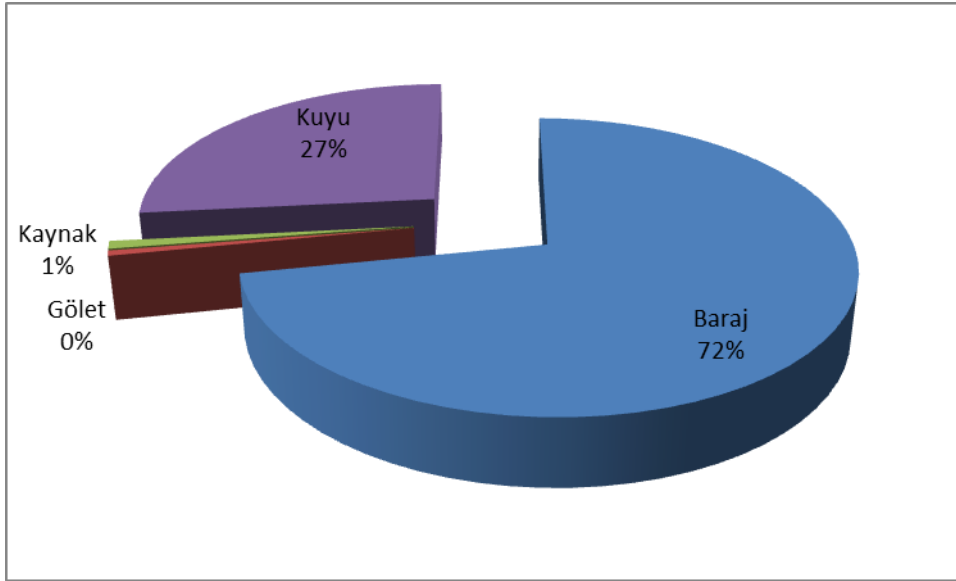
Güney Edirne Katı Atık Birliği tarafından Keşan İlçesinde yapılan olan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinin faaliyet göstermektedir. Diğer ilçe belediyelerinde katı atıkların bertarafı vahşi depolama şeklindedir

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlde kentsel su temini için çekilen suyun kaynağından söz edilmelidir. Bu suyun ne kadarının evsel amaçlı ne kadarının sanayi amaçlı kullanıldığından söz edilmelidir. Eldeki verilerden Şekil B.6 çizilmelidir.

Şekil B.5 - (Edirne) ilinde 2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (TUİK, 2014)

İlimizde içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet veren 16 adet belediye bulunmaktadır. Bu kapsamda içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı %74'tür.

İçme ve kullanma suyu şebekesi ile 296.361 kişilik nüfusa hizmet verilmektedir.

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Yeraltı su kaynaklarından temin edilen suyun; içme suyu, sanayi ve tarımda vb. kullanılan miktarları ile ilgili kesin bir bilgi bulunmamaktadır. İlimizde 3 adet içme suyu arıtma tesisi bulunmaktadır.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Çizelge B.17 – Edirne’de içme suyu temin edilen kaynaklar

Akifer	hm ³ /yıl
Meriç aluvyonu	59,0
Ergene Formasyonu	56.2
Ergene Formasyonu	53.9
Çanakkale Formasyonu	25.5
	194.6

B.4.2. Sulama

İlimizin, toplam yüzölçümü 609.791 hektardır. Bu alanın yaklaşık 370.948 hektarı tarım arazisi, 106.939 hektarı orman arazisi, 57.388 hektarı çayır-mera arazisidir. Tarım dışı alan ise, 74.516 hektardır.

İlimizde işlenen tarım alanları yaklaşık 370.948 hektar olup; tüm il yüzölçümünün yaklaşık % 61’ini oluşturmaktadır.

Bu tarım alanının yaklaşık 100.000 hektarında sulu tarım, 270.948 hektarında ise kuru tarım yapılmaktadır. Tarımsal arazimizin yaklaşık % 97 ’si tarla, % 2’si sebze, % 1’ i ise meyve ve bağ arazisidir.

Sulama yapılan alanlarda kullanılan sulama yöntemleri çizelge halinde verilmiştir.

Çizelge B.18 – Edirne ili sulama tesislerimiz (2016 yılı), (DSİ, 2016)

NO	SULAMANIN ADI	NET SULAMA ALANI (ha)	SULANAN ALAN (ha)	SULAMA ÇEŞİDİ		ŞEBEKEYE ALINAN SU MİKTARI (hm ³)
				YAĞMURLAMA (ha)	DAMLA (ha)	
1	Süloğlu Sulaması	3500	348,9	348,9	-	6,761
2	Altınyazı Sulaması	6550	5354,2	52,2	-	66,565
3	Sultanköy Sulaması	6576	5155,9	2,7	-	71,400
4	Keşan Sulaması	3850	124,8	111,9	-	1,440
5	Hamzadere Sul.	2469 (Şebeke içi) 4514 (Şebeke dışı)	6983	56,4	-	135,461
6	Kirişhane Pompaj Sul.	700	215,6	-	-	8,622
7	Küplü Pompaj Sul.	1300	520	-	-	13,784
8	Alibey Yamaç Arazileri Sulaması	370	77,8	166,9	3,6	0,669
9	Yenikarpuzlu Göleti Sulaması	2426 (Şebeke içi) 1497,6	3923,6	-	-	74,035

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

		(Şebeke dışı)				
10	Değirmenci Göleti Sul.	330	263,0	-	-	4,855
11	Keramettin Göleti Sul.	480	200,7	200,7	-	1,325
12	Uzgaç Göleti Sulaması	225	48,2	48,2	-	0,286
13	Beğendik Göleti Sul.	91	36,9	37,4	17,1	0,337
14	Beykonak Göleti Sul.	60	39,9	36,9	1,0	0,399
15	Beyköy Göleti Sul.	50	33,7	22,7	-	0,341
16	Boztepe Göleti Sul.	57	23,7	21,6	-	0,189
17	Bülbüldere Göleti Sul.	75	75,0	-	-	1,146
18	Çamlıca Göleti Sul.	86	53,0	-	-	0,516
19	Çavuşköy Göleti Sul.	325	201,3	59,5	56,8	2,379
20	Çiftlikköy Göleti Sul.	75	1,7	1,7	-	0,017
21	Elmalı Göleti Sul.	48	26,5	26,5	-	0,085
22	Gazihalil Göleti Sul.	27	23,0	13,0	-	0,181
23	Kadıköy Göleti Sul.	89	32,0	32,0	-	0,307
24	Karaincirli Göleti Sul.	151	48,3	46,1	1,9	0,296
25	Karasatı Göleti Sul.	89	54,7	46,1	-	0,511
26	Karlıköy Göleti Sul.	84	24,5	10,0	1,5	0,321
27	Kavacık Göleti Sul.	102	38,0	22,3	-	0,415
28	Kavakayazma Göl. Sul.	128	40,5	14,0	7,0	0,433
29	Kavakdere Göleti Sul.	115	32,0	-	-	0,507
30	Kavaklı Göleti Sul.	24	4,9	4,5	0,4	0,033
31	Keşan-Küçükdoğanca Göleti Sulaması	383	87,0	80,6	6,4	0,792
32	Kocadere Göleti Sulaması	320 (Şebeke içi) 67,4 (Şebeke dışı)	387,4	6,6	19,5	2,746
33	Koruklu Göleti Sul.	58	45,1	24,7	6,7	0,354
34	Kumdere Göleti Sul.	24	7,5	-	-	0,054
35	Kurtbey Göleti Sul.	198	105,5	10,0	0,1	1,566
36	Küpdere Göleti Sul.	83	8,9	7,5	-	0,060
37	Mahmutköy Göleti Sul.	103	14,0	2,8	11,2	0,315
38	Mecidiye Göleti Sul.	200	56,6	28,1	22,5	0,517
39	Meriç-Küçükdoğanca Göleti Sulaması	51	15,0	-	-	0,249
40	Meriç-Merkez Göleti Sulaması	70	28,0	-	-	0,456
41	Muzalı Göleti Sul.	82	17,0	17,0	-	0,145
42	Yağmurca Göleti Sul.	72	50,0	50,0	-	0,466
43	Yenimuhacır Göleti Sulaması	36	23,3	23,3	-	0,211

Salma Sulama yöntemine ilişkin ilgili kurumdan net veri alınamamıştır.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

İlimizde bulunan sanayi kuruluşlarının kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı ile ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Sanayi kuruluşları DSİ tarafından izni verilen kuyu, belediye şebeke suyu ile su ihtiyacını karşılamaktadır.

Geri dönüşüm suyu kullanılmamaktadır. Büyük çaplı atıksu geri kazanımı yoktur. Bazı ham yağ üretiminde, beton santralleri ve kum yıkama eleme tesislerinde devir daim yapılarak yeniden kullanılmaktadır.

Arıtma tesislerinde arıtılan atıksular sanayi kuruluşunun sektörlerine göre SKKY Tablo (5.3, 5.4, 5.6, 7.5, 10.1,13.2) kriterlerine göre kuru dere ve Ergene Nehrine deşarj edilmektedir.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

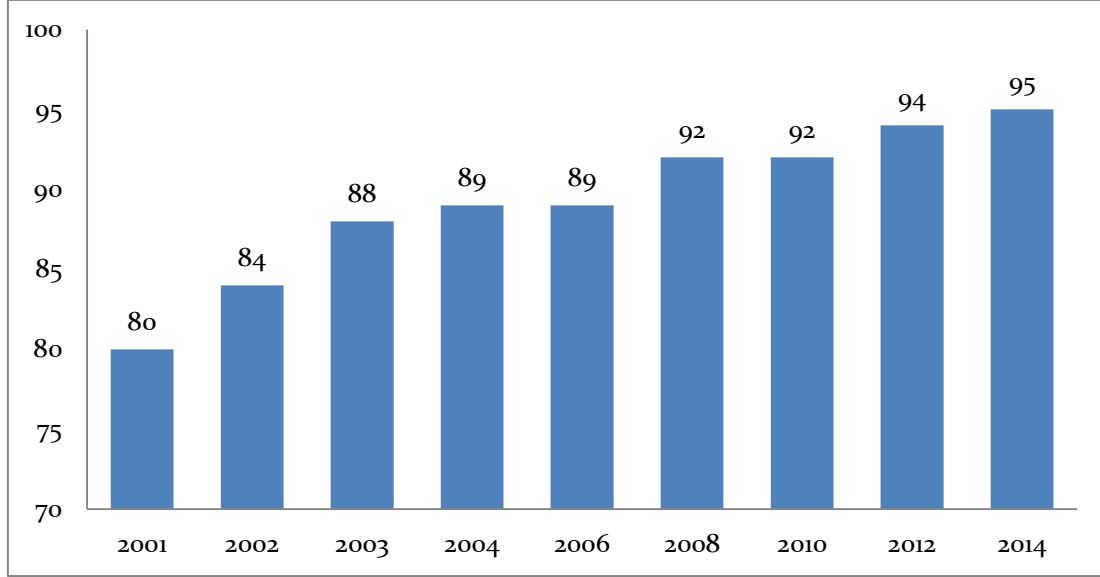
İlimizde hidroelektrik santral bulunmamaktadır.

B.4.5. Rekreatyyonel Su Kullanımı

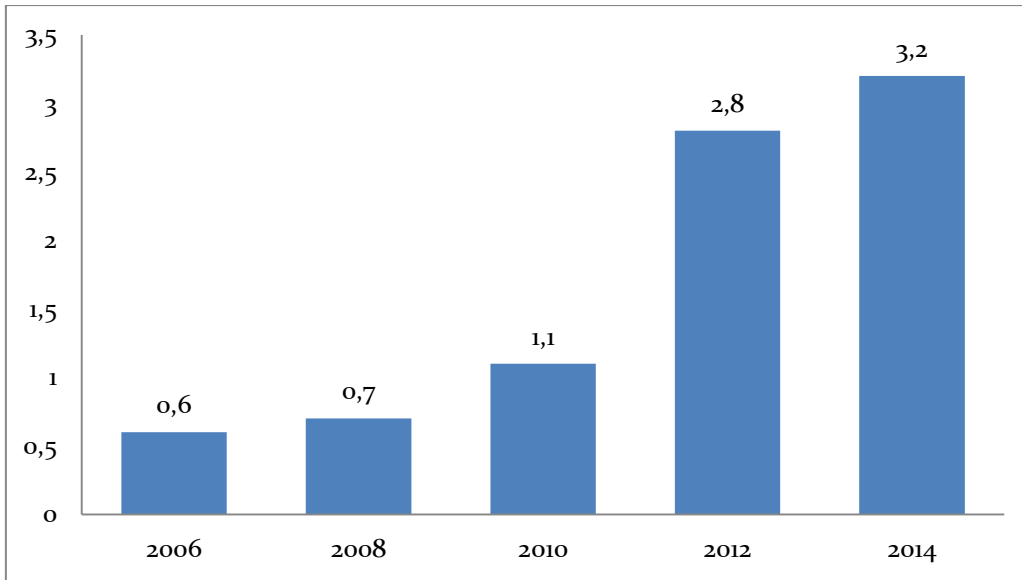
Konuya ilişkin çalışma bulunmamaktadır.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Şekil B.6 - Edirne ilinde 2015 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı (TÜİK, 2016)

Şekil B.7 – Edirne ilinde 2015 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (TÜİK, 2016)

Çizelge B.19 – Edirne ilinde 2016 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (EÇŞİM, 2016)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)	
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel Kimyasal	Biyolojik	İleri							
Merkez		X								-	160233		
İlçeler	Enez	X			X	X	8116,8			-	4243		
	Havsa	X			X	X	1000			-	8897		
	İpsala		X							-			
	İpsala (Yenikarpuzlu)	X			X	X	1000			-	3221		
	Keşan		X		X	X	X	12000		Y:40,851260 X:26,606731	-	62000	
	Lalapaşa	X			X	X		300			-	1654	
	Meriç	X			X	X		480			-	2822	
	Süloğlu	X					X	1392			-	3887	
	Uzunköprü		X				X	8475,77			-	40336	
Keşan (Yayla)	X			X			3250	0,036	Y:449116,46 X:4497700,48	-	25000	1	

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

İlimizde bulunan organize sanayi bölgesinin arıtma tesisi inşaatı tamamlanmış olup, 2017 yılında faaliyete geçmiştir. 2016 yılında tesislerde oluşan evsel atıksular sızdırmaz fosseptiklerde biriktirildikten sonra Lalapaşa ve Süloğlu Belediyelerine ait vidanjörlerle çekilerek bu belediyelere ait arıtma tesislerine verilmektedir.

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

Güney Edirne Katı Atık Yönetim Birliğine ait Katı Atık düzenli depolama tesisi Edirne Keşan karayolu 4. km üzeri 1578 nolu parsel Koca Yarma Devlet Ormanı mevkiinde bulunmaktadır.

Tesiste sızıntı sularının yeraltı su kaynaklarına karışmaması için döküm alanının altında geçirimsiz tabaka (jeomebran, jeotekstil ve kil tabakası) bulunmaktadır. Sızıntı suları hdpe borular vasıtasıyla sahadan sızıntı suyu havuzuna gelerek burada biriktirilmektedir. Sızıntı suyu havuzunda biriken sular vidanjörler ile Keşan Belediyesi ile imzalanan protokol gereği yayla atık su arıtma tesisine gönderilecektir.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde büyük çaplı atıksu geri kazanımı yoktur. Bazı yazlık sitelerde bahçe sulaması, ham yağ üretiminde, beton santralleri ve kum yıkama eleme tesislerinde devir daim yapılarak yeniden kullanılmaktadır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında Bakanlığımız Kirilenmiş Sahalar Bilgi Sisteminden 194 adet tesisin Faaliyet Ön Bilgi bulunmamaktadır. Müdürlüğümüzce yapılan incelemeler devam etmekte olup, ilgili firmalara yapılacak denetimler neticesinde kirilenmiş saha tespitleri yapılacaktır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge B.20 .- Edirne ilinde 2016 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (EÇŞİM,2017)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirliletiçi faaliyetler var mı?		X	

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1.				
2.				
3.				

* Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik” (EKAÇTKDY) kapsamında yapılan herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Belediyelerin birçoğunda arıtma tesisi bulunmamakta ve çamur oluşmamaktadır.

Bazı belediyelerden ve sanayiden kaynaklanan tehlikesiz nitelikli arıtma çamurları belediyelerin alanına dökülmektedir.

B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

İlimizde yapılan 1(a) grubu madencilik faaliyetleri için İl Özel idaresi tarafından oluşturulan komisyona katılım sağlanmakta, arazinin terkine uygun olup olmadığına karar verilmektedir. Bununla birlikte İlimiz sınırları içerisinde yoğunlukla değerli tarım ve orman arazileri bulunmamakta olup, söz konusu alanlarda yapılacak doğaya yeniden kazandırma işlemleri ilgili kurumların mevzuatları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.21 – Edirne ilinde 2016 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (EGTHİM,2017)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	45.102	321.278
Fosfor	10.005	
Potas	5.017	
TOPLAM	60.124	

Çizelge B.22 - Edirne ilinde 2016 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb) (EGTHİM,2017)

Kimyasal Maddenin Adı	Miktarı (ton)	Kullanım Amacı	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsekdisitler	9.226,95 Kg	Zararlı ve Hastalıklarla Zirai Mücadele.	370.948
	64.297,15 L		
Herbisitler	66046.88 Kg		
	207.322,59 L		
Rodentisitler	6,00 Kg		
	0,00 L		
Akarisitler	7,5 Kg		
	2.961,11 L		
Fungisitler	66.046,88 Kg		
	207.322,59		
Nematositler	65,00 Kg		
	0,00 L		
Kışlık ve Yazlık Yağlar	0,00 Kg		
	0,00 L		
Diğer	449,02 Kg		
	65,0 L		
TOPLAM	307.594,20 Kg		
	1.653.025,68 L		

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge B.23 - Edirne ilinde 2016 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları (Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

Konuya ilişkin ilgili kurumdan bilgi edinilememiştir.

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde merkez ve ilçe belediyelerinin kanalizasyon sistemlerinin arıtma tesisi ile sonlanmaması, evsel nitelikli atıksuların arıtılmadan deşarj edilmesi su kirliliğini arttırmaktadır. Merkez ve ilçe belediyelerinin projelerinde bulunan atıksu arıtma tesisleri çalışmaları tamamlanmasıyla bu sorunun önüne geçilebileceği düşünülmektedir. İlimizde sanayi kuruluşları faaliyetlerine göre münferit atıksu arıtma tesislerinden deşarj yapmaktadır. Konuya ilişkin Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde bulunan tablo standartları doğrultusunda atıksu konulu çevre izin belgesi almakta, konuya ilişkin değerlendirmeler ve denetimler Müdürlüğümüzce yapılmaktadır.

Kaynaklar

- 1.Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- 2.DSİ 11. Bölge Müdürlüğü
- 3.Edirne Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
4. Türkiye İstatistik Kurumu

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

Güney Edirne Katı Atık Yönetim Birliğine ait Katı Atık düzenli depolama tesisi Edirne Keşan karayolu 4. km üzeri 1578 nolu parsel Koca Yarma Devlet Ormanı mevkiinde bulunmaktadır.

Tesiste sızıntı sularının yeraltı su kaynaklarına karışmaması için döküm alanının altında geçirimsiz tabaka (jeomebran, jeotekstil ve kil tabakası) bulunmaktadır. Sızıntı suları hdpe borular vasıtasıyla sahadan sızıntı suyu havuzuna gelerek burada biriktirilmektedir. Sızıntı suyu havuzunda biriken sular vidanjörler ile Keşan Belediyesi ile imzalanan protokol gereği yayla atık su arıtma tesisine gönderilecektir.

Edirne Katı Atık Yönetim Birliğine ait Merkez İlçe, Hıdırağa Köyü Yukarıova Mevkii 1445 ve 1391 parsel nolu alanda Düzenli depolama tesisi yapılmış 2016 yılında faaliyete geçmemiştir. Düzenli depolama tesisine ait 1 adet sızıntı suyu arıtma tesisi bulunmaktadır. Orta Edirne Katı Atık Yönetim Birliğine ait Düzenli Depolama Tesisi inşaatına başlanmamış olup, proje aşamasındadır.

2016 yılında Keşan, Enez, İpsala ilçeleri dışında bulunan yerleşim yerleri dışında vahşi depolama sahaları kullanılmıştır.

Çizelge C.24 Edirne ilinde 2016 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Yerel Yönetimlerce (Büyükşehir Belediyesi/ Belediye/ Birliklerce Yönetilen Belediye Atığı Miktarı ve Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri (İl ve İlçe Belediye Başkanlıkları, 2017)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama
Edirne Katı Atık Yönetim Birliği (EDİKAB)	Edirne	172000	173037	225	243	1,3	1,5		ÖS				X
	Havsa	8642	8642	28,8	26			-	B				X
	Süloğlu	3799	3799	7,5	6			-	B				X
	Lalapaşa	1632	1632	4	3			-	B				X
Orta Edirne Katı Atık Yön. Birliği (OREKAB)	Uzunköprü	40076	40076	55	98	0,83	0,89		B				X
	Meriç	2822	2822	2,5	3,5	0,35	0,55		B				X
Güney Katı Atık Yönetim Birliği (GÜNEKAB)	Keşan	111896	61896	76,5	89,63	0,68	1,45		ÖS	X			
	Enez							X					
	İpsala							X					
İl Geneli													

*Belediye(B), Özel Sektör(OS), Belediye Şirketi(BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

İlimizde faaliyetlerden kaynaklı hafriyat atıkları “Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ilgili yerel idarelerin belirlediği depolama alanlarında biriktirilmekte veya dolgu malzemesi olarak kullanılmaktadır.

C.3. Ambalaj Atıkları

Ambalaj atığı toplama ayırma konusunda 5 adet geri dönüşüm konusunda 2 adet lisanslı firma bulunmaktadır.

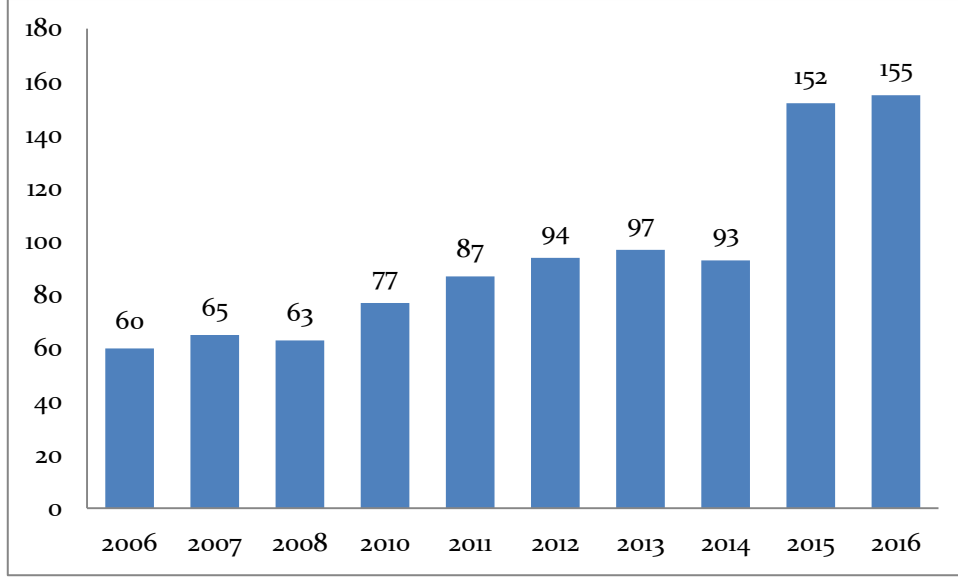
Çizelge C.25 - Edirne ilinde 2016 Yılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Ambalaj Bilgi Sistemi, 2016)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Plastik		2.894.901	52	1.505.348,5	128.750	
Metal		5.314.859	52	2.763.726,7	3.030	
Kompozit		98.828	52	51.390,56		
Kağıt Karton		1.491.845	52	775.759,4	1.126.632	
Cam		96.000	52	49.920		
Ahşap		148.615	7	10.403,05		
Toplam		10.045.048		5.156.548,2	1.258.412	

İlde kayıt altına alınan 1 adet ambalaj üreticisi ve 155 adet piyasaya süren işletme bulunmaktadır.

2016 yılında onaylanmış 3 adet Ambalaj Atık Yönetim Planı bulunmaktadır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

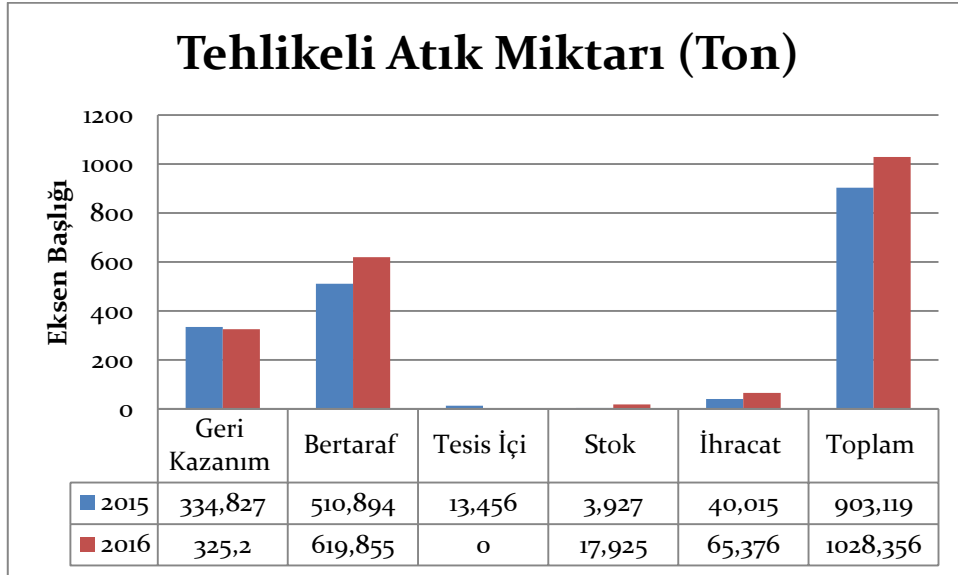

Şekil C.8 - (Edirne) ilinde 2016 Yılı Kayıtlı Ekonomik İşletmeler (Ambalaj Bilgi Sistemi,2016)

C.4. Tehlikeli Atıklar

İldeki tehlikeli atıkların bertarafı veya geri kazanımına ilişkin lisans almış tesis bulunmamaktadır.

İldeki Atık Yönetim Uygulaması sistemine kayıtlı tesislerden elde edilen veriler doğrultusunda Şekil C.14 ve Çizelge C.24 oluşturulmuştur.

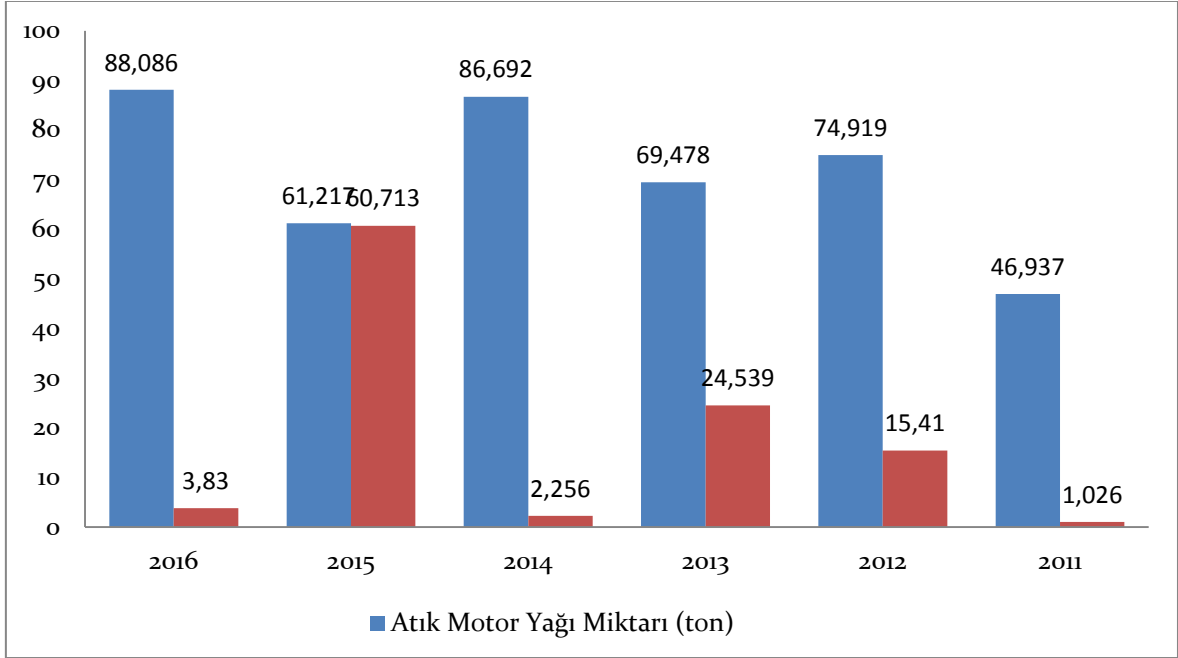
Şekil C.9 – Atık Yönetim Uygulaması Verilerine Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi (Atık Yönetim Uygulaması, 2016)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.26 - Edirne ilinde atık işleme ve miktarı (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ KODU (R/D)	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	24.814
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi	425
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	4.338
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	45.883
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	212.875
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	36.865
D1	Toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (örn: düzenli depolama vs.)	1.695
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücreli depolama ve benzeri)	3
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	615.515
D10	Yakma (karada)	2.642

C.5. Atık Madeni Yağlar

Şekil C.10 – Edirne ilinde Atık Madeni Yağ Toplama Miktarları* (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

* Atık Yönetimi Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
 Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge C.27 – Edirne ilinde 2016 Yılı için Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

Geri kazanım* (ton)	Nihai bertaraf (ton)	İhracat (ton)	Stok (ton)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (ton)
26.540	0	65.376	15.618	

*Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

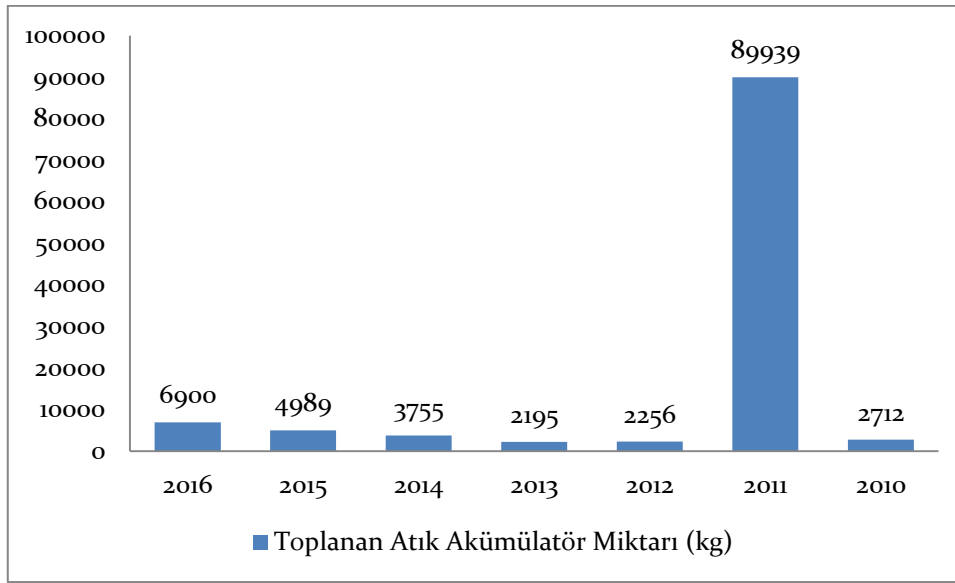
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge C.28 – Edirne ilinde 2016 Yılında Toplanan Akümülatörlerle İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER						
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
-	-	6.9	-	-	-	-

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu

Şekil C.11 – (Edirne) ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama Miktarı (kg) (Kaynak, yıl)

Çizelge C.29 – Edirne ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

2013	2014	2015	2016
2195	3755	4989	6900

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.30 - Edirne ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

2013	2014	2015	2016
111	470	22	2

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

Çizelge C.31 – Edirne ilinde 2016 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis ¹		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
-	-	36.993	1.180	-	-

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

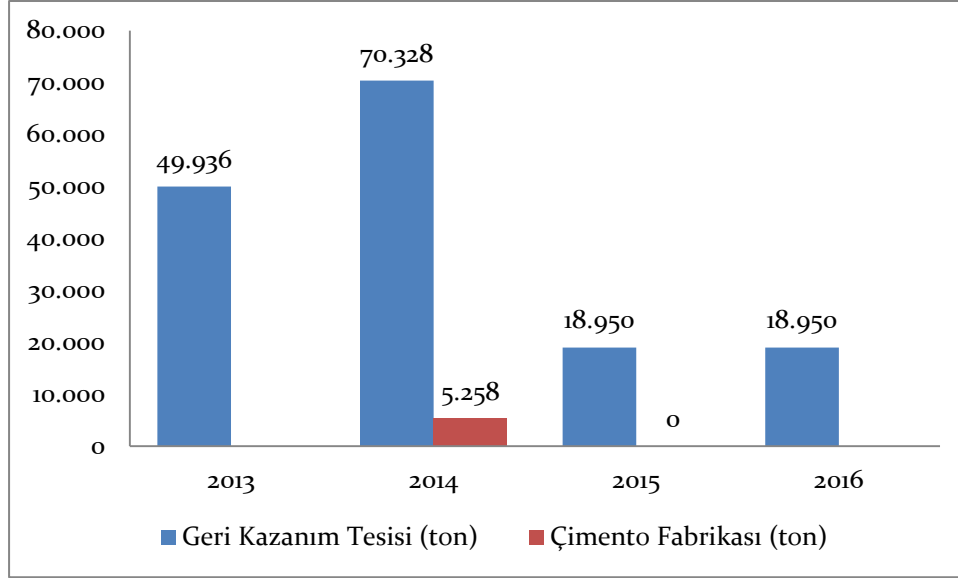
C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İlimizde ÖTL bertaraf tesisi bulunmamaktadır. Bu atıklar için herhangi bir geçici depolama alanı da bulunmamakta olup “Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında civar illerde faaliyet gösteren tesislerin lisanslı taşıma araçları ile atıklar toplanarak atık üreticileri tarafından geri kazanılmak ve/veya bertaraf edilmek üzere gönderilmektedir.

Çizelge C.32 – Edirne ilinde 2016 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	3.094	-	-	-

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Şekil C.12 – Edirne ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (Ton/Yıl) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

Çizelge C.33 – Edirne ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

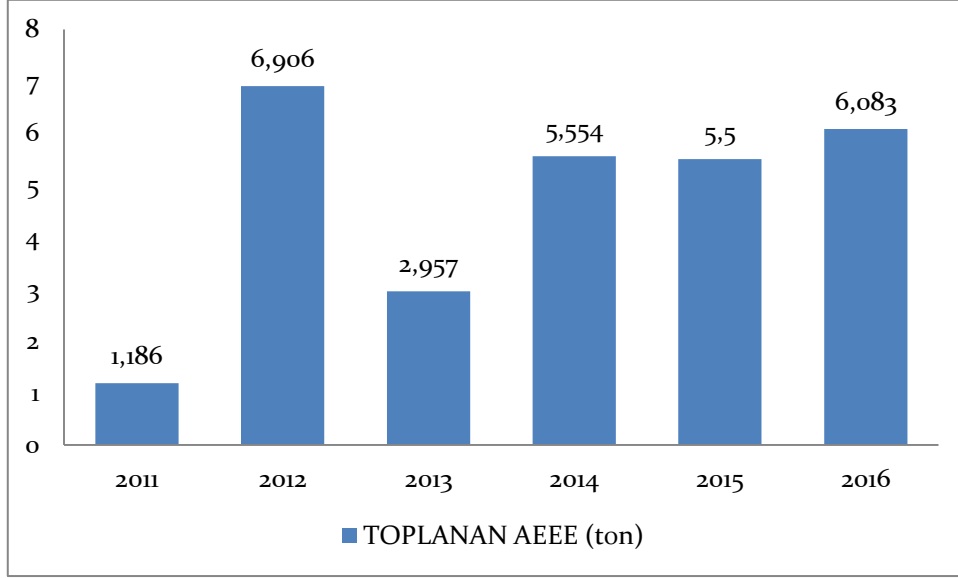
	2013	2014	2015	2016
Geri Kazanım Tesisi	49,936	70,328	18,950	18,950
Çimento Fabrikası		5,258	0,226	

C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere),oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Şekil C.13 - Edirne ilinde 2016 Yılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Toplama Miktarları (ton) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

İlimizde AEEE İşleme Tesisi bulunmamaktadır.

C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

Çizelge C.34 - Edirne ilinde 2016 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (EÇŞİM,2016)

Oluşturulan ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
2	-	-	-

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

C.11. Tehlikesiz Atıklar

Çizelge C.35 – Edirne ilinde 2016 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri (Atık Yönetimi Uygulaması, 2016)

Atık Kodu **	YIL						
	Atık Miktarı (kg/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (kg/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (kg/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
10399	40	-	-	-	40	100	D10
20204	201	200	99	R12	1	1	D10
20301	1.031.690	1.031.690	100	R3-R9	-	-	-
20303	2.460	2.460	100	R12	-	-	-
20304	20.640	20.640	100	R12	-	-	-
20502	1.350	1.250	92	R12	-	-	-
30307	1.084.520	611.820	56	R12	472700	44	D10
30308	5.055.810	15.060	1	R12	5040750	99	D10
30310	5.877.650	-	-	-	5877650	100	D10
40222	522.877	522.877	100	R12	-	-	-
50117	1.000	1.000	100	R12	-	-	-
80318	17	17	100	R12	-	-	-
100101	1.175.390	1.158.030	98	R1-R5	1360	2	D5
101314	60.000	-	-	-	-	-	-
120102	59.700	59.700	100	R12	-	-	-
150101	113.704	113.674	99	R1-R12	-	-	-
150102	36.871	36.771	99	R12	-	-	-
150103	2.760	2.760	100	R12	-	-	-
150104	127.510	127.480	99	R12	-	-	-
150106	48.495	48.495	100	R12	-	-	-

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Atık Kodu **	YIL						
	Atık Miktarı (kg/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (kg/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (kg/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
160103	3.094	3.094	100	R1-R12	-	-	-
160117	1.500	1.500	100	R12	-	-	-
170402	16.500	16.500	100	R12	-	-	-
170407	1.980	1.980	100	R12	-	-	-
180109	103	103	100	R13	-	-	-
190805	6.490	1.500	23	R12	-	-	-
200101	120.895	120.895	100	R12	-	-	-
200111	695.040	695.040	100	R12	-	-	-
200125	1.195	1.180	98	R9	-	-	-
200140	866.880	865.880	99	R4-R12	-	-	-

C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

İlimizde demir ve çelik sektörü ile ilgili faaliyet bulunmamaktadır.

C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde termik santral bulunmamaktadır.

C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve endüstriden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi ile ilgili bilgiler bölüm B.6.2'de verilmiştir.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

C.12. Tıbbi Atıklar

Çizelge C.36 – 2016 Yılında Edirne İli Sınırları İçinde Oluşan Yıllık Tıbbi Atık Miktarı (Kaynak, yıl)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
MERKEZ	X		X				X		X	Edirne
HAVSA	X		X				X		X	Edirne
SÜLOĞU	X		X				X		X	Edirne
LALAPAŞA	X		X				X		X	Edirne
MERİÇ	X		X				X		X	Edirne
UZUNKÖPRÜ	X		X				X		X	Edirne
KEŞAN	X		X				X		X	Edirne
ENEZ	X		X				X		X	Edirne
İPSALA	X		X				X		X	Edirne

Çizelge C.37 - Edirne ilinde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı (EÇŞİM, 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	483,465	603,142	600,520	655,260	687,652

C.13. Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucu oluşan maden atıkları dolgu malzemesi olarak kullanılmaktadır. Atık miktarları ile ilgili bilgi bulunmamaktadır.

C.14. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde atıklar açısından en büyük problem vahşi depolama sahalarıdır. Merkez ve ilçe belediyelerinin düzenli depolama tesislerinin olmayışı bu sorunun temel nedenidir. Keşan ilçesinde yapılacak olan Güney Edirne Katı Atık Birliğince yapılacak olan II. Sınıf düzenli depolama tesisi yapılmakta olup 2016 yılının Mart ayında faaliyete geçmiştir. İlimizde faaliyet gösteren sanayi kuruluşları müdürlüğümüz personeline atık yönetimi konusunda denetlenmektedir. İlimizde lisanslı olarak Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş. Trakya Şubesinin Tehlikesiz Atık Geri Kazanım, Atık Yakma Ve Beraber Yakma, ve Şafak Temizlik İnş. San. Tic. A.Ş. firmasının Tıbbi Atık Sterilizasyon konusunda Çevre İzin ve Lisans Belgesi bulunmaktadır.

Kaynaklar

- 1.Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- 2.Ambalaj Bilgi Sistemi
- 3.Atık Yönetim Sistemi
- 4.Türkiye İstatistik Kurumu

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Meydana gelen felaketler ve ülkemizde de yaşanan benzer kazalar sonucunda, ülkemizde de "Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso II Direktifi"ni Türkiye mevzuatına uyumlaştıran "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" 30 Aralık 2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereken önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemeyi amaçlamaktadır. "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile müştereken yürütülmektedir. Bildirim maddesi, Yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tehlikeli madde içeren kuruluşlar, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi altında kurulmuş olan Seveso (BEKRA) Bildirim Sistemi'ne bildirim yapmakla yükümlüdür. Bu bildirimler neticesinde kapsamdaki kuruluşlar ve bunların, alt seviyeli ve üst seviyeli olmak üzere kategorileri belirlenmektedir.

"Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik" kapsamında Bakanlığımız internet sitesinde bulunan "BEKRA Bildirim Sistemi"nden sorgulama yapılarak Çizelge Ç.38 oluşturulmuştur.

Çizelge Ç.38 – Edirne ilinde 2016 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (BEKRA Bildirim Sistemi, 2017)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	1
Üst Seviye	
Kapsam dışı	48
TOPLAM	49

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

SEVESO Bildirim Sistemine (BEKRA) giriş yapan kuruluşların Acil Durum Planı bulunmamaktadır.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Tespit edilen 1481 damarlı bitki taksonundan 23 tür endemik'tir, bu endemik bitkilerden birisi de Edirne'nin adıyla anılan *Bellevalia edirnensis*'dir. Edirne ticareti yapılan ve ekonomik öneme sahip bitki türleri açısından da zengindir. Edirne'de ekonomik değeri olan bitkilerden 39 tür CITES eklerinde yer alıp ticareti kontrol altındadır. IUCN koruma kategorilerine göre Edirne'de tespit edilen bitki türlerinden; 8 tür dünyada soyu tükenme tehlikesi had safhada olan (CR) kategorisinde, 17'si soyu tükenme tehlikesi çok büyük (EN), 47 tür soyu tükenme tehlikesi büyük olan (VU), 3 tür ise yakın gelecekte soyu tükenme tehlikesi altında olan türler (NT) kategorisindedir.

Edirne ilinde koruma altına alınması gereken bitki türleri şunlardır:

Sıra no	Familya	Tür	Endemik	Bern	CITES	IUCN
1.	Amaryllidaceae	<i>Allium proponticum</i> subsp. <i>proponticum</i>	End			LC
2.	Amaryllidaceae	<i>Allium rhodopeum</i> subsp. <i>turcicum</i>	End			NE
3.	Amaryllidaceae	<i>Galanthus plicatus</i> subsp. <i>byzantinus</i>	End		Ek-II	VU
4.	Amaryllidaceae	<i>Pancratium maritimum</i>				EN
5.	Amaryllidaceae	<i>Sternbergia lutea</i>			Ek-II	EN
6.	Asparagaceae	<i>Bellevalia edirnensis</i>	End			CR
7.	Asteraceae	<i>Carduus candicans</i> subsp. <i>candicans</i>				EN
8.	Asteraceae	<i>Carduus candicans</i> subsp. <i>globifer</i>				EN
9.	Asteraceae	<i>Centaurea polyclada</i>	End			VU
10.	Asteraceae	<i>Geropogon hybridus</i>	End			NE
11.	Asteraceae	<i>Taraxacum aznavourii</i>	End			DD
12.	Asteraceae	<i>Taraxacum turcicum</i>	End			VU
13.	Asteraceae	<i>Tripleurospermum baytopianum</i>	End			EN
14.	Asteraceae	<i>Tripleurospermum hygrophilum</i>	End			EN
15.	Boraginaceae	<i>Anchusa leptophylla</i> var. <i>incana</i>	End			LC
16.	Boraginaceae	<i>Myosotis uncata</i>	End			EN
17.	Brassicaceae	<i>Aurinia uechtritziana</i>		BERN		VU
18.	Brassicaceae	<i>Crambe maritima</i>				EN
19.	Brassicaceae	<i>Rorippa aurea</i>	End			NT
20.	Brassicaceae	<i>Rorippa thracica</i>				EN
21.	Brassicaceae	<i>Sisymbrium confertum</i>		BERN		DD
22.	Campanulaceae	<i>Campanula lyrata</i> subsp. <i>lyrata</i>	End			LC
23.	Campanulaceae	<i>Campanula patula</i> subsp. <i>patula</i>				EN
24.	Campanulaceae	<i>Campanula rumeliana</i> subsp. <i>rumeliana</i>				CR
25.	Campanulaceae	<i>Jasione heldreichii</i>				CR
26.	Caryophyllaceae	<i>Dianthus ingoldbyi</i>	End			CR

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Sıra no	Familya	Tür	Endemik	Bern	CITES	IUCN
27.	Caryophyllaceae	<i>Dianthus lydus</i>	End			LC
28.	Euphorbiaceae	<i>Euphorbia amygdaloides</i> var. <i>robbiae</i>	End			VU
29.	Fabaceae	<i>Melilotus bicolor</i>	End			NT
30.	Fabaceae	<i>Trifolium bocconeii</i>				CR
31.	Fabaceae	<i>Trifolium elongatum</i>	End			LC
32.	Fabaceae	<i>Trifolium latinum</i>				CR
33.	Fabaceae	<i>Trifolium pachycalyx</i>	End	BERN		DD
34.	Lamiaceae	<i>Ballota nigra</i> subsp. <i>anatolica</i>	End			LC
35.	Lamiaceae	<i>Sideritis romana</i> subsp. <i>romana</i>				EN
36.	Lamiaceae	<i>Teucrium lamiifolium</i>		BERN		LC
37.	Liliaceae	<i>Fritillaria sribirnyi</i>				EN
38.	Linaceae	<i>Linum tauricum</i> subsp. <i>bosphori</i>	End			CR
39.	Lythraceae	<i>Trapa natans</i>		BERN		VU
40.	Orchidaceae	<i>Himantoglossum caprinum</i>		BERN	Ek-II	VU
41.	Orchidaceae	<i>Orchis punctulata</i>		BERN	Ek-II	EN
42.	Paeoniaceae	<i>Paeonia tenuifolia</i>		BERN		EN
43.	Plantaginaceae	<i>Linaria odora</i>				EN
44.	Poaceae	<i>Amblyopyrum muticum</i> subsp. <i>loliaceum</i>	End			LC
45.	Poaceae	<i>Anthoxanthum odoratum</i> subsp. <i>odoratum</i>				EN
46.	Primulaceae	<i>Cyclamen coum</i> var. <i>coum</i>		BERN	Ek-II	LC
47.	Salviniaceae	<i>Salvinia natans</i>		BERN		VU
48.	Scrophulariaceae	<i>Verbascum ovalifolium</i> subsp. <i>thracicum</i>				EN
49.	Scrophulariaceae	<i>Verbascum purpureum</i>		BERN		CR

Fotoğraf D.4- Bellevalia edirnenensis (Edirne sümbülü)

Fotoğraf D.5 -*Galanthus plicatus* subsp. *byzantinus*-Sarayakpınar (Endemik, CITES Ekliste II, VU). (Foto:N. Güler)

Fotoğraf D.6 - *Verbascum purpureum*-Ömeroba (BERN Ekliste I, CR). (Foto:N. Güler)

Fotoğraf D.7 - *Paeonia tenuifolia*-Ömeroba (BERN Ekliste I, EN). (Foto:N. Güler)

Fotoğraf D.8 - *Teucrium lamiifolium*-Mahmutköy (BERN Ekliste I, VU). (Foto:N. Güler)

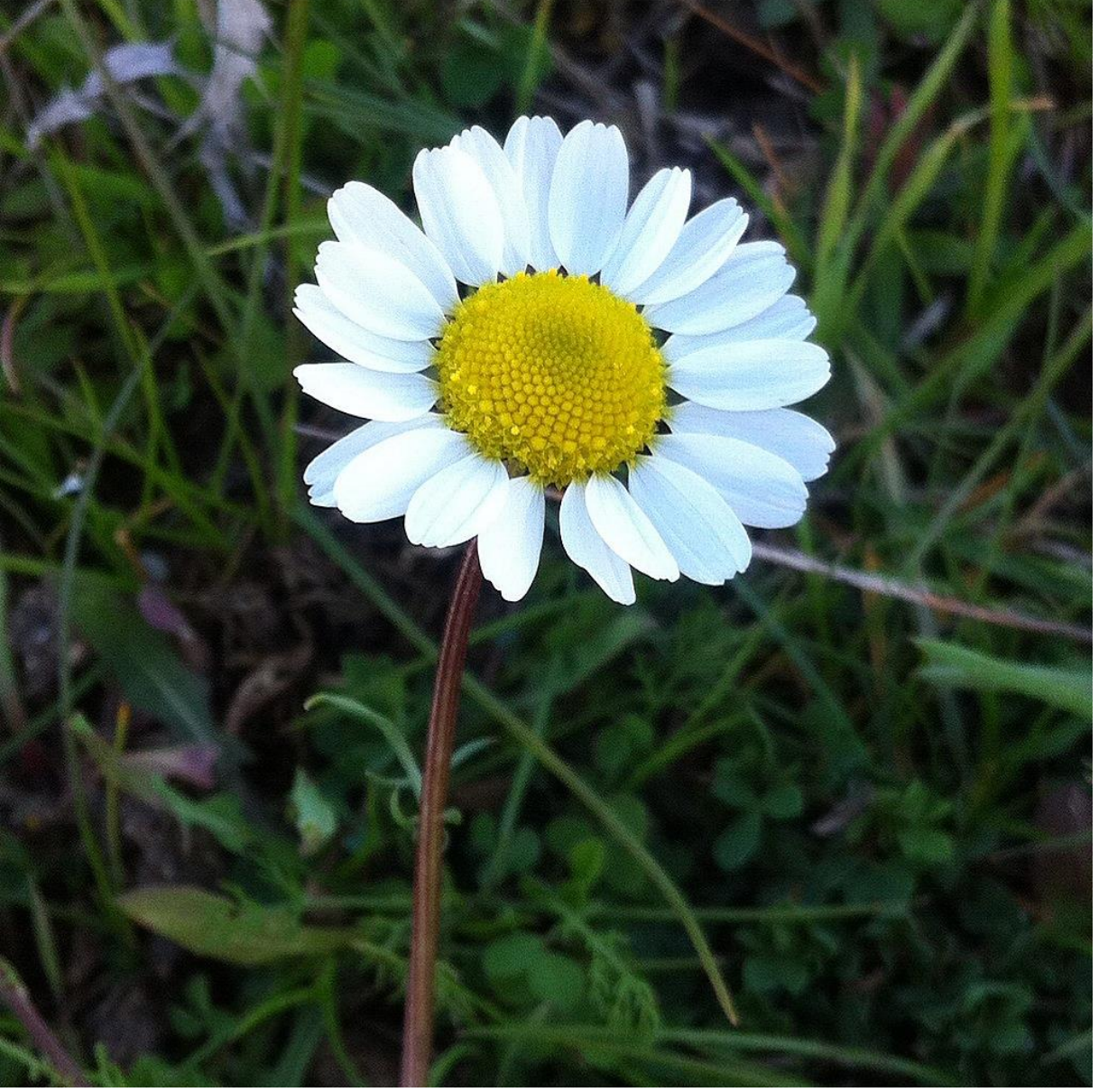
Fotoğraf D.9 - *Fritillaria stribnyi* –Çakmak Baraj civarı (EN). (Foto:N. Güler)

Fotoğraf D.10 - *Campanula rumeliana subsp. rumeliana*–Mecidiye kayalıkları (CR). (Foto:N. Güler)

**Fotoğraf D.11 - *Dianthus ingoldbyi*–Şehit karanfili Mecidiye kayalıkları (Endemik,CR)
(Foto:N. Güler)**

Fotoğraf D.12 - *Tripleurospermum baytopianum* (Sultan Papatyası)-Keşan (endemik IUCN:EN) (Foto:E. KÖSE)

**Fotoğraf D.13 - *Linum tauricum* subsp. *bosphori* (Boğaz keteni)-Keşan (Endemik IUCN:CR)
(Foto: E. KÖSE)**

D.2. Fauna

Edirne’de literatür ve arazi çalışmaları sonucu omurgalı hayvanlara ait toplam 314 tür tespit edilmiştir. Kuş tür sayısı 204, memeli tür sayısı 51, kaplumbağa tür sayısı 5, kertenkele tür sayısı 10, yılan tür sayısı 9, iç su balık tür sayısı 26, çift yaşarlardan kuyruksuz kurbağa tür sayısı 7, semender tür sayısı ise 2 olarak belirlenmiştir. Kuş türlerinden 1 tür (EN), 3 tür (VU), ve 6 tür (NT) kategorisindedir. Memeliler, sürüngen ve iki yaşamlılardan 1 tür (EN), 4 tür (VU) ve 8 tür (NT) kategorisindedir. Balık türlerinden ise 1 tür, *Anguilla anguilla* (Yılan balığı) soyu tükenme tehlikesi had safhada olan (CR) kategorisinde, 2 tür ise (VU) kategorisindedir.

A)Omurgalılar Hayvanlar

1) İç su Balıkları

Edirne ili için Yılan balığı (*Anguilla anguilla*) koruma öncelikli takson olarak değerlendirilebilir. Çünkü Edirne ilinde belirlenen iç su balık türlerinden *Anguilla anguilla* IUCN Red List’e göre; Kritik olarak soyu tehlikede olan türler (Critically Endangered (CR)- Kritik düzeyde tehlikede) sınıfında ve CITES (*The Convention on International Trade In Endangered Species of Wild Fauna and Flora*– Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme) sözleşmesine göre EK-2 – Nesilleri mutlak olarak tükenme tehdidiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımları önlemek

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

amacıyla ticaretleri belirli esaslara bağlanan türler listesinde yer almaktadır. Bu durum *Anguilla anguilla* türünün koruma öncelikli tür olarak değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Fotoğraf D.14 - *Anguilla anguilla*. (Foto: N. Sağlam)

2) Memeliler:

Yer yediuyuru (*Myomimus roachi*) : Çok nadir olması, buldukları yaşam alanlarının özel habitat içermesi.

Su maymunu (*Myocastor coypus*): Ülkemize sonradan nehir sistemiyle Avrupa'dan gelmesi. Edirne fauna envanterine yeni katılması. Trakya'da sadece Meriç ve Tunca nehir sistemlerinde dağılım göstermesi ve bu alanlara adapte olup üreyebilmesi ve varlığını devam ettirebilmesi.

Fotoğraf D.15 - *Myomimus roachi* (Yer yediuyuru) (Foto: B.Özkan)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Fotoğraf D.16 - *Myocastor coypus* (Su maymunu) (Foto: B.Özkan)

3) Sürüngenler:

Yaygın tosağa (*Testudo graeca*): Tüm karasal habitatlarda sayılarının kayda değer şekilde azalması

Trakya kaplumbağası (*Testudo hermanni*): Tüm karasal habitatlarda sayılarının kayda değer şekilde azalması

Oluklu kertenkele (*Pseudopus apodus*): Yılan sanılarak öldürülmesi. Habitatlarının bozulması.

Sarı yılan (*Elaphe sauromates*): Tüm karasal habitatlarda sayılarının kayda değer şekilde azalması. Öldürülmesi.

Büyük Tosbağa (*Testudo graeca*)
(Kuyruk üstü kabuk tek parçalı)

Trakya tosağası (*Testudo hermanni*)
(Kuyruk üstü kabuk iki parçalı)

Fotoğraf D.17 - Trakya tosağası (*Testudo hermanni*) ile büyük tosağa (*Testudo graeca*) ayırt edici özellikleri. (Foto: B.Özkan)

Fotoğraf D.18 - Oluklu kertenkele (*Pseudopus apodus*). Gala Gölü Milli Parkı. (Foto: E.Köse)

Fotoğraf D.19 - Sarı yılan (*Elaphe sauromates*) neredeyse tehdit altında (NT) Uzunköprü-Bülbül korusu (Foto:B.Özkan)

4) Çift yaşarlar:

Ova kurbağası (*Pelophylax ridibundus*): Aşırı miktarda doğadan toplanması, yaşam alanlarının tarımsal çevre kirlenmesinden etkilenmesi

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Kırmızılı kurbağa (*Bombina bombina*): Yaşam alanlarının tarımsal çevre kirlenmesinden ilaçlardan etkilenmesi.

Fotoğraf D.20 - Ova kurbağası (*Pelophylax ridibundus*) ve habitatı.
Uzunköprü(Foto:B.Özkan)

Fotoğraf D.21 - Kırmızılı kurbağa (*Bombina bombina*) (Foto:B.Özkan)

5) Kuşlar:

Koruma Öncelikli Taxonlar olarak *Pelecanus crispus*, *Ardea cinerea*, *Egretta garzetta*, *Nycticorax nycticorax*, *Cygnus cygnus*, *Glareola pratincola*, *Vanellus vanellus* belirlenmiştir.

Fotoğraf D.22 - Pelecanus crispus (Tepeli Pelikan) (foto:trakus.org)

Fotoğraf D.23 - Ardea cinerea (Gri Balıkçıl) (foto:trakus.org)

Fotoğraf D.24 - *Egretta garzetta* (Küçük Ak Balıkçı) (foto:trakus.org)

Fotoğraf D.25 - *Nycticorax nycticorax* (Gece Balıkçılı) (foto:trakus.org)

Fotoğraf D.26 - *Cygnus cygnus* (Ötücü Kuğu) (foto:trakus.org)

Fotoğraf D.27 - *Glareola pratincola* (Bataklık kırlangıcı) (foto:trakus.org)

Fotoğraf D.28 - *Vanellus vanellus* (Kız Kuşu) (foto:trakus.org)

Bu türler neden koruma önceliklidir?

Pelecanus crispus (Tepeli Pelikan), Meriç Deltası'nda sayıları çok az olmakla birlikte Kış aylarında görülen bir kuştur. IUCN (Uluslararası Doğa Koruma Birliği) VU (Hassas) kategorisine giren türler listesindedir. Meriç Deltası'nda görülen iki Pelikan türünden biridir. *Pelecanus onocrotalus* (Ak pelikan)'nın sayıları bir günlük gözlemede yaklaşık 400 bireyi bulurken, *Pelecanus crispus* (Tepeli Pelikan)'nın sayıları yaklaşık 50 bireyle temsil edilmektedir. Bu nedenle *Pelecanus crispus* (Tepeli Pelikan) mutlaka izlenerek popülasyonun çoğalması yönünde tedbirler alınmalıdır. Aynı durum *Cygnus cygnus* (Ötücü Kuğu) için de geçerlidir. *Cygnus olor* (Sessiz Kuğu) Meriç Deltası'nda bir gözlem gününde 1000'den fazla bireyle temsil edilirken *Cygnus cygnus* (Ötücü Kuğu)'a ait bir gözlem gününde en fazla 17 birey gözlenmiştir. Bu nedenle *Cygnus cygnus* (Ötücü Kuğu)'da mutlaka izlenmeli ve popülasyonun artırılması yönünde tedbirler alınmalıdır.

Ardea cinerea (Gri Balıkçıl), *Egretta garzetta* (Küçük Ak Balıkçı), *Nycticorax nycticorax* (Gece Balıkçılı) Edirne merkez ilçede bulunan Tavuk Ormanı'nda kuluçkaya yatmaktadır. *Ardea cinerea* (Gri Balıkçıl) son on yıldır burada yuvalanmaktadır. Bu araştırmada *Ardea cinerea*'ya ait 35 yuva sayılmıştır. Son 5 yıldır *Nycticorax nycticorax* (Gece Balıkçılı) yine bu alanda yuvalanmaktadır. Bu araştırmada en son bu yaz *Nycticorax nycticorax*'a ait 12 yuva sayılmıştır. Yine *Egretta garzetta* (Küçük Ak Balıkçı) Tavuk Ormanı'nda kuluçkaya yatan diğer balıkçıl türüdür. Son 3 yıldır bu alanda yuvalanmaktadır. Bu araştırma kapsamında *Egretta garzetta*'ya 8 yuva tespit edilmiştir. Bu üç balıkçıl türü için Tavuk Ormanı önemli bir üreme alanıdır. Ancak Son zamanlarda şehir merkezine yakın olması, mesire yeri olması, Kırkpınar güreşlerinin yapıldığı Sarayıçi sınırları içinde bulunması nedeniyle tehdit altındadır. Tavuk Ormanı içinde iki tesis bulunmaktadır. Bu tesislerden bir tanesi lokanta diğeri çay bahçesi şeklindedir. Özellikle üreme dönemi olan Mart – Haziran dönemlerinde lokantada düğünler yapılması nedeniyle gürültü çok fazla olmaktadır. Ayrıca müzikli eğlence ve havai fişekler atılarak geceleri aşırı derecede aydınlatma ve gürültü oluşturmaktadır. Bu durum burada kuluçkaya yatan 3 balıkçıl türünü olumsuz yönde etkilemektedir. Geceleri devam eden bu gürültülü durumun devam etmesi bu balıkçıl türlerinin burada yuvalanmayarak uzaklaşmalarına neden olabilir. Ayrıca Tavuk Ormanı'nda Büyük Baştankara, Mavi Baştankara, Karatavuk, Sığircık, Boz Ötleğen, Büyük Ağaçkakan, Alaca Ağaçkakan, Kolyeli Kumru, Karga türleri kuluçkaya yatan

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

diğer türlerden bazılarıdır. Mutlaka Tavuk Ormanı'nın koruma statüsü yeniden belirlenerek gereken önlemler yetkili kurumlarca acilen alınmalıdır.

Glareola pratincola (Bataklık kırlangıcı) ve *Vanellus vanellus* (Kız Kuşu) Meriç Deltasında özellikle Pamuklu Gölü çevresindeki çeltik arazilerinde yuvalanmaktadır. Tam yuvalanma zamanı, yavrular çıkmadan, yumurtlama döneminde çeltik arazileri işlendiğinden bu kuşların yuvalarının tahrip olduğu belirlenmiştir. Bu kuşların özellikle yoğun olarak yuva yaptığı yerler belirlenerek çeltik ekimi yapılması engellenmelidir. Bu nedenle bu kuşların yuvalanma alanlarının sınırları yapılacak bir izleme araştırması ile belirlenerek gerekli önlemler alınmalıdır.

A) Omurgasız Hayvanlar

Edirne'de literatür çalışmaları sonucu omurgasız hayvanlara ait toplam 1.820 tür tespit edilmiştir. Edirne'mizde 1.614 farklı böcek türü yaşamaktadır, 206 tür ise sucul omurgasızlara ait sayıdır. Bu verilerin ortaya konulduğu ilk doküman olarak çalışmamız önem arz etmektedir. İlimizde 460 farklı tür kelebek yaşamaktadır, bu büyük bir zenginliktir. Bu kelebeklerden 2 tür endemiktir (Trakya imparatoru *Apatura metis metis* ve *Zerynthia cerisyi ferdinandi*, 2 tür de (NT) kategorisindedir. Yusufçuk, kız böcekleri dediğimiz grupta da 1 tür (EN), 3 tür (VU), 2 tür (NT) kategorisindedir. Ülkemizde sadece Trakya Bölgesine özgü olan, Anadolu'da bulunmayan Avrupa kırmızı orman karıncalarının (*Formica pratensis*) 11 yuvası Edirne il sınırları içinde bulunmaktadır. Bu grup karıncalar kıta Avrupa'sında uzun yıllardır biyolojik mücadelede kullanılmaktadır. Trakya bölgesi için soyu tükenme tehlikesi çok büyük (EN) pozisyonunda olan bu tür Türkiye için soyu tükenme tehlikesi had safhada olan (CR) tür kategorisindedir.

Korumada Öncelikli Omurgasızlar

1) Formicidae (Karıncalar)

Avrupa kırmızı orman karıncası *Formica pratensis* koruma öncelikli omurgasız taksonlarından biridir, Türkiye'de sadece Trakya Bölgesinde yaşamaktadır. Eski kayıtlarda tüm Trakya'da 21 yuvasının olduğu rapor edilmektedir. Geçen yıl yapılan çalışmada bu yuvaların hepsinin yok olduğu tespit edilmiştir. Edirne ili sınırlarında intensif arazi çalışmaları sonucunda 10 lokalitede toplam 11 yeni yuvanın bulunması kaygı vericidir (Fotoğraf D.29). Bu verileri değerlendirdiğimizde, genellikle Edirne ve Kırklareli'de özellikle Istrancalar ve eteklerinde yayılan bu türün koruma durumu ile ilgili olarak Edirne ve genelinde Trakya bölgesi için soyu tükenme tehlikesi çok büyük **“(EN) endangered-tehlikede”**, Türkiye için ise bu türün soyu tükenme tehlikesi had safhada olan (CR) konumunda olduğu rahatlıkla söylenebilir (pers. Comm. Prof.Dr. Yılmaz Çamlıtepe, Trakya Üniversitesi Biyoloji Bölümü, Edirne). Diğer yandan, özellikle son 10 yılda Trakya'da tespit edilen yuvaların tümünün (%100) yok olması, yakın bir gelecekte Avrupa Kırmızı Orman Karıncası *Formica pratensis*'in hızla bu bölgede **“CR-kritik tehlikede”** seviyesine gidebileceğinin ve sonucunda da ülkemizdeki neslinin yok olabileceğinin ciddi bir göstergesi olabilir. IUCN'in kendi verilerinde belirttiği CR (**“CR critically endangered, çok tehlikede”**) statüsüne gidişin bütün özelliklerini bugün *F. Pratensis*'de görmekteyiz. Koruma planları yapılmazsa yüksek olasılıkla bir kaç on yıla kalmadan ülkemizde soyu tükenebilir.

Diğer Kıta Avrupası ülkelerinde (www.ant-maps.com/en/wood-ants/red_list.htm), örn. Hollanda (www.nederlandsesoorten.nl) ve Almanya'da (www.ameisenschutzwaarte.de) Avrupa kırmızı orman karıncası *F.pratensis* kanunla özel koruma altına alınmıştır. Macaristan'da *F. Pratensis* lokal ve ulusal düzenlemelerle koruma altına alınmıştır (Tartally, 2009).

Fotoğraf D.29 - *Formica pratensis*-Avrupa Kırmızı Orman Karıncası (Foto: www.naturfoto.cz)

F. pratensis'in IUCN kırmızı listesinde 1986-1996 yılları arasındaki statüsü "vulnerable, hassas" olarak verilmektedir. Yeni versiyonda bu tür tehdit altındaki türler içinde (near threatened-yakın tehdit) verilmekte (IUCN Red List, Nisan 2011 ve Red List of Threatened Species. Version 2013.1, www.iucnredlist.org, downloaded on 20 July 2013) ise de bu türün, 1996 yılından bu yana değerlendirme yapılmadığı için aslında statüsünün güncellenmesi gerektiği de not edilmektedir (<http://www.iucnredlist.org/details/41984/0>). Nitekim 1980 li yıllarda İngiltere'de varlığı bilinen *F. Pratensis*'in 1990'ların sonundan itibaren bu ülkede neslinin yok olması bu güncellenmenin ne kadar acil ve önemli olduğunu gösteren güzel bir örnektir.

Kırmızı orman karıncaları grubu kıta Avrupası ülkelerinde zararlı böceklere karşı biyolojik mücadele ajanı olarak uzun yıllardır kullanılmaktadır (Way, 1992). Ekosistem Mühendisleri olarak bilinen ormanın sağlık melekleri kırmızı orman karıncaları ülkemizde de Orman Genel Müdürlüğü tarafından Anadolu'daki ormanlık sahalarda zararlı omurgasızlara karşı biyolojik mücadele ajanı olarak kullanılmaktadır (web.ogm.gov.tr/.../ormanzararilari). Tek bir orman karıncası yuvasındaki bireyler bir yılda 20.000 kadar böcek yerler. Sağlıklı bir orman her metrekarede 500 orman karıncası bireyi içermelidir. Arazide yaptığımız gözlemlerde, Avrupa kırmızı orman karıncalarının ormanların baş düşmanı olan ve dumansız yangın olarak bilinen *Lymantria dispar*' in tırtıllarını yaygınca yedikleri tespit edilmiştir. Bilindiği üzere bu tırtılların ormanlara verdiği zarar orman yangınlarının oluşturduğu zarardan 5 kat daha fazladır. Nitekim arazi çalışmaları esnasında Edirne ili dâhilinde özellikle meşe ormanlarının bu tırtıllarla tahrip edildiğini gözlemledik. Avrupa kırmızı orman karıncaları kolonilerinin korunması, çoğaltılması ve gerekli yerlere transfer çalışmaları bu tırtıllara karşı biyolojik mücadelede etkin bir rol oynaması açısından önemli görülmektedir.

Fotoğraf 30 - *F. Pratensis* bireyleri bir tırtılı avlarken, Edirne, 2013. (Foto:Y. Çamlıtepe)

2) Lepidoptera (Kelebekler)

Lepidoptera (Kelebekler) grubundan endemik türlerden *Apatura metis metis* (Trakya imparatoru) koruma öncelikli böcek taksonlarından biridir.

Fotoğraf D.31 - *Apatura metis metis* (Trakya imparatoru) (Endemik)
(http://www.eurobutterflies.com/species_pages/metis.htm)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

3) Odonata (Kızböcekleri)

Koruma öncelikli böcek taksonlarından bir diğeri de Odonata (Kızböcekleri) takımına ait *Cordulegaster insignis* türüdür. Bu tür Avrupa IUCN koruma kategorisinde (EN) konumundadır.

Fotoğraf D.32 - *Cordulegaster insignis*.(foto: www.bio-foto.com)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

D.3.1. Gala Gölü Milli Parkı

Edirne ili, Enez ve İpsala ilçelerinde bulunan, 05.03.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 2005/8547 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Türkiye'nin 36. Milli Park'ı olarak ilan edilen Gala Gölü Milli Parkı; 3.087 ha sulak alan (Büyük Gala Gölü, Küçük Gala Gölü, Pamuklu Gölü) ve 3.000 ha ormanlık alan (Hisarlı Dağı etekleri) olmak üzere toplam 6.087 ha. alandan oluşmaktadır.

Harita D.5 – Gala Gölü Milli Parkı

Milli Park alanı içerisinde, 163 kuş türü görülmekte olup, bu türlerin 46 türü yerli, 27 türü kış göçmeni ve 90 türü yaz göçmeni kuşlardır. Milli Parkta 300 bitki türü tespit edilmiş olup bu türlerden 5 tanesi endemiktir. Balık türü olarak da 16 tür balık tespit edilmiş olup yılan balığı, sudak, sazan ve turna gibi ekonomik değeri yüksek olan balıklar bulunur.

Gala Gölü Milli Parkı, 511 bitki ve 517 hayvan türü olmak üzere toplam 1028 canlı türüne ev sahipliği yapar. Milli Parktaki kuş tür sayısı 217, memeli tür sayısı 44, iç su balıkları tür sayısı 27, sürüngen tür sayısı 25, çift yaşarlar tür sayısı 9 olarak belirlenmiştir. Omurgasız hayvanlar grubunda 167 böcek türü tespit edilmiştir. Ayrıca Gala Gölü Milli Parkı'nda 36 farklı tür kelebek yaşamaktadır. Milli Parktaki 3 bitki ve 1 böcek türü endemiktir. Tıbbi ve ekonomik kullanımı olan bitki tür sayısı 73'tür.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Fotoğraf D.33 – Gala Gölü

15.05.2013 tarihinde Gala Gölü Milli Parkı'nın koruma-kullanma dengesinin tesisi ile gelecek nesillere milli bir miras olarak bırakılabilmesi için arazi kullanıma kararlarının alındığı Uzun Devreli Gelişme Planı onaylanmıştır. Uzun devreli gelişme planı çerçevesinde hazırlanan imar planı kurum görüşü aşamasındadır. İmar planı onaylandıktan sonra UDGP çerçevesinde yatırımlar başlayacaktır.

Fotoğraf D.34 – Gala Gölü

D.3.2. Gökçetepe Tabiat Parkı

1988 yılında Orman Bölge Müdürlüğü'nün teklifleri üzerine mesire yeri olarak ayrılan alanın büyüklüğü 50,0 ha dır. A Tipi Orman İçi Dinlenme yeri olarak kullanılan saha bitki örtüsü ve yaban

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun olması koşullarına bağlı olarak statüsü 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı olarak değiştirilmiştir.

Harita D.6 Gökçetepe Tabiat Parkı

Keşan ilçesine 25 km Edirne il merkezine 135 km mesafede bulunmaktadır.

Kamp alanı	: 50 Ha
Kapasite	: 1.150 kişi/gün
Piknik Ünitesi	: 230 Adet
Otopark Kapasitesi	: 153 Araç

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Fotoğraf D.35 – Gökçetepe Tabiat Parkı

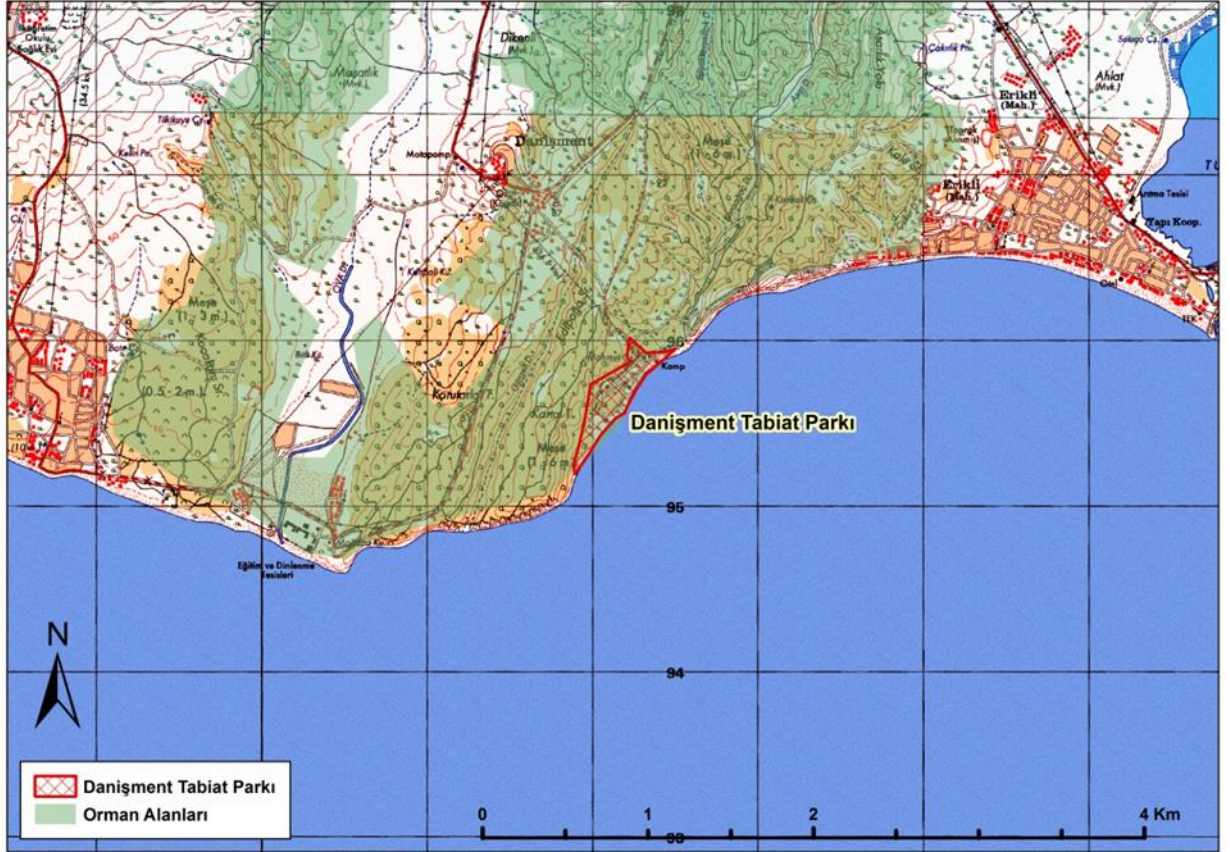

Fotoğraf D.36 - Gökçetepe Tabiat Parkı

Gökçetepe Tabiat Parkı 2016 yılında 5 yıllığına kiralama yoluyla işletilmektedir.

D.3.3. Danişment Tabiat Parkı

1988 yılında Orman Bölge Müdürlüğü'nün teklifleri üzerine mesire yeri olarak ayrılan alanın büyüklüğü 13,19 ha dır. A Tipi Orman İçi Dinlenme yeri olarak kullanılan saha bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun olması koşullarına bağlı olarak statüsü 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı olarak değiştirilmiştir.

Harita D.7 – Danişment Tabiat Parkı

Danişment Tabiat Parkı Keşan İlçesine 25 km. ve Enez İlçesine 40 km. mesafede Saroz Körfezinin kuzeyinde bulunmaktadır. Kamp alanı, 90 adet otokamp ünitesinden ve 72 adet çadır parselinden olmak üzere 162 ünite olarak planlanmış ve 810 kişi/gün olarak kapasite tespiti yapılmıştır. Gününbirlik kullanım alanı ise; 262 kişi/gün kapasite ile hesaplanmış olup tüm sahanın potansiyel ziyaretçi sayısı 1.072 kişi/gün olarak belirlenmiştir. Danişment Tabiat Parkı 2008 yılında 29 yıllığına kiralama yoluyla işletilmektedir.

Fotoğraf D.37 – Danışment Tabiat Parkı

D.4. Çayır ve Mera

İlimizin mera varlığı 57.408 hektar olup, İl Yüzölçümünün % 9'unu kapsamaktadır. Bu mera alanları genel olarak orta sınıf mera vasfındadır. İlimizde merası bulunan 257 köy ve beldede tespit, tahdit ve tahsis çalışmaları tamamlanmıştır. Tespit tahdit ve tahsis çalışmaları tamamlandığı için mera alanlarının miktarında azalış veya artış olmamaktadır. Arazi Toplulaştırma Projesi kapsamında dağınık olan mera alanları bütünleştirilmekte ve köylünün kullanımına daha uygun yerlere taşınmaktadır.

İlimiz meralarının otlatma amacıyla kullanımı 15 Nisan tarihinde başlar 30 Ekim tarihinde biter. Otlatma mevsimi dışında kalan 1 Kasım ile 14 Nisan tarihleri arasında ise dinlendirilir. Bu sayede mera alanları korunarak daha etkin ve faydalı kullanılması sağlanmış olur.

Mera Islah çalışmalarına ise 2004 yılında başlanmış olup şu ana kadar 48 köyde çalışma yapılarak 142.000 da alanda Mera Islah ve Amenajman Projesi tamamlanmıştır. Hali hazırda Keşan İlçesi Boztepe Köyündeki 3.030 da mera alanında Mera Islah ve Amenajman Projesi yürütülmektedir. Ayrıca 2017 yılında 5 köydeki 16.000 da mera alanının ıslah edilmesi için Mera Islah ve Amenajman Projesi hazırlanarak Bakanlığımıza teklif edilmiştir.

Islah projeleri sonucunda, başlangıçta zayıf veya orta sınıf olan meralar, iyi ve çok iyi vasıflı mera niteliğine kavuşmaktadır. İlimiz meralarında hayvanların otlamasına engel olan yoğun olarak karaçalı kaplı alanların temizlenmesi amacıyla çalışmalar da yürütülmekte olup şu ana kadar yaklaşık 11.000 da mera alanındaki çalılık alanlar temizlenmiştir.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

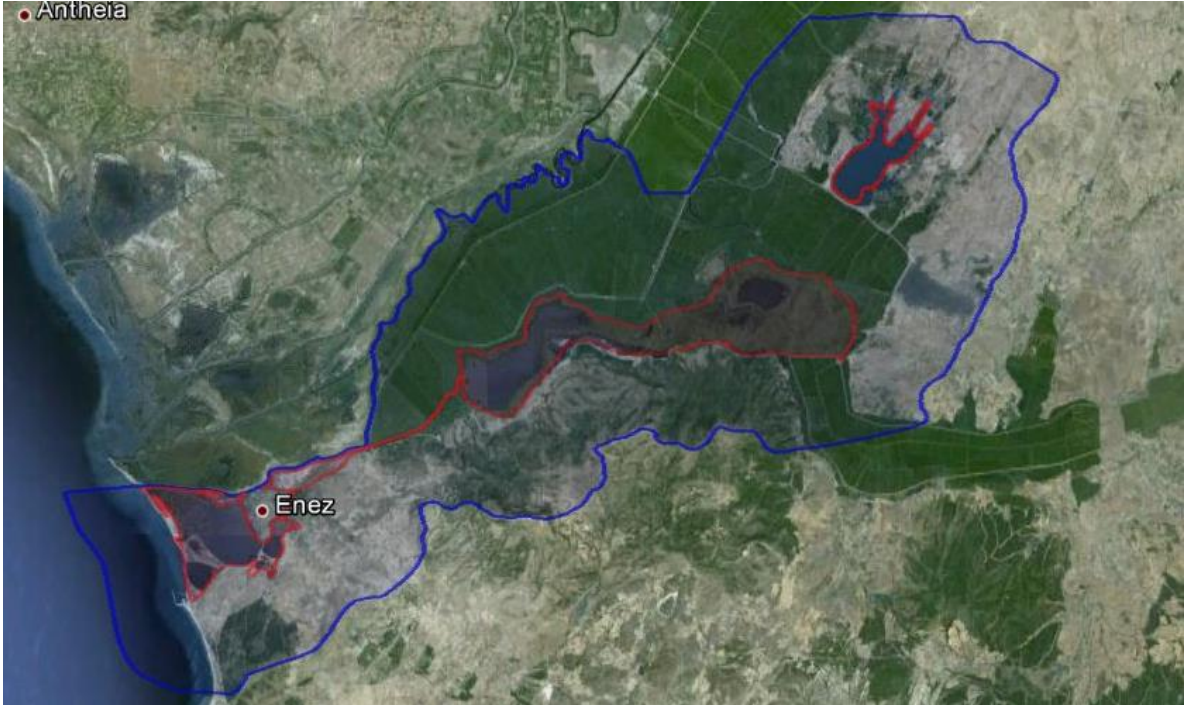
Çizelge E.39 –Edirne ili mera varlığı

	İlçe Adı	Mera Alanı (ha)
1	Merkez	7.675
2	Enez	1.438
3	Havsa	6.789
4	İpsala	5.690
5	Keşan	5.882
6	Lalapaşa	6.454
7	Meriç	4.800
8	Süloğlu	5.267
9	Uzunköprü	13.413
	Toplam	57.408

D.5. Sulak Alanlar

MERİÇ DELTASI SULAK ALANI

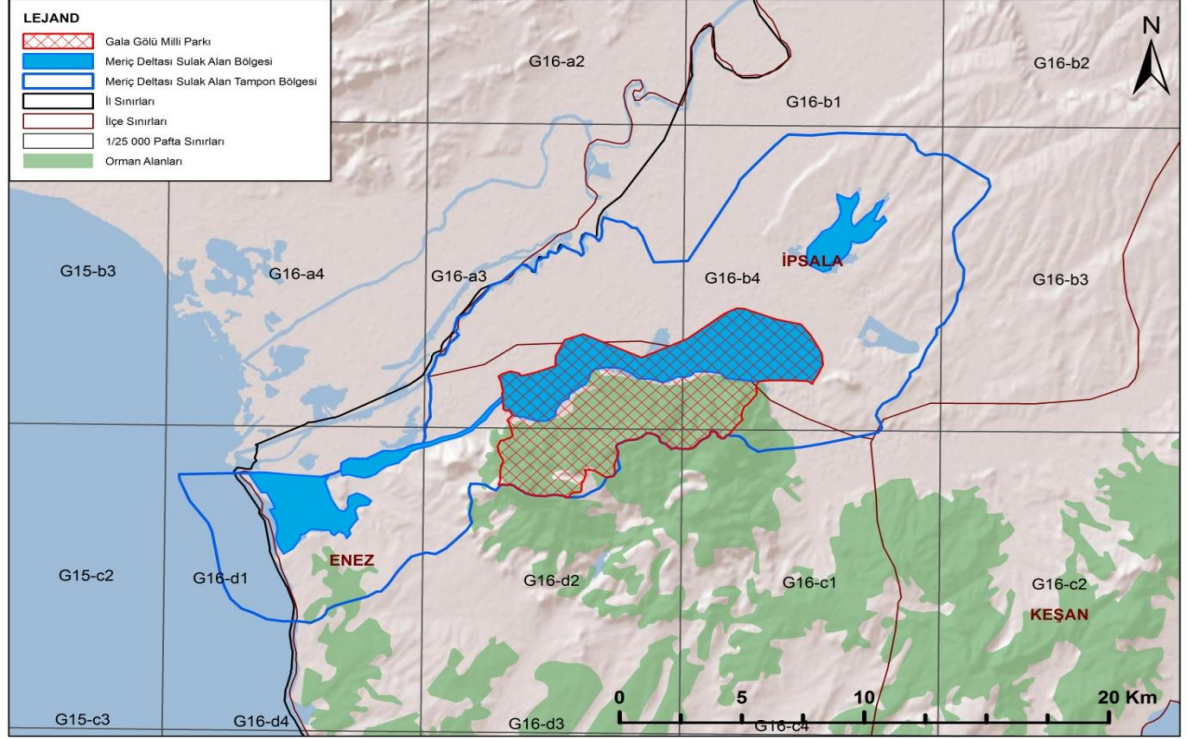
Gala Gölü Milli Parkı'nın da sınırları içerisinde bulunduğu Meriç Deltası Sulak Alanı Koruma Bölgeleri, Ulusal Sulak Alan Komisyonu'nun 06.11.2008 tarihli 2008 yılı II. olağan toplantısında onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Harita D.8– Meriç Deltası Sulak Alanı

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları, Önemli Kuş Alanları ve Önemli Bitki Alanları listelerinde bulunan ve Ramsar Kriterlerinin üçüne (4., 5. ve 6. kriterlere) sahip uluslararası A sınıfı bir sulak alan olan Meriç Deltası Sulak Alanının Sulak Alan Yönetim Planı bulunmamaktadır.

Harita D.9 – Meriç Deltası Sulak Alanı

Kaynaklar: 2014, DKMP Edirne Şube Müdürlüğü, Edirne ilinin Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

İlimiz sınırları içerisinde Gala Gölü Milli Parkı (6087 ha), Gökçetepe Tabiat Parkı (50 ha), Danişment Tabiat Parkı (13,19ha) bulunmaktadır. D.3. Ormanlar ve Milli Parklar bölümünde konuya ilişkin detaylı bilgiler verilmiştir.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

- 1.Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- 2.Orman ve Su İşleri 1. Bölge Müdürlüğü- Edirne Şube Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

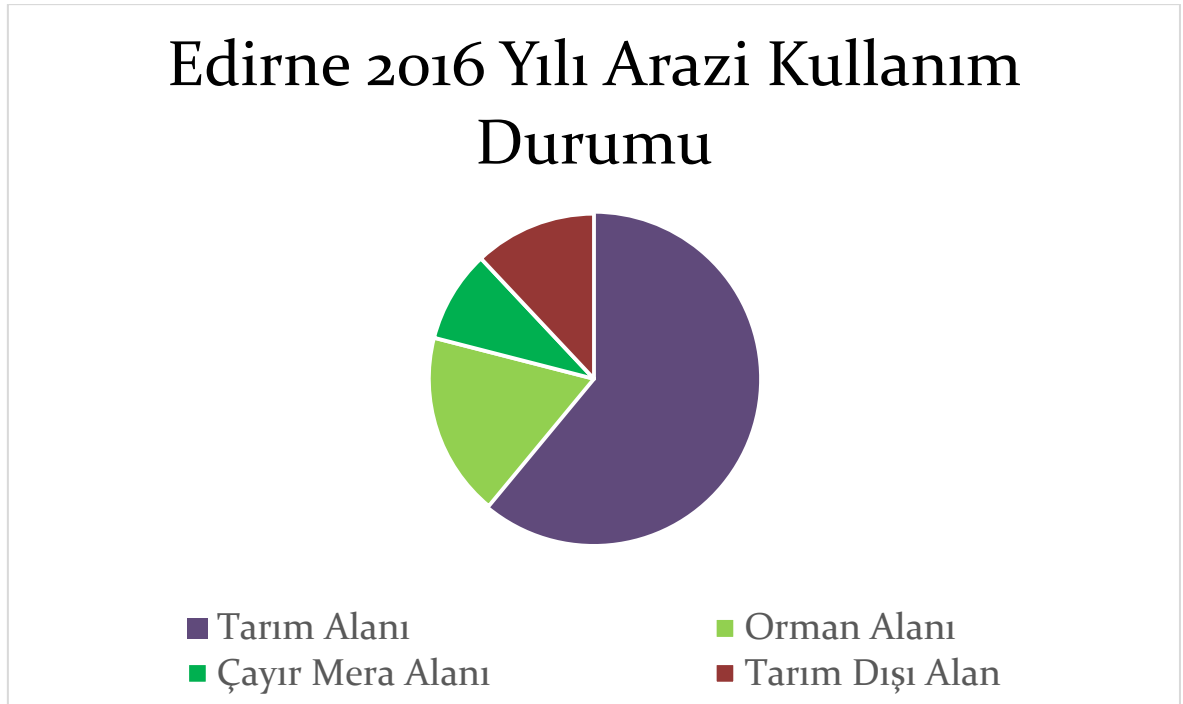
E.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimizin, toplam yüzölçümü 609.791 hektardır. Bu alanın yaklaşık 370.948 hektarı tarım arazisi, 106.939 hektarı orman arazisi, 57.388 hektarı çayır-mera arazisidir. Tarım dışı alan ise, 74.516 hektardır.

İlimizde işlenen tarım alanları yaklaşık 370.948 hektar olup; tüm il yüzölçümünün yaklaşık % 61'ini oluşturmaktadır.

Bu tarım alanının yaklaşık 100.000 hektarında sulu tarım, 270.948 hektarında ise kuru tarım yapılmaktadır. Tarımsal arazimizin yaklaşık % 97 'si tarla, % 2'si sebze, % 1' i ise meyve ve bağ arazisidir.

2016 Yılı için Edirne ilinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması hakkında herhangi bir çalışma yapılmadığından bu bilgilere burada yer verilmemiştir.

Şekil E.14 – Edirne ilinde 2016 Yılı Arazi Kullanım Durumu (Kaynak, yıl)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge E.40 – 2016 Yılı için Edirne ilinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (EGTHİM, 2017)

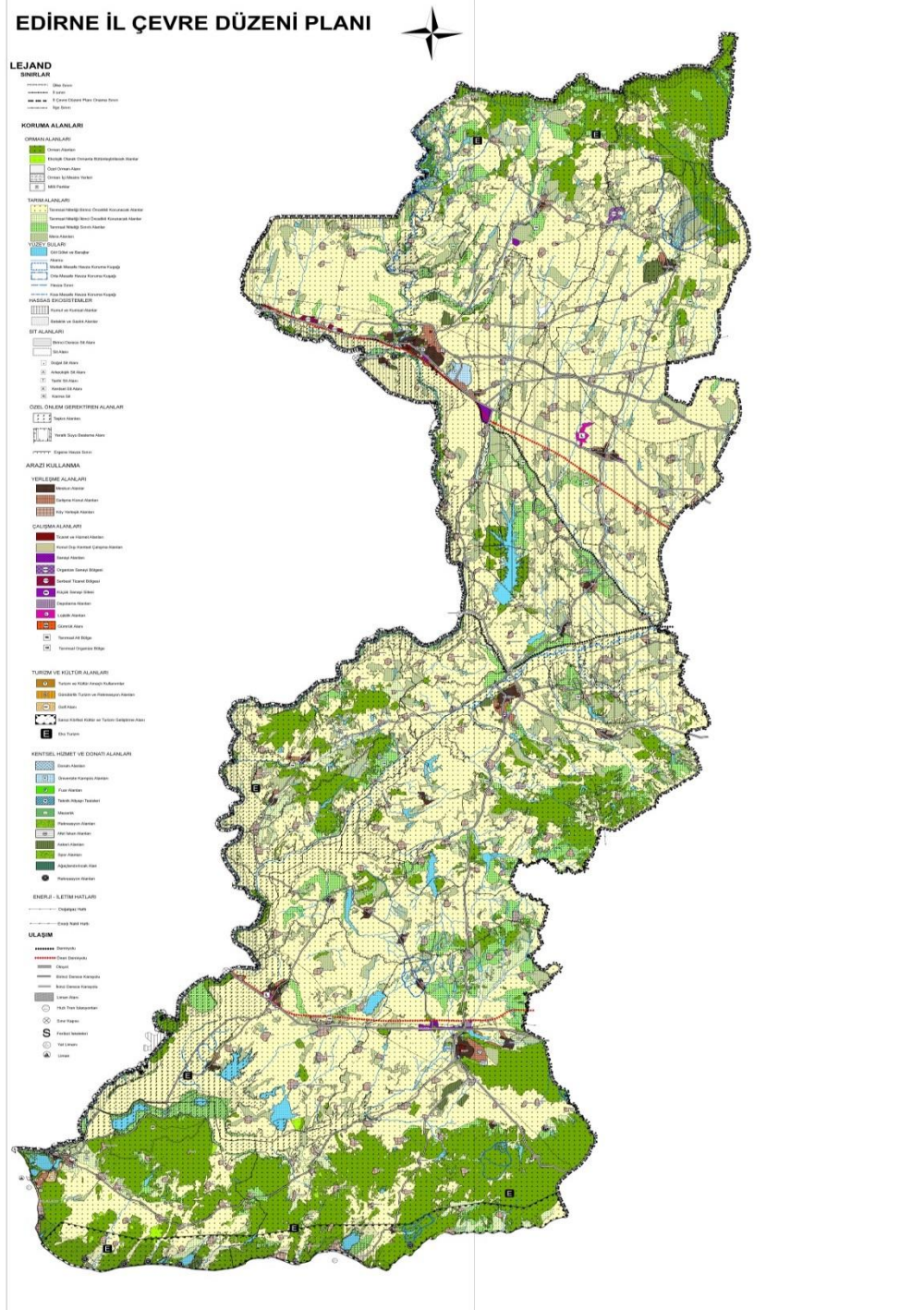
ARAZİ KULLANILIŞ BİÇİMİ	ALAN (ha)	ORANI (%)
Tarım Alanı	370.948	61
Orman Alanı	106.939	18
Çayır Mera Alanı	57.388	9
Tarım Dışı Alan	74.516	12
Yüzölçümü	609.791	100
Kuru Alan	270.948	73
Sulanan Alan	100.000	27

Çizelge E.41 – Edirne İli arazi Kullanım Durumu (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Corine veri tabanı, 2017)

EDİRNE	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ							
	1990		2000		2006		2012	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	14.698,81	2,38	16.603,83	2,69	14.922,84	2,43	15.528,25	2,53
2) Tarımsal Alanlar	484.490,11	78,58	483.057,23	78,35	472.505,21	77,05	471.660,12	76,91
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	107.289,69	17,40	107.182,56	17,38	116.263,30	18,96	115.345,98	18,81
4) Sulak Alanlar	5.561,49	0,90	4.202,23	0,68	3.516,12	0,57	3.453,25	0,56
5) Su Yapıları	4.516,93	0,73	5.511,17	0,89	6.055,34	0,99	7.275,22	1,19
TOPLAM	616.557,03	100,00	616.557,02	100,00	613.262,81	100,00	613.262,82	100,00

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Harita E.10 – Edirne İl Çevre Düzeni Planı

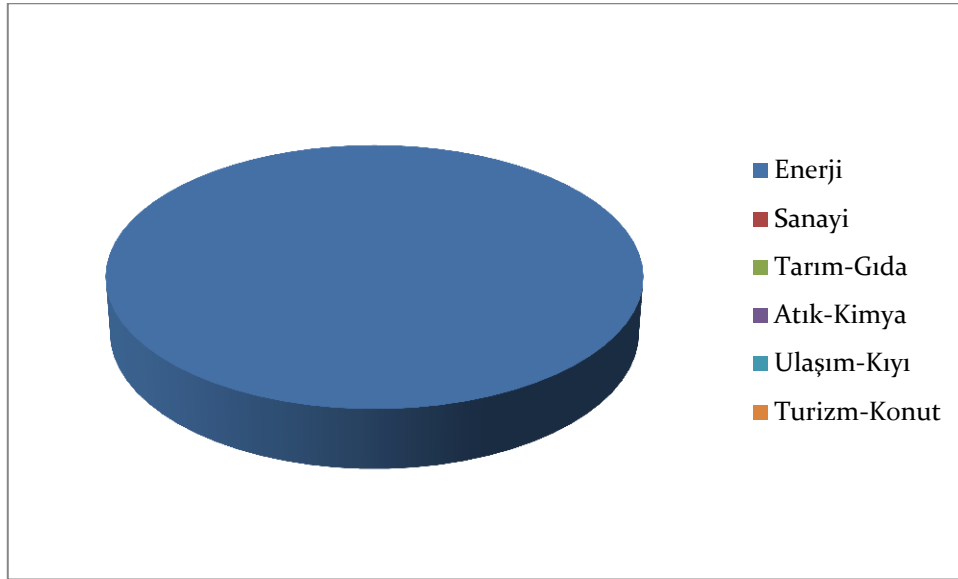
EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. ÇED İşlemleri

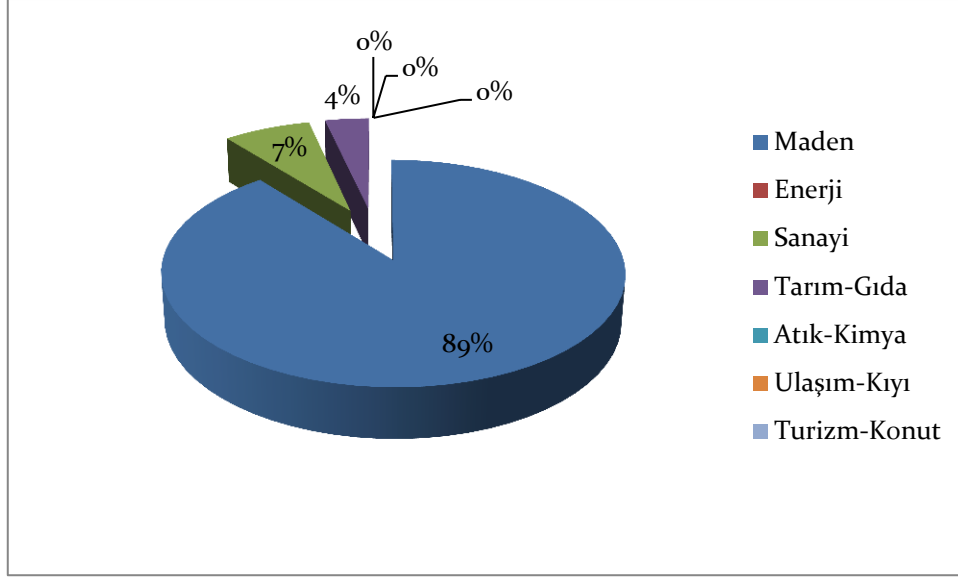
Çizelge F.42 – Edirne İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2016 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (eced.csb.gov.tr, 2016)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	1	-	-	-	-	-	-	1
ÇED Gereklidir	25		2	1	-	-	-	28
ÇED Olumlu Kararı	-	1	-	-	-	-	-	1

Şekil F.15 – Edirne İlinde 2016 Yılında ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (eced.csb.gov.tr, 2016)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

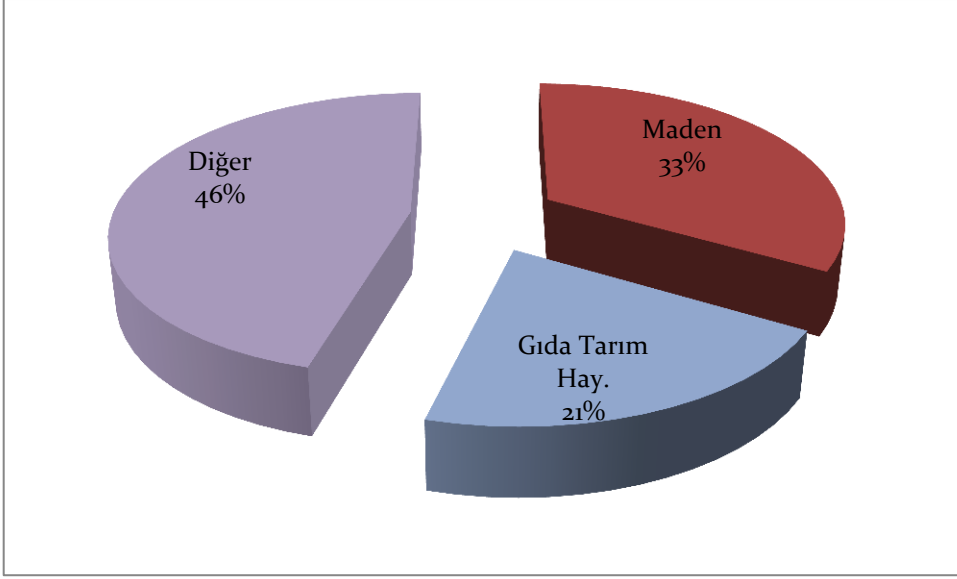
Şekil F.16 – Edirne İlinde 2016 Yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (eced.csb.gov.tr, 2016)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.43 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (izinlisans.cevre.gov.tr, 2016)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	3	25	28
Çevre İzni Belgesi	1	23	24
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	-	-	
TOPLAM	4	48	52

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Şekil F.17 – Edirne ilinde 2016 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (izinlisans.cevre.gov.tr, 2016)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ve Çevre İzin Lisans Yönetmeliği hükümlerince Ek-1 Listesinde kalan faaliyetler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ek-2 Listesinde kalan faaliyetler ise Müdürlüğümüzce değerlendirilmektedir. Söz konusu faaliyetlere ilişkin gerekli denetimler Müdürlüğümüzce yapılmaktadır.

Kaynaklar

1. eced.csb.gov.tr
2. izinlisans.cevre.gov.tr

.

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

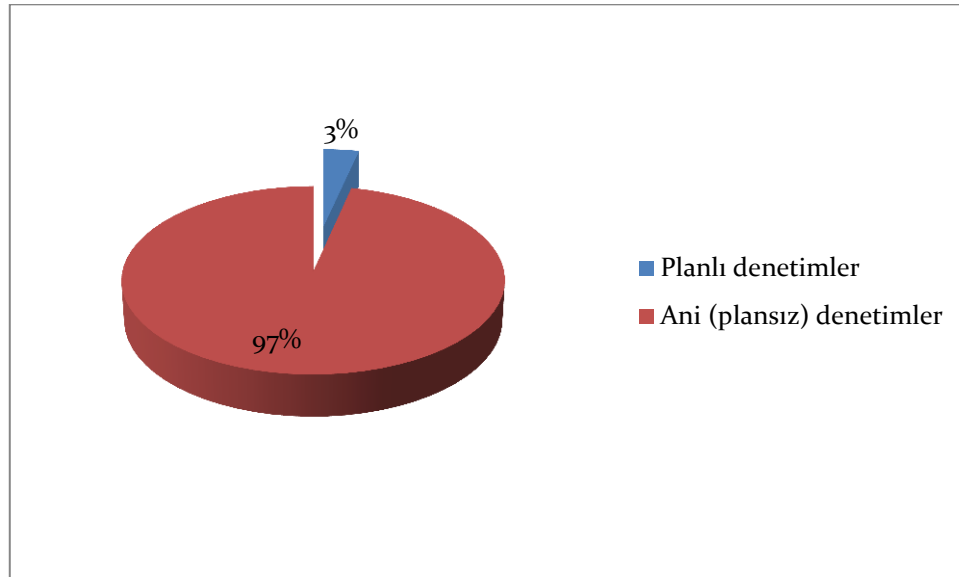
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge G.44 - Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (EÇŞİM, 2016)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	34
Ani (plansız) denetimler	945
Genel toplam	979

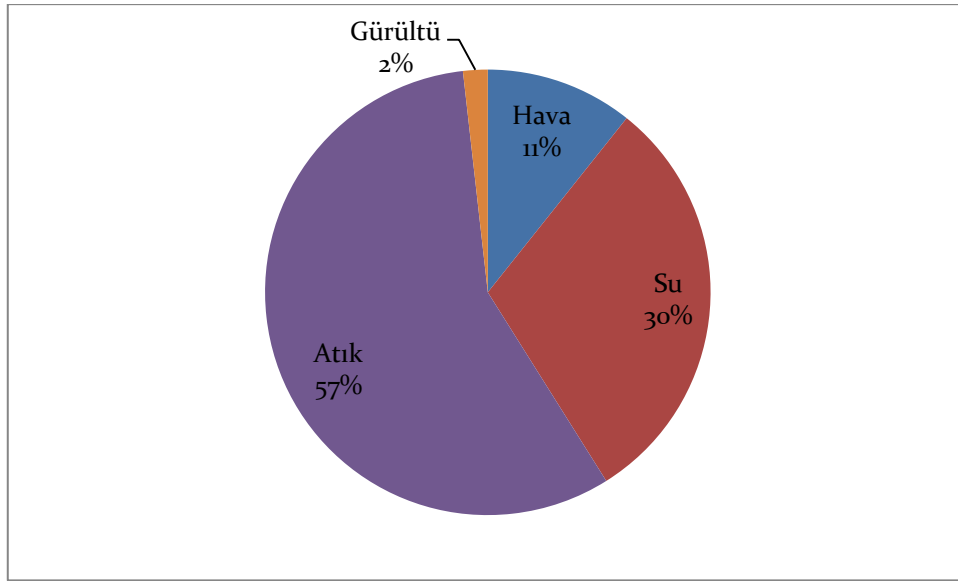
Şekil G.18– Edirne ilinde ÇŞİM Tarafından 2016 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (EÇŞİM, 2016)

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.45 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (EÇŞİM, 2016)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	6	17	0	32	0	4	0	24
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	6	17	0	32	0	1	0	56
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	0	100	0	25	0	91

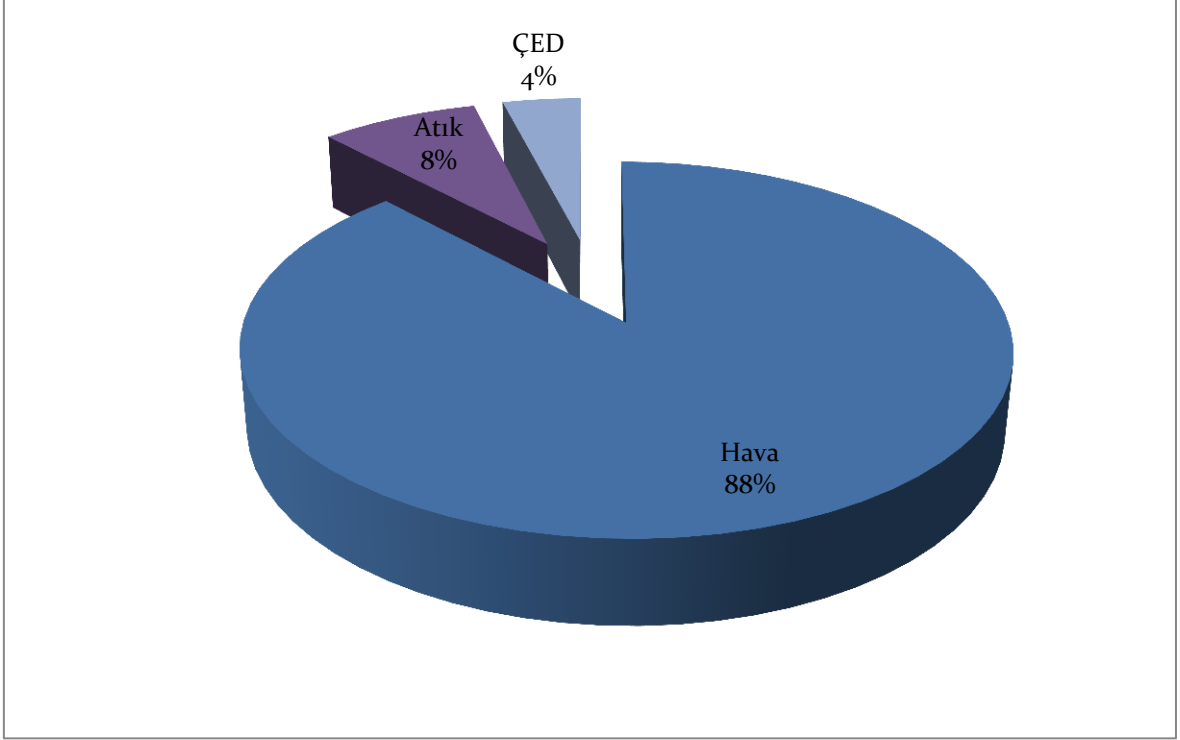
Şekil G.19 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (EÇŞİM, 2016)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.46 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (EÇŞİM, 2016)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	13.614	0	0	12.463	0	0	14.000	0	40.077
Uygulanan Ceza Sayısı	22	0	0	2	0	0	1	0	25

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

Şekil G.20 – Edirne ilinde 2016 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (EÇŞİM, 2016)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde maden sektöründe faaliyet gösteren bir firmaya Çevre Kanununun 15. Maddesi 3. Fıkrası gereğince faaliyeti durdurma kararı verilmiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

2016 yılı içerisinde yapılan planlı denetimler Bakanlık Oluru ile program dahilinde yapılmaktadır. Bakanlığımıza ait e-denetim yazılım sisteminde Edirne ilinde yer alan tesislerin faaliyet kapsamı, emisyon faktörleri, atıksu parametreleri, oluşturmuş oldukları atık miktarları, işletmeci tutumu, cezai işlem uygulamaları dikkate alınarak risk kategorileri belirlenmiş ve bu doğrultuda risk kategorisi puanlamaları yapılmıştır. Planlı denetimler bir önceki kasım ve aralık aylarında tesislerin risk kategorilerine göre planlanmakta ve Bakanlık oluru alınmasına müteakip program dahilinde çevre denetim görevlilerince uygulanmaktadır.

Kaynaklar

1. Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

Edirne Valiliği, Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve Edirne Belediye Başkanlığı tarafından ortaklaşa düzenlenen 5 Haziran Dünya Çevre Günü öğrencilerin ve vatandaşların yoğun katılımı ile çeşitli etkinliklerle kutlandı. Balık Pazarı Caddesi'nden Atatürk Anıtı'na gerçekleştirilen çevre yürüyüşle başlayan etkinlikler Atatürk anıtındaki programla devam ederken burada saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın ardından Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü adına İl Müdürü Abdullah BÜLBÜL anıta çelenk bıraktı.

Tören alanında devam eden programda Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Abdullah BÜLBÜL ve Edirne Belediye Başkan Yardımcısı Çiğdem GEGEOĞLU tarafından günün anlam ve önemini belirten konuşmalar yapıldı. Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından il genelinde yapılan Çevre Konulu resim, şiir ve kompozisyon yarışmalarında dereceye giren öğrencilere ödül ve plaketlerinin verilmesi, Edirne ilinde Katı Atık Düzenli Depolama ve Bertaraf Tesisini işletmeye alan Birlik ve Atıksu Arıtma Tesisini faaliyete alan belediyelere teşekkür plaketlerini verilmesinin ardından atıkların geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertarafı konularında çevreye duyarlı faaliyet gösteren tesislere teşekkür plaketleri takdim edildi. Tören bitiminin ardından Kırkpınar Ağası Alper Yazoğlu Orta Okulu öğrencileri tarafından Saraçlar Caddesinden Karaağaç Edirne Orman İşletme Müdürlüğü'ne kadar Bisiklet Turu Etkinliği ve fidan dikimi gerçekleştirildikten sonra program sona erdi.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

EK-1: 2016 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU

BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
3 (Hassas)	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

I.1.1. İlinize ait 2016 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerini yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, aşağıdaki çizelgede uygun sınıfı "X" ile işaretleyiniz.

Edirne İli Merkez İstasyonundan alınan değerlere göre

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																													
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK	X																										X			
ŞUBAT	X																										X			
MART	X																										X			
NİSAN	X																											X		
MAYIS	X																								X					
HAZİRAN	X																								X					
TEMMUZ	X																								X					
AĞUSTOS	X																								X					
EYLÜL	X																								X					
EKİM	X																									X				
KASIM	X																									X				
ARALIK	X																									X				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Verinin nereden alındığı

Edirne İli Karaağaç İstasyonundan alınan değerlere göre

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																													
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM _{2,5}					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK	X						X												X						X					
ŞUBAT	X						X												X						X					
MART	X						X												X						X					
NİSAN	X						X												X						X					
MAYIS	X						X												X						X					
HAZİRAN	X						X												X						X					
TEMMUZ	X						X												X						X					
AĞUSTOS	X						X												X						X					
EYLÜL	X						X												X						X					
EKİM	X						X												X						X					

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri "X" ile işaretlenmiştir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL	1.Merkez	x	x			x	x		x	
	İLÇELER									
	1.Lalapaşa	x				x	x		x	
	2.Keşan	x				x	x		x	
	3.Uzunköprü	x				x	x		x	
	4.İpsala	x				x	x		x	
	5.Süloğlu	x				x	x		x	
	6.Havsa	x				x	x		x	
	7.Meriç	x				x			x	
	8.Enez	x				x			x	

Kaynaklar: İşaretlemeye ilişkin verinin nereden alındığı

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırasına göre rakam ile belirtilmiştir.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması			
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	2	2	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	1	1	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
f. Toplumda bilinç eksikliği			
g. Meteorolojik faktörler	4	4	
h. Topografik faktörler	3	3	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırılmıştır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

Su kirliliği, II.1.1-II.1-3'de il sınırları içerisinde, yıl içinde, kirliliğe maruz kalmış su kaynaklarının (yerüstü, yeraltı ve yüzme suları) adları, kalite sınıfları ile bunların çizelgede belirtilen kirlenme nedenleri dikkate alınarak işaretlenmiştir.

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yerüstü sularının kalite sınıflarını Yerüstü Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretlenmiştir.

Yerüstü Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)				
Meriç		X	X	X	•	•	•		•				
Tunca		X	X			•			•				
Arda		X	X			•			•				
Ergene				X	•		•		•				

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretlenmiştir.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri									
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i	
	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)				
İl Geneli			X			X		X					

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretlenmiştir.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Vakıflar Sahil Plajı		X	X										
Gülçavuş Sahil Plajı		X	X										
Sultanilçe Sahil Plajı		X	X										
Kırkpınar Sahil Plajı		X	X										
Sazlıdere Sahil Plajı		X	X										
Gökçetepe Sahil Plajı		X	X										
Mecidiye Sahil Plajı		X	X										
Erikli Sahil Plajı	X		X										
Yayla Sahil Plajı		X	X										

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri “X” ile işaretlenmiştir.

II.2.’de, il sınırları içerisindeki yerleşim merkezlerinde (il merkezi ve ilçelerin her biri için) atıksulardan kaynaklanan kirliliğin nedenlerinin çizelgenin altında belirtilen maddeler dikkate alınmak ve (X) koymak suretiyle işaretlenmiştir. Çizelgede geçen “İl Merkezi” ifadesiyle, İliniz Büyükşehir Belediyesi ise, Büyükşehir Belediyesine bağlı ilçeler, değilse merkez ilçe kastedilmektedir.

e	L	Yerleşim Yerinin Adı	Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
		1.Merkez		X			X	X	X	X					
İ	İ	1.Lalapaşa		X			X	X	X	X					
		2.Keşan		X			X	X	X	X					
		3.Uzunköprü		X			X	X	X	X					
		4.İpsala		X			X	X	X	X					
		5.Süloğlu		X			X	X	X	X					
		6.Havsa		X			X	X	X	X					
		7.Meriç		X			X	X	X	X					
		8.Enez		X			X	X	X	X					

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) işareti ile işaretlenmiştir.

II.3.'de, su kirliliğinin önlenmesi amacıyla her bir alıcı su ortamı için, çizelgenin altında belirtilen maddelerin dikkate alınarak tedbirlerin çizelgede işaretlenmiştir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.Saros Körfezi	X	X			X				
Göller									
1.Gala Gölü	X	X			X				
Akarsular									
1.Meriç	X	X	X	X	X		X		
2.Tunca			X	X	X				
3.Arda			X	X	X				
4.Ergene	X	X	X	X	X		X		
Havzalar									
1.Meriç	X	X	X	X	X		X		
2.Ergene	X	X	X	X	X		X		
Yeraltı Suları									
1.İl Geneli		X	X		X		X		
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.									

Alınan Tedbirler:

- a. Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- b. Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- c. Yerleşim merkezinde fosseptik kullanılması
- d. Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- e. Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- f. Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- g. Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- h. Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- i. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükleri en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretlenmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	3	3	
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	1	1	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
d. Toplumda bilinç eksikliği	2	2	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,...şeklinde numaralandırılmıştır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek* belirtiniz.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı			
b. Madencilik atıkları			
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	1	1	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar			
e. Plansız kentleşme			
f. Aşırı gübre kullanımı			
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	2	2	
h. Hayvancılık atıkları	3	3	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırılmıştır.

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	2	2	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması			
d. Erozyon mücadele çalışmaları			
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	3	3	
f. Diğer (Belirtiniz).....			

* En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırılmıştır.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Aşağıdaki Konu Başlıklarını Dikkate Alarak, yıl sonu itibarıyla, il Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırılmıştır.) vererek sıralanmıştır.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	2	2	
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği			
d. Atıklar	3	3	
e. Gürültü kirliliği			
f. Erozyon			
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1'de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak;
Yukarıda IV.1'de Belirlemiş Olduğumuz Öncelik Sırasına Göre;

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

SU KİRLİLİĞİ: İlimizin iki önemli nehri Meriç ve Ergene Nehirleridir. Meriç Nehri Bulgaristan'dan, Ergene Nehri de Tekirdağ ve Kırklareli İllerinden büyük ölçüde kirlilik taşıyarak İl sınırlarımıza girmektedir. Meriç Nehrimiz Bulgaristan'daki maden işletmelerinden büyük ölçüde kirlenmekte olup, İlimizde de özellikle sanayi ve yerleşim bölgelerinden kaynaklanan evsel nitelikli atık sulardan dolayı kirlilik taşımaktadır.

Ergene Nehri, Çerkezköy ve Çorlu yöresindeki çok sayıda sanayi kuruluşunun proses sularını ve yerleşim bölgelerinin evsel atık sularını alarak İlimize girmekte, Uzunköprü İlçesi evsel atık sularını ve altı adet yağ fabrikasının atık sularını da bünyesine alarak İpsala İlçemizin Kuzeyinde Meriç Nehri ile birleşerek Saroz Körfezine Meriç Deltası oluşturarak dökülmektedir. Ergene Nehri İlimiz sınırlarında III. Ve IV. Sınıf kirlilik taşımaktadır.

Nehir kirliliğine sebep olan gayrisihhi müesseseler denetlenmekte olup, deşarj noktalarından atık su numunesi alınmakta ve Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen sektör tablolarına göre analizleri yaptırılarak sonuçları değerlendirilmektedir. Parametreleri sınır değerlerinin üzerinde olan sanayi kuruluşlarına gerektiğinde cezai işlem uygulanmakta ve arıtma ünitelerinin yapılması sağlanmaktadır. Ancak Ergene Nehri kirliliği sadece İlimizden kaynaklanmadığından Ergene Nehri kirliliği önlenememektedir.

Ergene Havzası dahilindeki tüm İl, İlçe ve Belde yerleşim birimlerini de kapsayan merkezi evsel atık su arıtma tesislerinin, verilen iş temrin planlarındaki sürelerde inşaatlarının tamamlanarak devreye alınması gerekmektedir.

EDİRNE İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Hava Kirliliği: İlimiz genelinde merkez ilçe dışındaki yerleşim yerlerinde ısınma amaçlı fosil yakıtlar kullanılmaktadır. Aynı şekilde sanayi tesislerinin büyük bir çoğunluğu da fosil yakıtlardan faydalanmaktadır. Bununla birlikte ilimiz genelinde madencilik işletmeleri bulunmakta olup bu tür tesislerden kaynaklı toz oluşumu da görülmektedir.

Yukarıda belirtilen ve hava kirliliğine neden olan durumlar için çevre kanunu uyarınca gerekli denetimler yapılmakta Çevre ve Şehircilik bakanlığınca belirlenen mevzuat uygulamalarına riayet edilmesi için çalışmalar yapılmaktadır.

Varsa, IV.1'de, "3" ve Sonrası Numara Verdiğiniz Öncelikli Çevre Sorunlarını, IV.1'de Belirlemiş Olduğunuz Sırayla Açıklayınız

III. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Atık: İlimizde katı atık bertaraf tesisi olmayışı katı atıkların vahşi depolama şeklinde bertarafına sebep olmaktadır. Bu da koku, toprak kirliliği, yüzey ve yeraltı sularının kirlenmesi gibi çevre sorunlarına yol açmaktadır. Güney Edirne Katı Atık Birliği tarafından yapımına başlanan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2016 yılı Mart ayında faaliyete geçmiş olup, Edirne Katı Atık Birliği tarafından da Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi yapımı işlemleri çalışmalar devam etmektedir.